- 16 -

NAHL SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 16, nüzûl sıralamasına göre 70, ikinci miûn grubunun ikinci sûresi olan Nahl sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 128 dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Mekke döneminin sonlarına doğru nâzil olmuş 126 âyetlik bir sûre ile karşı karşıyayız. Sûrenin 41. âyeti müşriklerin işkenceleri altında bunalmış müslümanların Habeşistan'a hicret etmek zorunda kaldıklarını göstermektedir. Yine 106. âyetin beyanıyla dayanılmaz işkenceler karşısında müslümanlardan bazılarının kâfir olmadıkları halde kâfir olduklarını söylemeleri gündeme getirilir. Böyle hayatî bir durumla karşı karşıya kalmış bir müslümanın ne yapması, nasıl hareket etmesi gerektiği de bu sûrede anlatılır.

112-114. âyetler Resûlullah Efendimizi ve onun getirdiği hidâyet hediyesini yalanlamaların ötürü, sanki bir ceza olarak Mekkelileri kuşatan bir kıtlıktan ve bu kıtlık sonucu gerçekleşecek hadiselerden söz eder.

Yine tebliğ ve tebliğin usulleri, yöntemleri ortaya konur. Resû-lullah efendimizin ve kıyamete kadar onun yolunun yolcularının bu dini tebliğ ederlerken uyması gereken kurallar bildirilir.

En güzel bir biçimde sûrede tevhid anlatılır. Tevhidin, göklerde ve yerde tek egemen olan Allah'ın tekliğinin delilleri ortaya konur. Kâinatta en büyük gerçek olan bu Allah'ın tekliğini reddetmenin sonuçları anlatılır. Yâni tevhidin zıddı olan şirkin, Allah'ı ortaklı düşünmenin, Allah'a yetki sınırlaması getirmenin en büyük suç olduğu bildirilir.

Mekke müşriklerinin peygamber efendimize karşı getirdikleri bir delilin cevabı verilir. Müşrikler diyorlardı ki; ey Muhammed, yıllardır bize bir azaptan, ikâptan söz ediyorsun. Beni ve getirdiğim mesajı reddederseniz sizi büyük bir azap beklemektedir diyorsun. Hani nerede kaldı bu sözünü ettiğin azap? Uzun bir süredir seni de, Rabbini de, Rabbinden getirdiğin mesajı da reddettiğimiz halde halâ o sözünü ettiğin azaptan bir eser göremiyoruz. Öyleyse bu bizi tehdit edip durduğun şeyin aslı da, esası da yoktur diyorlardı da Rabbimiz sûrenin hemen baş kısmında onlara çok açık ve net bir cevap veriverdi. Eğer bu şirklerinizden vazgeçmezseniz öncekilerin başına gelenlerden kurtulamayacaksınız buyuruverdi. İşte bu minval üzere devam edip bize çok büyük bilgiler sunan sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

Nahl sûresine Rabbimiz şöyle başlıyor:
1. "Allah'ın buyruğu gelecektir; acele gelmesini isteme-yin, Allah, ortak koştukları şeylerden münezzehtir, yücedir."

Allah'ın emri gelmiştir. Ona acele etmeyin. Allah'ın takdirini acele istemeyin. Allah'ın şanı, şerefi yücedir. Allah tüm noksan sıfatlardan münezzehtir, beridir, uzaktır. O kendini bilmez müşriklerin tüm şirklerinden yücedir. Neyi bekliyorsunuz ey insanlar? İşte Allah'ın emri geldi. Allah yasasını uygulamaya başladı. Allah dinini egemen kılma yasasını uygulamaya başladı. Bu yasanın ilk safhası olan Peygamberin Mekke'den Medine'ye hicret zamanı geldi. Mekke'de insanların, müşriklerin inkâr, isyan, zulüm ve işkencelerinin doruk noktaya ulaşmasıyla peygamberin ve beraberindeki bir avuç müslümanın ülkelerini terk etme zamanı gelmiştir.

Ve peygamberin Mekke'yi terk etmesiyle de Mekke toplumunun kaderi tayin edilmiştir. Bu kader şu iki şekilden birisi olarak Rab-bimiz tarafından takdir edilir. Kitabını, peygamberini reddetmelerinin karşılığı olarak ya Allah'tan bir azap, ya da peygamber ve ona iman edenler eliyle gerçekleşecek bir helâk. İşte bunu haber veriyor Rab-bimiz.

Mekke kâfirleri Allah'ın azabı konusunda acele ediyorlardı. Çünkü onlar peygamberin getirdiği tevhid inancının yanlışlığına, kendi şirk dinlerinin, kendi şirk programlarının da doğruluğuna inanıyorlardı. Değilse eğer peygamberin getirdiği bu din hak olmuş olsaydı, peygamberin arkasında bir Allah desteği

bulunmuş olsaydı elbette onu inkâr etmelerinin karşılığında kendilerine bir azap gelmeliydi. İşte Rabbimiz ya bu bekledikleri azap konusunda, ya da kıyâmet konusunda, kıyâmetin dehşeti konusunda acele etmemelerini, yakında Allah'ın emrinin, vaadinin geleceğini, gerçekleşeceğini haber veriyor.

2. "Allah kullarından dilediğine buyruğunu bildirmek için meleklerini vahiyle indirerek şöyle der: "İnsanları uyarın ki, Benden başka İlâh yoktur. Benden sakının."

Allah kullarından dilediklerine meleklerini indirir de onlardan şunu ister: Benden başka İlâh olmadığını insanlara bildirsin ve o insanlar yalnız Benim için muttaki olsunlar, yalnız Beni hesaba katarak bir hayat yaşasınlar, yalnız Benim için bir dünya yaşasınlar, hayatlarında tek söz sahibi, tek Rab, tek İlâh Ben olayım. İşte yeryüzünde bunu gerçekleştirmek için Rabbimiz Ruhla, vahiyle meleklerini dilediği kullarına gönderir. İşte bu konuda Allah'ın yasası budur. Rabbimiz insanlar sadece kendisine kul olsunlar, sadece kendisini dinlesinler, sadece kendisi için bir hayat yaşasınlar ve yeryüzünde kendisinin istemediği, razı olmadığı küfrü, şirki terk etsinler. İnsanlar tüm yanılgılardan vazgeçip Allah'ın istediğine yönelsinler.

İşte peygamber gerçeği, peygambere vahyin melekler tarafından gönderilme gerçeği ve vahyin peygamberlere geliş gayesi ve tüm peygamberlerin Allah'ın seçkin kulları oluş gerçeği ve yine tüm peygamberlerin tüm insanlığı Allah'tan başka İlâhın olmadığı gerçeğine dâvet etmesi.

Bundan sonraki âyetlerde bu iki sûrede ortaya konan Allah'tan başka İlâh olmadığı gerçeğinin açıklanması gelecek. Kime kul olunacak? Kim dinlenilecek? Güç kuvvet sahibi kimdir? Göklerde ve yerde mülkün sahibi kimdir? Egemen kimdir? bu açıklanacak.

3. "Gökleri ve yeri gereğince yaratmıştır. Onların eş koştukları şeylerden yücedir."

Gökleri ve yeri hak olarak, hak yasalara bağlı olarak yaratan Allah'tır. Göklerde ve yerlerde Allah'ın hak yasaları geçerlidir. Gökler ve yerde tevhid geçerlidir, tevhid esastır. Gökler ve yer Allah'ın, İlâhın, yaratıcının tekliğine delildir. O Allah insanların şirklerinden, şe-riklerinden, şirk koşmalarından yücedir, münezzehtir. İnsanların şirkleri, ortakları asla Ona yakışmaz.

4. "İnsanı nutfeden yaratmıştır. Öyleyken o nasıl da açıkça karşı koymaktadır!"

Gökleri ve yerleri yaratan Allah aynı zamanda insanı yaratandır. Hem de insanı bir nutfeden, basit bir sudan yaratmıştır. Ama bu nankör insan aslını, yaratıldığı o basit suyu unutup da yaratıcısının karşısına bir hasım olarak

dikilebiliyor. Rabbine karşı kafa tutmaya kalkışabiliyor. Sen varsan ben de varım, Sen tanrıysan ben de tanrıyım, Senin bilgin varsa benim de bilgim var, Seni gücün varsa benim de gücüm kuvvetim vardır diyebiliyor. Senin bir dinin, Senin bir hayat programın varsa benim de bir dinim, benim de bir hayat anlayışım vardır diyebiliyor. Neden yaratıldığını, kim tarafından var edildiğini unutarak Rabbine karşı tavır alabiliyor. Bir damla sudan meydana geldiğini unutuyor, ölümü unutuyor, hesabı kitabı unutuyor da yaratıcısıyla bir çatışma içine girebiliyor. Rabbimiz kendisini tanıtmaya devam ediyor:

5,6. "Hayvanları da yaratmıştır. Onlarda sizi ısıtacak şeyler ve birçok faydalar vardır. Onların etlerini de yersiniz. Onları getirirken de, gönderirken de zevk alırsınız."

Gökleri ve yeri yaratan, insanı basit bir sudan yaratan Allah aynı zamanda şu gördüğünüz hayvanları da yaratandır. Deve, sığır, koyun ve keçi cinsinden olan hayvanları ve diğer tüm hayvanları, varlıkları yaratan yine O'dur. O Rabbinizin yarattığı hayvanlarda sizin için çok çok faydalar, menfaatler vardır. Isıtma özelliği olarak onlardan size gelen nîmetler vardır, onların etlerinden de yersiniz. Kimilerinin yünlerinden, kimilerinin tüylerinden, kimilerinin derilerinden faydalanır, ısınacak elbiseler yaparsınız, kimilerinin etlerinden, sütlerinden istifade edersiniz, kimilerinin üzerlerinde taşınırsınız, yüklerinizi taşırsınız.

Ve onlarda sizin için sevip beğeneceğiniz ne güzellikler vardır. Akşamleyin meralardan, otlaklardan, yaylım yerlerinden göğüsleri dolu dolu evlerinize dönerlerken, evlerinize doğru salınıp gelirlerken ne kadar hoşunuza gider. Ayrıca sabahleyin evlerinizden onları yaylım yerlerine doğru salarken de keyifle onların güzelliklerini seyredersiniz.

7. "Kendi kendinize zor varacağınız memleketlere, yüklerinizi taşırlar. Doğrusu Rabbiniz şefkatlidir, merhametlidir."

Kendi kendinize, kendi başınıza ancak büyük zahmetlerle, büyük sıkıntılarla ulaşabileceğiniz yerlere sizi ve ağırlıklarınızı, yüklerinizi de taşımaktadır o hayvanlar. Çok uzak mesafelere kolayca bu hayvanlarla taşınmaktasınız. Size karşı çok çok merhametli olan Rabbiniz size bu nîmetini de sunmuştur.

8. "Sizin için atları, katırları ve merkepleri binek ve süs hayvanı olarak yaratmıştır. Bilmediğiniz daha nice şeyleri de yaratır."

İşte sizin için atlar, katırlar, merkepler var etmiştir Rabbiniz. Onlara binmeniz için size sunmuştur Allah onları. Bir de ziynettir onlar. Daha bilmediğiniz nice şeyleri yaratan da yine Allah'tır. Bildiğiniz ve bilmediğin tüm varlıkları yaratan O'dur. O günün insanlarının bilmeyip bugün bizim bildiğimiz binit vasıtalarını yaratan, bugün bizim bilmeyip de yarının insanlarının

bilecekleri daha nice varlıkları yaratan Allah'tır. Şimdi insanı Allah yaratsın, insanın şu anda sahip olduklarının tamamını Allah yaratsın, insana bu kadar merhamet edip onu bu kadar sayısız nîmetlerle donatsın, sonra da bu insanlar kalkıp yaratıcısını, nîmet vericisini bırakıp, O'nun istediği bir hayatı bırakıp O'ndan başka bir yola gitsinler. Yaratıcılarına kulluğu bırakıp başkalarına kulluğa gitsinler. Olacak şey mi bu? Bunu anlamak mümkün mü? Buna ne demek lâzım? Halbuki:

9. "Yolun doğrusunu göstermek Allah'a aittir. Yolun eğri olanı da vardır. Allah dileseydi hepinizi doğru yola iletirdi."

Halbuki yolun doğrusunu göstermek Allah'a aittir. Yolun doğrusu Allah'ın gösterdiği yoldur. Yolun doğrusu Allah'a giden yoldur. Ama Allah yolunun dışında başka yollar da vardır. Allah gösterdiği kendisine kulluk yolunun, o dosdoğru yolun dışında başka yollar, eğri yollar da vardır. Allah böyle dilemiştir. Allah insana irade vermiş ve onun karşısına hem doğru yolunu, hem de eğri yolları çıkarmıştır. İnsana kendi iradesiyle bunlardan birisi seçme özgürlüğü tanımıştır. Eğer Allah dileseydi hepinizi kendi dosdoğru yoluna iletirdi. Hepinizi kendi yolunda yürütürdü. Dileseydi hepinizi iradesiz melekler gibi, dağlar taşlar, bitkiler, hayvanlar, semâvât ve arz gibi yaratırdı. Ama öyle murad etmemiş Allah. İnsanlara özgür bir irade vermiş ve o iradeleriyle onların tercihlerine imkân tanımış. Buyurun dileyen benim dosdoğru yolumda yürüsün, dileyen de dilediği gibi yaşasın demiş. Dileyen mü'min, dileyen de kâfir olsun buyurmuş.

10. "Yukarıdan size su indiren O'dur. Ondan içersiniz; hayvanları otlattığınız bitkiler de onunla biter."

Yine O Allah ki gökten su indirendir. Ondan içersiniz ve onunla hayvanlarınızı otlattığınız otlar, bitkiler, çayırlar, çimenler de biter. Rabbiniz sizin ve hayvanlarınız için gökten o suyu indirmeseydi ne içecektiniz? Hayvanlarınızı nerede otlatacaktınız? O suyu nereden, kimden alacaktınız? O su olmasaydı şu yediğiniz meyveler, sebzeler nerede oluşacaktı? Bunlara nasıl ulaşacaktınız?

11. "Allah onunla size ekinler, zeytin, hurma, üzüm ve her türlü ürünü yetiştirir. Düşünen kimseler için bunda ders vardır."

Düşünsenize o suyla sizin için ekinleri, zeytinleri, hurmaları, üzümleri ve her türlü meyveleri bitiren, yaratan kim? Allah değil mi? Hiç aklınızı kullanmaz mısınız? Muhakkak ki bunlarda akıllarını kullanıp ders almak isteyenler için âyetler, ibretler vardır. Ama bunu ancak düşünen, tefekkür eden, kafa yoran bir kavim anlayabilecektir. Öyle değil mi? Rabbimiz şu suyu indirmeseydi ne yapabilirdik? Bir damla su yaratabilir miydik? Bu suyun yetiştirdiği şu

meyvelerden bir tanesini yaratabilir miydik? Hayatımızın devamını nasıl sağlayabilirdik? Şu nîmetlerini çekip elimizden alıverse ne yaparız? Kime gideriz? Allah'ın verdiği nîmetlerle O'na savaş açmak ne demektir?

Öyleyse söyleyin, şu kâfir insanın, şu nankör insanın yaptığı şey nedir? Bunun bir mantığını bilebiliyor musunuz? Bir anlam verebiliyor musunuz buna? Kendisi Allah yaratsın, sahip olduklarını Allah versin, yeryüzünde hayatının devamını sağlasın, yeryüzünde kendisine saltanat versin, hayvanlarını, suyunu, gökleri ve yeri O yaratsın, onun hizmetine sunsun, sonra da bu nankör insan kalkıp Rabbiyle savaşa tutuşsun. Buna ne demek lâzım? Evet şükür, teşekkür sadece tüm bu nîmetlerin sahibine yapılmalıdır. Kulluk sadece bu nîmetlerin sahibinin hakkıdır. Kulluk programı belirleme sadece yaratıcı olan Allah'ın hakkıdır. Düşünen bir insan bunu mutlaka anlayacaktır.

12. "Geceyi gündüzü, güneşi ayı sizin istifadenize ver-miştir. Yıldızlar da O'nun buyruğuna boyun eğmiştir. Bunlarda, akleden kimseler için dersler vardır."

Geceyi, gündüzü, ayı ve güneşi size musahhar kılan da Allah'tır. Sizler gece ve gündüz nîmetleriyle de nîmetlendirildiniz. Güneş ve ay da sizin için yaratıldı, sizin emrinize, sizin hizmetinize sunuldu. Yıldızlar da O'nun emrine boyun bükmüşlerdir. Akleden bir kavim için muhakkak ki işte bunlarda da âyetler vardır. Gece, gündüz, güneş, ay ve yıldızlar. Bunlar da Allah'ın âyetleridir. haberiniz var mı Allah'ın bu âyetlerinden? Farkında mısınız Allah'ın bu âyetlerini? Biliyor musunuz geceyi, gündüzü? Gecenin ve gündüzün ne anlama geldiği üzerinde hiç kafa yordunuz mu? Gecenin ve gündüzün sizin üzerinizde nasıl nîmetler taşıdığına hiç dikkat ettiniz mi? Hayat hep gece olsaydı veya hep gündüz olsaydı ne olurdu hiç düşündünüz mü? Veya şu güneş olmasaydı, şu ay, şu yıldızlar olmasaydı bu dünya, bu hayat ne olurdu hiç kafa yordunuz mu?

Kim yarattı bunları? Bedelini isteseydi bütün bunların Allah, ne yapardınız? Nasıl öderdiniz? hiç aklınıza getirdiniz, hesabını yaptınız mı? Gecenin, gündüzün bedeli, güneşin ayın bedeli nedir? Varlığınızın, elinizin, ayağınızın, gözünüzün, kulağınızın, kalbinizin, aklınızın bedeli nedir? Onu sizden satın almak isteyenlere karşı nasıl bir bedele razı olursunuz? Şimdi azıcık bir hizmet karşılığında insanlardan bedel isteyen sizler, bütün bunları size verenin sizden hiçbir şey istemediğini mi hesap ediyorsunuz? Allah'a bir borcunuzun olabileceğini hiç mi düşünmüyorsunuz? Yoksa bütün bu varlıkların sahibi olduğunuzu mu zannediyorsunuz? Güneşin, ayın, gecenin, gündüzün, göklerin yerlerin sahibi olduğunuzu mu iddia ediyorsunuz?

Eğer bunların sahibi olsaydınız muhakkak onlardan da bedel istemeye kalkışırdınız. İnsanları sıkboğaz ederdiniz. Vergilendirirdiniz insanları. Ama

bunu bildiğiniz için, kendinizi onların sahibi görmediğiniz için bunu yapmıyorsunuz. Madem siz değilsiniz kim bunların sahibi? Niye unutuyorsunuz O sahibi? Niye unutuyorsunuz Rabbinizi? Kendinizi, kendi haklarınızı unutmuyorsunuz da Rabbinizin haklarını niye göz ardı ediyorsunuz? Siz insanları sömürmeyi biliyorsunuz da, insanlardan bedel almayı hiç ihmal etmiyorsunuz da tüm bu nîmetleri karşılığında Rabbinize bir bedel ödemeyi niye aklınıza getirmiyor-sunuz? Niye Ona kulluk etmeyi diskalifiye etmeye çalışıyorsunuz?

13. "Yeryüzünde rengarenk şeyleri de sizin için yaratmıştır. Bunda, öğüt alan kimseler için ibret vardır."

Yeryüzünde sizin için rengarenk yarattığı tüm varlıklarda da tezekkür eden, düşünen, Allah âyetleriyle şereflenmek isteyen kimseler için öğütler, ibretler, dersler vardır. İşte Allah yeryüzünde renkleri değişik, özellikleri değişik varlıklar yaratılmıştır. Bitkiler, çiçekler, böcekler, varlıklar, otlar, dağlar, kayalıklar, yollar, nehirler, göller... Bir bahar günü içinde boğulduğun, içine gömüldüğün şu şehrin kasvetli hayatını terk edip kırlara çık. Gör Allah'ın yaratıklarını. Seyret Rab-binin varlıklarını. Kendi yapıp tapındığın dünyandan şöyle biraz uzaklaşıp büyük güç ve kudretin âyetleriyle bir göz göze gel. Allah'ın yarattığı sayısız varlıkların yaratılış hikmetine şahit ol. Yaratılışı tanıklık et. Yaratıcıyı bil. Rabbini yücelt, Rabbine hamd et, Rabbine kulluğa koş. Şu rengarenk varlıkların yaratıcısına teşekküre yönel.

14. "Taze et yemeniz, takındığınız süsleri edinmeyiniz ve Allah'ın bol nîmetinden faydalanmanız için denize ki gemilerin onu yara yara gittiğini görürsün boyun eğdiren de O'dur. Artık belki şükredersiniz."

Yine O Allah ki ondan taptaze etler yiyesiniz ve takındığınız takı maddelerini, süs eşyalarını edinesiniz diye denizi de sizin için yaratmıştır. Rabbinizin bol bol nîmetlerinden yiyesiniz diye denizi de sizin hizmetinize sunmuştur O Allah. Evet işte gözünüzün önünde duran deniz nîmetleri. Taptaze etler, tertemiz balıklar ve giyinip kuşandığınız inciler mercanlar nîmetleri.

Ve sonra o denizleri yara yara giden gemiler ve onların üze-rinde Allah'ın fazl u kereminden aradığımız rızıklar, ticaretler. İşte bunları da size boyun büktüren Rabbinizdir. Bunlar da Allah'ın bize lütuflarıdır. Belki şükredersiniz diye, belki bütün bunları size lütfeden Rabbinize teşekküre, kulluğa yönelirsiniz diye. Şimdi teşekkür etme-yelim mi bu Allah'a? Şimdi yüceltmeyelim mi bu Allah'ı? Kulluk etme-yelim mi Ona? O yaratmasaydı bu denizden kim verebilirdi o taptaze balık etlerini? O yasasını koymasaydı kim durdurabilirdi o gemileri o suların üzerinde? Kim çıkarabilirdi o denizlerin derinliklerinden inciyi, mercanı? Bütün bu nîmetlerine karşı nasıl nankörlük edilebilir Allah'a?

15,16. "Yeryüzünde, sarsılmayasınız diye, sabit dağlar, nehirler ve belki yolunuzu bulursunuz diye yollar ve işaretler meydana getirmiştir. Onlar yıldızlarla da yollarını bulurlar."

Dağları da sarsılmayasınız diye var eden Allah'tır. Yeryüzünün dengesini sağlamak için sabit dağları yaratan, arza kazık gibi çakan Allah'tır. Nehirleri ve yolları da var eden O'dur. Umulur ki hidâyet bulasınız, umulur ki onlarla yol bulursunuz, yön tayin edersiniz, gideceğiniz yerlere rahat gidersiniz diye. Nice alâmetler, nice işaretler ve yıldızlarla da onlar yollarını bulurlar.

Evet yeryüzünün direkleri olarak dağları dikivermiş Rabbimiz. Sağlam yüce dağlar. Nehirler, yollar. Yeryüzünün ulaşım vasıtaları. Ne güzel değil mi? Böyle değil de hep dağlar olsaydı, her yer dimdik dağ olsaydı, her yer sarp kayalıklardan oluşsaydı, geçit vermeseydi ne yapardık? Nasıl yol bulurduk? Dağların arasından ırmaklar akıtmasaydı, yollar, geçitler var etmeseydi Rabbimiz ne yapardık bizler? Bütün bunları kendilerine lütfeden Rablerini niye düşünmezler bu insanlar? Niye yollara yazmazlar Allah'ın adını? Niye dağlara yazmazlar Allah'ın adını? Niye kendi adlarını yazıyorlar? Niye hamd etmiyorlar Allah'a? Bu yolu, bu dağı, bu ırmağı, bu barajı Sen var ettin ya Rabbi. Sen var etmeseydin biz hiç bir şey yapamazdık ya Rabbi diye niye Rablerine hamd etmiyorlar? Niye elhamdülillah demiyorlar? Niye Allahu ekber demiyorlar? Yoksa bu yolların, bu ırmakların, bu barajların sahibi biziz mi diyorlar?

17. "Hiç yaratan yaratmayana benzer mi? İbret almaz mısınız?"

Hiç yaratan yaratmayan gibi olur mu? Hiç yaratan yaratmayana benzer mi? Düşünmez misiniz? Tezekkür etmez misiniz? Akıllarınızı kullanmaz mısınız? Nasihatten faydalanmaz mısınız? Bunca varlıkları var eden Allah'la hiçbir şey yaratamayan, bir sinek bile yaratmamış olan varlıklar bir olur mu? Bunların ikisi de tanrı özelliğine sahip olabilir mi? Hiç düşünüp anlamaz mısınız?

18,19."Allah'ın verdiği nîmetleri sayacak olsanız bitiremezsiniz; doğrusu Allah bağışlar, merhamet eder. Allah, gizlediklerinizi de, açığa vurduklarınızı da bilir."

Allah'ın nîmetlerini saymak isteseniz sayamazsınız, bitiremezsiniz. Allah Ğafûr'dur, Allah Rahîm'dir. Sayabilir misiniz Allah'ın nîmetlerini? Bırakın dış dünyamızdaki nîmetlerini, sadece vücudumuzdaki nîmetlerini bile sayamayız Rabbimizin. Bedenimizdeki nîmetleri, göklerdeki nîmetleri, denizlerdeki nîmetleri, karalardaki nîmetleri sayılamayacak kadar çoktur Rabbimizin. Ve O Allah sizin gizlediklerinizi de bilir, açığa vurduklarınızı da bilir. Açıktan açığa

yaptıklarınızı da bilir O Allah, gizli gizli yaptıklarınızı da. Ona hiçbir şeyi gizleyemezsiniz, hiç bir şeyi Onun bilgisinden saklayamazsınız.

20,21."Allah'ı bırakıp taptıkları şeyler, hiç bir şey yaratamazlar; esasen kendileri yaratıktır. Onlar cansız, ölüdürler. Ne zaman dirileceklerini de bilemezler."

Allah'ı bırakıp da O'nun berisinde, O'nun dûnunda, O'nun dışında dua ettikleriniz, tapındıklarınız, arzularını yerine getirmeye çalıştıklarınız, yasalarını uygulamaya çalıştığınız varlıklar ise hiç bir şey yaratmadıkları gibi üstelik kendileri de Allah tarafından yaratılmışlardır. Üstelik onlar ölüdürler diri de değillerdir. Ama ölüm Allah'a yakış-maz, Allah diridir. Allah berisindeki tapındıklarınızın tümü ölümlüdür.

Şu anda diriyseler bile mutlaka ölümü tadacaklardır. Her şeyi yaratan Allah'tır, onlarsa hiçbir şey yaratmamışlardır. Bir şey yaratmaları mümkün değildir, çünkü onlar kendileri yaratılmışlardır. Ve onlar ölümlerinden sonra ne zaman diriltileceklerini de bilmezler. Ama her şeyi bilen ve tek İlâh olan da Allah'tır.

22. "İlâhınız tek bir İlahtır. Âhirete inanmayanların kalpleri bunu inkâr eder; onlar büyüklük taslarlar."

Sizin İlâhınız tek bir İlâh olan Allah'tır. Sizin kendisine kulluk yapmanız, sözünü dinlemeniz, arzularını gerçekleştirmeniz, yasalarını uygulamanız gereken tek İlâhınız Allah'tır. Ama âhirete inanmayanların kalpleri bu gerçeği inkâr ediyor. Onlar kibirleniyorlar, müstekbir davranıyorlar. Allah karşısında, Allah âyetleri karşısında, peygamber karşısında kendilerinde bir şey görüyorlar. Ama:

23. "Onların gizlediklerini de, açığa vurduklarını da Allah'ın bildiğinde şüphe yoktur. O, büyüklük taslayanları sevmez."

Şüphesiz ki Allah onların gizlediklerini de açıktan açığa işlediklerini de bilmektedir. Allah'ın sizin her şeyinizi bildiğinde hiç şüphe yoktur. Ve Allah, asla büyüklenenleri, müstekbir davrananları sev-mez. Allah, asla kendi karşısında varlık iddiasında bulunanları sev-mez. Kul olanları sever, kendisine teslim olanları sever.

24. "Onlara: "Rabbiniz ne indirdi? "diye sorulsa: "Öncekilerin masalları" derler."

O Allah karşısında güç iddiasında, bilgi iddiasında bulunan, kendi tanrılıklarını iddia eden, ya da başlarının tanrılığıyla övünen bu insanlara

Rabbiniz ne indirdi? diye sorulduğu zaman derler ki; ***esa-tîru'l evvelîn***. Eskilerin masalları. İşte sizin kitabınız Adem, Nuh, Hud, Sâlih'i anlatıyor. Allah sadece bunlardan söz ediyor, başka bir şey yok diyorlar. Ve böylece:

25. "Böylece kıyâmet günü kendi günahlarını tam olarak, bilmeden saptırdıkları kimselerin günahlarını kısmen yüklenirler. Dikkat edin, yüklendikleri yük ne kötüdür!"

Kıyâmet günü kendi günahlarını, kendi veballerini tam olarak, saptırdıkları kimselerin günah ve veballerinin de bir kısmını yüklenerek Allah'ın huzuruna gelecekler. İşte bunun için Allah onlara bu dünyada fırsat tanımaktadır. Sorar Rabbimiz onlara. Sordurur peygamberlerine. Sordurur müslümanlara. Allah ne indirdi? Allah ne gönderdi? diye. Onlar da derler ki geçmişlerin masalları. Geçmişe ait şeyler. Bugüne ait olmayan, bugünü ilgilendirmeyen, bizim dünyamıza hitap etmeyen şeyler. Günümüzde uygulanma imkânı olmayan demode olmuş şeyler derler ve böylece kâmileten, bütünüyle kendi günahlarını ve bilgisizce saptırdıkları kimselerin günahlarının da bir kısmını yüklenerek Allah'ın huzuruna gelirler. İşte bunun için Allah onlara fırsat vermektedir. Dâvetiye çıkarmakta, uyarılarını ulaştırmaktadır. Ama dikkat edin ki onlar ne kötü yükler yükleniyorlar? Kendilerini cehenneme götürecek yükler yükleniyorlar.

26. "Onlardan öncekiler düzen kurmuşlardı. Bunun üzerine Allah, binalarının temelini çökertti de tavanları başlarına yıkıldı. Azap, onlara fark etmedikleri yerden geldi."

Onlardan öncekiler de aynı şeyi yapmışlar, Allah'a, Allah'ın elçilerine, müslümanlara karşı tuzaklar kurmuşlar, komplolar hazırlamışlardı. Allah'a, Allah'ın elçilerine ve Allah yolunun yolcularına tuzak kuranlar sadece bunlar değildir. Allah'la savaşa tutuşanlar sadece Mekke kâfirleri, ya da sadece şu andaki kâfirler değildir. Şu anda müslümanları yok etmek için komplolar hazırlayanlar ilk değillerdir.

Tarihin başlanıcından bu yana her dönemin kâfirleri aynı şeyi yapmışlardır. Hazreti Adem (a.s) döneminden kıyâmete kadar tüm kâfirlerin ortak ve değişmeyen özelliğidir bu. Her dönemde müslümanlara tuzak kuranlar olmuştur. Ama Allah onların binalarının temelinden geldi. Allah onların binalarının temelini yıkıverdi. Tavan onların üzerlerine çöktü ve bilmedikleri, ummadıkları, beklemedikleri yerler-den de azap onlara geliverdi. Evet Allah onların temellerini yıkıyor, tavanlarını üzerlerine çöktürüyor ve hiç ummadıkla bir zamanda, bir gece, yahut bir gündüzün eğlence anında helâk olup gittiler, yok olup gittiler. Kim Allah'la baş edebilir ki? Kim Allah'la savaşabilecek de? Bu onların dünyadaki helâkleri. Ama bir de:

27. "Sonra kıyâmet günü onları rezil eder ve: "Haklarında tartıştığınız Benim ortaklarım nerede? "der. İlim sahipleri şöyle derler: "Doğrusu bugün inkârcılara rezillik ve iğrençlik vardır"

Sonra kıyâmet günü Allah onları rezil ve rüsva ederek buyurur ki, hani nerede şu bana karşı ortak bildikleriniz? Haklarında mü'min-lerle tartıştığınız şu tanrı taslaklarınız nerede? Hani mabutlarınız? Nerede yasalarını uyguladıklarınız? Hani nerede arzularını yerine getirmeye çalıştıklarınız? Hani nerede o hukuk tanrılarınız? Nerede siyasal tanrılarınız? Nerede bilim tanrılarınız? Hani nerede Bana karşı, Benim mü'min kullarıma karşı savunduğunuz, bağlandığınız, sarıldığınız, müdafaa ettiğiniz, korumaya, koruma kanunları çıkarmaya çalıştığınız ortaklarınız nerede? Nerede o dünyada güç kuvvet sahibi zannettikleriniz? Cevabı onlar veremeyecek. Cevap vermeye bile muktedir olamayacaklar da, cevabı kendilerine ilim verilenler verecek. Diyecekler ki, bugün rüsvalık, bugün rezillik ve kötülük kâfirler içindir. Onlar:
28. "Melekler kendilerine yazık etmiş kimselerin canlarını alırken: "Biz hiçbir kötülük yapmıyorduk" diyerek teslim olurlar. Hayır; öyle değil; doğrusu Allah onların yaptıklarını bilmektedir."

O kâfirler ki melekler onları kendi nefislerine zulmeder oldukları halde öldürür. Düşmanlıklarının kendilerine döndüğü, lânetin kendilerine söylendiği bir durumda, öteler ötesini gözleriyle görüp kaybettiklerini anladıkları bir ortamda, cehennemdeki yerlerini yurtlarını gözleriyle gördükleri bir halet-i ruhîye içinde melekler onların canlarını alırken derler ki biz teslim olduk, biz müslüman olduk. Biz müslümanız derler. Biz dünyada hiçbir kötülük yapmadık derler. Biz hiç bir kötülük yapmıyorduk derler. Ama geçmiş olsun. Bu lakırdılarının kendilerine hiç bir faydası dokunmaz. Dikkat edin Allah yaptıklarınızı bilmektedir. Müslüman mıydınız? Yoksa kâfir miydiniz? İyilik mi yapıyordunuz? yoksa kötülük peşinde miydiniz? Allah hepsini en iyi bilendir. O gün teslim olmanın, o gün müslüman olmanın yeri ve zamanı değildir. O gün bunun hiç bir faydası yoktur. Bir ömür boyu Rablerine isyan içinde bir hayat yaşayan insanların o gün geberirken biz müslüman olduk demelerinin hiç bir kıymeti yoktur.

Evet tüm kâfirler tüm zalimler ölüm anında Rablerine teslim olacaklar. Melekler onların canlarını almaya geldikleri bir ortamda çaresiz hepsi müslüman olacaklar. Öyleyse tüm insanlığa şunu duyurmak zorundayız. Ey insanlar, gelin ölürken müslüman olacaksınız, Allah'ın ölüm yasasına teslim olacaksınız. Ama bu teslimiyetinizin o anda size hiç bir faydası dokunmayacak. Gelin akıllarınızı başlarınıza alın da ölmeden önce müslüman olun. Ölmeden önce teslim olun Allah'a. Ölmeden önce müslümanca bir hayata girin. Aksi takdirde ölürken hepiniz teslim olacaksınız, hepiniz müslüman olacaksınız. Ama o gün zorunlu bir müslümanlığın size hiçbir faydası olmayacak. İşte yeryüzünün en büyük

kâfiri, en büyük zalimi Firavun ölürken kelime-i şehadet getirdi ama kabul edilmedi. Gelin o zaman aklımızı başımıza alalım, ölmeden önce müslüman olalım da kendilerine şöyle denenlerden olmayalım:
29. "Temelli kalacağınız cehennemin kapılarından girin. Büyüklenenlerin durağı ne kötüdür!"

Evet ölmeden önce müslüman olmayıp da ölürken müslüman olanlara denecek ki, haydi girin ebedî kalacağınız o cehennemin kapılarından. Büyüklenenlerin, müstekbir davrananların barınağı, durağı olan o cehennem ne kötü bir varış yeridir. Eğer yaşadığımız bu hayatta müslüman olursak, bu dünyada müslümanca bir hayatın sahibi olursak bize bu denmeyecek, cennete gidebileceğiz demektir. Bakın onlara da şöyle denecektir:

30. "Sakınan kimseler: "Rabbiniz ne indirdi?" denince, "İyilik" derler. Bu dünyada iyi davrananlara iyilik vardır. Âhiret yurdu ise daha da iyidir. Sakınanların yurdu ne güzeldir!"

24. Âyet-i Kerîmede Mekke dışından, taşradan gelenlerin Rabbiniz ne indirdi? şeklindeki sorularına kâfirlerin verdikleri cevap anlatılmıştı. Onlar eskilerin masalları diyorlardı. Böylece kendi kendilerini Allah yolundan saptırdıkları gibi, din konusunda kendilerinden bilgi almak isteyenleri de saptırarak hem kendi vizrlerini, hem de saptırdıkları insanların günah veballerini yüklenerek cehenneme giden insanlar anlatılmıştı.

Burada da muttakilerin, hayatlarını Allah için yaşayanların, Allah'ın koruması ve velâyeti altına giren, Allah'a teslim olan, hayrı Rablerinin indirdiklerinde gören mü'minlerin aynı soruya verdikleri cevap gündeme getiriliyor. Onlara denildi ki, Rabbiniz ne vahy etti? Allah ne indirdi? Onlar dediler ki, Rabbimiz hayır indirdi. Rabbimiz hidâyet indirdi, rahmet indirdi. Kendisiyle yol bulmak isteyenlere, iman edip uygulamak isteyenlere dünya ve Ukba hayırları, bereketleri indirmiştir Rabbimiz derler.

İşte böyle Allah'ı görüyormuşçasına Ona kulluk eden, hayrı Allah katında gören mü'minlere dünya hayatında iyilik vardır ve âhiret yurdu da sadece onlar içindir. Dünyada her türlü hayırlara ulaşacakları gibi âhiret yurdunun hayırları da onlar için olacaktır. Dünyaları hayırlı olacaktır ama âhiretleri daha hayırlı olacaktır onların. Muttakilerin yurdu ne güzeldir? Ne var onlar için orada?
31. "İçlerinden ırmaklar akan Adn cennetlerine girerler. Orada, diledikleri kendilerine verilir. Allah sakınanları böylece mükafatlandırır."

Onlar için orada Adn cennetleri vardır ki onlar oraya girerler. Orada diledikleri her şey kendilerine verilir. Hiçbir şek eksik bırakılmamıştır. Cennette canlarının çektiği her şey, arzu ettikleri her şey vardır onlar için. Ne arzu

ederlerse hepsi vardır orada. Neyin gelmesini isterlerse mutlaka o kendilerine verilecektir. Yâni cennette acaba şu da var mı? Bu da var mı? diye sormaya gerek yoktur. Ne arzu etmişseniz hepsi vardır, yok yoktur orada. Canlarının çektiği türden her çeşit meyveler, istedikleri tatta, istedikleri renkte, istedikleri büyüklükte ve olgunlukta meyveler, kuş etleri, şarap ırmakları, su ırmakları, bal ve süt ırmakları, tertemiz eşler her şey vardır onlar için.

Orada mahrumiyet yoktur. Orada üzüntü verici herhangi bir şey yoktur. Orada insanın beğenmeyip burun kıvıracağı hiçbir şey yoktur. Orada zevk vardır, orada razı oluş vardır, orada istenilen her şeye ulaşma vardır. Orada hoşnutluk, orada Allah'ın nîmetlerinin insanın yüzüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi vardır. İşte Biz muttakileri, Allah için hayat yaşayanları böylece mükafatlandırırız.

32. "Melekler onların canını temizlenmiş olarak alırken: "Selâm size; yaptıklarınıza karşılık haydi cennete girin" derler."

Melekler tayyibîn olarak, tertemiz olarak onların canlarını alırlar. Böyle temiz bir şekilde Rablerinin istediği bir hayatı yaşayan insanların, hayatları güzel olan insanların ölümleri de elbette güzel olacaktır. Allah'ın melekleri tertemiz bir şekilde canlarını alacaktır onların. Çünkü onlar abdestleriyle, gusülleriyle, namazlarıyla, ahlâklarıyla, iffetleriyle, aile hayatlarıyla temizlikten yana bir tavır alıyorlardı. Temizlikleriyle tanınıyorlardı dünyada. Melekler de onların canlarını küfürden, şirkten, zulümden, azaptan uzak bir şekilde alırlarken de şöyle derler: Selâm size! Allah'ın selâmı, selâmeti, esenlik, güven, emniyet sizin üzerinize olsun! Yaptıklarınıza karşılık girin cennete! derler. Ne güzel bir sonuç, ne güzel bir karşılama değil mi? Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz diyerek Allah'ın selâmı, Allah'ın rahmeti sizin üzerinize olsun diyerek karşılıyorlar onları. İşte temiz bir hayatın temiz karşılaması böyle olacaktır.

İşte bu âyetler bizim karşımıza iki insan tipi getiriyor. Bir grup insan önceki âyetlerde anlatıldı. Allah'ın kendilerine mahza rahmet olarak indirdiği kitabına, vahyine "esâtîru'l evvelîn" diyen, Allah'ın istediği bir hayatı yaşamayan, geberip giderken meleklere teslim olan, meleklere teslimiyetini bildiren, ama bu teslimiyetleri kendilerine hiçbir fayda sağlamadığı için cehenneme yuvarlanıp giden bir kâfir insan tipi. Beri tarafta hayatı boyunca Allah'a teslim olmuş, hayatını Allah için yaşamış, hayrı, doğruyu, güzeli Allah'ın vahyinde görmüş, vahye teslim olmuş ve sonunda melekler canlarını alırken böyle güzel bir karşılama ile karşılanmış cennetlik mü'minler.

Buyurun hangi grubun içinde yer almak istiyorsanız onu belirleyin. Şu anda bu yetki sizin elinizdedir. Bu hayat bitmeden önce kararınızı verin.

Cennete mi gitmek istiyorsunuz, yoksa cehennemi mi tercih ediyorsunuz? Şu anda karar verip ona göre bir hayat yaşayın. Biletinizi ona kesin.

33. "Onlar kendilerine yalnız meleklerin veya senin Rab-binin buyruğunun gelmesini mi bekliyorlar? Onlardan öncekiler de böyle yapmışlardı. Allah onlara zulmetmemişti, ama onlar kendilerine yazık ediyorlardı."

Ne bekliyorlar bu insanlar? Kendilerine meleklerin gelmesini mi? Yoksa senin Rabbinin emrinin gelmesini mi bekliyorlar? Neyi bekliyorlar? Ne zaman iman edecekler bu adamlar? Melekler geldiği zaman mı? Yahut Allah'ın azabının gelmesinden sonra mı müslüman olacaklar? Böyle zorunlu bir ortamda mı iman edecekler? Böyle yaptıkları zaman ne mânâsı olacak bu imanlarının? Böyle zoraki bir imanı Allah kabul etmiyor. Bunu bilmiyorlar mı? Okumuyorlar mı Allah'ın âyetlerini? Tanımıyorlar mı kitabı? Haberleri yok mu Allah'ın kitabından?

Halbuki onlardan öncekiler de böyle yapmışlardı. Allah'ı görmedikçe, Meleği görmedikçe, Allah'ın azabına şahit olmadıkça inanmayız demişlerdi. Allah'ın âyetlerinin inişine şahit olmadıkça, Meleğe dokunmadıkça inanmayız demişlerdi. İmanı son dönemlerine geciktirmişlerdi de Allah'ın azabıyla, Allah'ın yakalamasıyla karşı karşıya gelivermişlerdi. Allah'ın mûcize devesini gördüler, kayalıklar arasından gözlerinin önünde Rabbimizin deveyi çıkarışına şahit oldular. Mûsâ aleyhisselâm'ın elindeki asanın gözlerinin önünde bir ejderha haline gelişini gördüler. Tur dağının üzerlerine kaldırılışına, Allah'ın konuşmasına şahit oldular, Allah'ın âyetlerini gördüler ama yine de iman etmediler. Şimdikiler de öyle yapıyorlar. Gözlerinin önünde yığınlarla Allah âyetlerine şahit oldukları halde iman etmiyorlar.

Aslında bu halleriyle Allah onlara zulmetmiyor. Lâkin bu insanlar kendi kendilerine zulmediyorlar. Allah kullarına karşı asla zalim değildir. Küfürlerinden, şirklerinden, isyanlarından ötürü Rabbimiz onları cezalandırıp cehennemine gönderirken, gerek eski toplumlara, gerek şu andaki kâfirlere, gerekse gelecekte yaşayacak kâfirlere azap ve ceza yasasını uygularken, böyle bir karşılık verirken asla zalimce bir karşılık vermiyor. Yeryüzünde yaratıcılarını, yaratıcılarının âyetlerini, yaratıcılarının hayat programını reddederek, hayatlarında yaratıcılarını diskalifiye ederek, yaratıcılarını hayatlarına karıştırmayarak küfür ve şirke yönelerek aslında kendilerine yazık ediyorlar. Kendilerini bozuk para gibi harcıyorlar.

34. "Bu yüzden, işledikleri kötülüklere uğradılar ve alay ettikleri şey onları kuşattı."

Bu yüzden işledikleri amellerinin kötülükleri onlara İsâbet eder. Yaşadıkları bu hayatta ne yapmışlarsa, ne tür ameller işlemişlerse tastamam karşılığını alırlar. Rabbimiz yapıp ettikleri şeylerde onları çepeçevre kuşatır. Alay ettikleri şeyler onları çepeçevre kuşatır. Öy-leyse sizler ey peygamber

düşmanları! Seleflerinizin başına gelenleri bekleyin! Onların âkıbetlerine hazır olun! Çünkü sizden öncekiler de şu anda sizin tavırlarınızı takındılar, benim elçilerimi alaya aldılar da işledikleri tüm kötülükleri, yaptıkları tüm pislikleri, küfürleri, şirkleri, Allah'tan habersiz yaşadıkları hayatlarının kötü sonucu, inkâr ettikleri azabın kuşatması altında buluverdiler kendilerini. İnkâr ettikleri, reddettikleri, alay edip durdukları azap, kıyâmet gerçeği kendilerini çepeçevre kuşatıvermiştir. Ve artık bundan kaçıp kurtulmaları da mümkün değildir. Sizler de onu bekliyorsunuz. Dünyada müslümanlar karşısında rezil edici bir yenilgi, kahredici bir hezimet ve âhirette de da-yanılmaz bir azap var sizin için.
35. "Allah'a eş koşanlar: "Allah dileseydi O'ndan başka hiçbir şeye, ne biz ne de babalarımız tapardık. O'nun buyruğu olmaksızın hiçbir şeyi haram kılmazdık" dediler. Kendilerinden öncekiler de böyle yapmıştı. Peygamberlere apaçık tebliğden başka ne vazife düşer?"

Müşrikler kendilerini temize çıkarmak için dediler ki, eğer Allah isteseydi ne bizler ne de babalarımız Ona şirk koşamazdık. Eğer Allah izin vermeseydi bizler Ondan başkalarına kulluk yapamazdık. Görüyor musunuz? Alçaklar şirklerini Allah'a izafe etmeye çalışıyorlar. Şirklerinden Allah'ı sorumlu tutmaya çalışıyorlar. Allah istediği için, Allah müsaade ettiği için biz bunları yapıyoruz diyerek kaderci kesiliyorlar. Allah istediği için biz bu putlara tapınıyoruz. Allah istediği için biz yasa yapıyoruz. Allah istediği için biz haram helâl koyuyoruz. Allah izin vermemiş olsaydı, Allah onaylamamış olsaydı biz bunların hiç birisini yapamazdık. Allah istemeseydi bizim hiçbir gücümüz ve yetkimiz olmazdı. Allah istemeseydi böyle yeryüzünde dilediğimiz gibi bir hayat yaşayamazdık. Tüm bu yaptıklarımız Allah'ın dilemesiyledir. Biz başka değil sadece kadere teslimiz. Biz kaderin mahkumuyuz. Kaderimiz böyle olduğu için biz bunları yapabiliyoruz diyorlar. Küfürlerinin, şirklerinin, işledikleri cürümlerin faturasını Allah'a çıkarmaya çalışıyorlar. Allah izin vermeseydi biz asla O'na şirk koşamazdık. O istemeseydi içki içemezdik, zina edemezdik diyorlar.

Çok garip değil mi? Bugünkü kâfirler ve müşrikler de aynı mantığa sığınmaya çalışıyorlar. Gerçekten anlamak mümkün değildir. Yâni adamlar bir hayat yaşayacaklar, yaşadıkları bu hayatta hiç bir sınır tanımayacaklar, sürekli özgürlükten, hürriyetten söz edecekler, bizler özgür insanlarız, yaşadığımız hayatta hiç bir kayd u şart altına girmeyiz, kimseye karşı sorumlu değiliz, dilediğimiz gibi özgürce yaşarız diyecekler. Dilediğimiz gibi dilediklerimizi yaparız diyecekler, dilediğimiz gibi hayatımıza yasa yaparız diyecekler, dilediğimiz şeyleri haram, dilediğimiz şeyleri de helâl kılarız, kimse bu konuda bize baskı yapamaz, hesap soramaz diyecekler.

Yeryüzünde egemen bizleriz diyecekler. Egemenlik kayıtsız şartsız bizimdir diyecekler, sonra da yedikleri işedikleri suçların cezası ve

sorumluluğuna katlanmaları söz konusu olunca da mantıksızca diyecekler ki biz kaderin mahkumuyuz. Allah dilemeseydi, Allah böyle istemeseydi biz bunları yapamazdık diyecekler. Alın yazımız böyleymiş ne yapalım? diyecekler. Allah bizi bu dünyada öteki varlıklardan farklı yaratmış. Bize bu dünyada mal, mülk, saltanat, yetki ver-miş. Dolayısıyla Onun verdiği yetkiyle bütün bunları yaptığımız için bunun sorumlusu Odur diyecekler. Eğer biz yanlış yapıyorsak bunun sorumlusu Allah'tır diyecekler.

Sormak lâzım bu kendilerini tanrı zanneden ve diledikleri gibi yaşayabileceklerine inanan zavallılara. Ey akılsız kâfirler! Ey beyinsiz müşrikler! Ey ne dediğini, ne yaptığını bilemeyecek kadar aptallık, sefihlik sergileyen akılsızlar! Söyleyin bakalım sizler yeryüzünde yaşadığınız hayatta Allah'ı da, Allah'ın âyetlerini de, Allah'ın yeryüzünde belirlediği hayat programını da reddederek özgürlük şarkıları söylerken, kendinizi tüm dünyaya karşı özgürlük ve hürriyet savaşçıları olarak lanse ederken, egemenlik bizdedir, biz dilediklerimizi yaparız derken, tanrılık iddia ederken, ne oldu da böyle birdenbire Allah'ın bir sorgulaması tepenize binince birden bire o özgürlük ve tanrılık şarkılarını unutup, dillerinizi yutup kuzu kesiliyorsunuz? Ne oldu? Hani siz özgür değil miydiniz? Hani siz hiçbir kayd-u şart altına girmeyen kimseler değil miydiniz? Hani siz tanrı değil miydiniz? Hani egemenlik sizde değil miydi? Niye suspus oldunuz böyle?

Dünyada özgürce dilediğinizi yaparken, özgürce Allah kullarına zulmederken, özgürce insanların mallarını gasp ederken, özgürce Allah'ın helâl haram sınırlarını çiğnerken, özgürce insanların özgürlük haklarını ellerinden alıp onları kendinize kul köle edinirken, insanları Rablerine kulluktan koparıp köleleştirirken, kendi yasalarınıza itaat etsinler diye Rablerinin yasalarını onlara duyurmamaya çalışırken şimdi ne oldu? Ne oldu ki birdenbire değişiverdiniz? Dünyada işlediğiniz amellerinizle Rabbinizin huzuruna çıkıp onların karşılığı olarak alacağınız cehennemi görünce niye böyle birdenbire kuzu kesildiniz?

Bizim elimizde bir yetki yoktur! Biz yaptıklarımızın tümünü Allah öyle istediği için yaptık! Bizi bu hale Allah getirdi! Değilse bunların hiç birisini yapamazdık. Eğer Allah dilemeseydi biz ne şirk koşabilirdik, ne haram helâl belirleyebilirdik. Ne zulmedebilirdik, ne tanrılığımızı iddia edebilirdik, ne egemenlik bizdedir diyerek yeryüzünde kanun koyabilirdik. Üstelik bizim atalarımız da aynı şeyleri yapmışlardı diyerek kendinizi Allah'ın cehenneminden kurtarmaya çalışıyorsunuz?

Bu düpedüz Allah'a iftiradır. Eğer Allah böyle bir şey isteseydi, yâni eğer şirki, küfrü Allah emretmiş olsaydı o zaman kitabında onu bizzat emrederdi. Buna Allah'ın kitabından delil gerekir. Çünkü vahiy kitapla bilinir. Allah'ın emir ve yasakları kitapla bilinir. Allah arzularını kitapla bildirmiştir. Allah'ın

emir ve yasakları konusunda kitap temel kriterdir. Kitabında Allah'ın emretmediği bir şeyi Allah da böyle ister diyerek Allah'a yol göstermeye çalışmak, Allah'ın emretmediklerini Allah emrediyormuş pozisyonunda yapmak veya insanlara tavsiye etmek iftiraların en büyüğüdür. Zira Allah asla küfür ve şirki emretmez. Utanmadan küfürlerinizi, şirkleriniz Allah'a onaylatmaya kalkışmayın. Şirklerinizi peygambere tasdik ettirmeye çalışmayın.

Doğrusu peygambere düşen iş apaçık bir tebliğden başka bir şey değildir. Bakın onların bu herzelerine Rabbimiz cevap verecek. Evet her şeyi Allah dilemiştir. Her şey Allah'ın dilemesiyledir. Eğer Allah dilemeseydi, onlara böyle bir özgürlük ve yetki vermemiş olsaydı elbette onlar asla kâfir ve müşrik olamazlardı. Diledikleri gibi bir hayat yaşayamazlardı. Diledikleri gibi kendilerine yasa yapamazlardı. Diledikleri gibi bu iyidir, bu kötüdür, bu haramdır, bu helâldir diyemezler-di. Bu müsaadeyi veren Allah'tır. Yâni onları böyle bir özgürlük özelliğinde yaratan, onlara irade veren Odur. Ama unutmayalım ki Rab-bimizin onları böyle özgür yaratması, onlara irade vermesi bu insanları asla sorumluluktan kurtarmayacaktır.

Çünkü aynı Allah yaşadıkları bu hayat içinde onlara yanlışa gitmeme, şirke düşmeme, müslümanca bir hayat yaşama iradesini, imkânını da lütfetmiştir. Şirki de tercih edebilirsiniz, tevhidi de. İmanı da tercih edebilirsiniz, küfrü de buyurmuştur. İnanı yaratırken ona böyle bir özgürlük, bir irade veren Rabbimiz, buyurun bu iradelerinizle dilediğinizi tercih edebilirsiniz ve sonucuna katlanmak kayd-u şartıyla mü'min de olabilirsiniz, kâfir de. Benim gönderdiğim kitap istikâme-tinde de yaşayabilirsiniz, Benim sistemimi diskalifiye ederek Benimkine alternatif haram ve helâller de üretedebilirsiniz. Sizin için gönderdiğim Benim hayat programımı da takip edebilirsiniz, kendinize düzenler de koyabilirsiniz. Dilerseniz Benim gönderdiğim elçilerimin tarif ettiği bir hayatı yaşarsınız kazananlardan olursunuz, dilerseniz burnunuzun doğrusuna gider kaybedenlerden olursunuz.

Ama unutmayın ki kazananlar bana kul olanlar, benim istediğim gibi yaşayanlar, kaybedenler de bana alternatif dinler, hayat programları takip edenlerdir, buyurdu.

36. "Andolsun ki, her ümmete: "Allah'a kulluk edin, azdırıcılardan kaçın" diyen peygamber göndermişizdir. Allah içlerinden kimini doğru yola eriştirdi

kimi de sapıklığı hak etti. Yeryüzünde gezin; peygamberleri yalanlayanların sonlarının nasıl olduğunu görün."

Biz her bir ümmet için, her bir toplum için mutlaka bir peygam-ber göndermişizdir. Kendilerine elçi gönderilmemiş bir tek toplum yoktur. Kendilerine vahiy ulaştırılmamış bir tek ümmet yoktur. Rabbimi-zin toplumlara gönderdiği elçilerinin ortak özellikleri de bakın şuy-muş: Bu elçilerin tamamı gönderildikleri toplumlara şunu söylemişler: Ey insanlar, sadece Allah'a kulluk edin. Hayatınızın her bir bölümünde sadece Allah'ı dinleyin. Hayatınızda hakim varlık sadece Allah olsun. Sadece Allah yasalarını uygulayın. Sadece Allah'ın istediği kulluğu yaşayın.

Allah karşıtı tanrılık iddiasında bulunan her bir tâğuttan, her bir azgından da uzaklaşın. Allah'ın dini karşısında din iddiasında bulunan, Allah'ın yasaları karşısında yasa belirlemeye kalkışan, insanları Allah'a kulluktan koparıp kendisine, kendi yasalarına itaate çağıran her bir azgın tâğuttan, o tâğutlara itaatten vaz geçin. O azgınları asla muhatap kabul etmeyin.

İşte Rabbimiz Hazreti Adem aleyhisselâm'dan bu yana elçi gönderdiği tüm toplumlara bu yasasını ulaştırmıştır. İşte gönderdiği son elçisine de emrini veriyordu. Ey peygamberim, sen insanları sadece Bana kulluğa dâvet et. Sen ve senin dâvetini kabul edenler Be-nim karşıtım azgın tâğutlardan uzak durun. Hayatınızın hiçbir bölümünde tâğutlara karışma alanı bırakmayın. Benimle birlikte tağutların yasalarını da uygulamaya kalkışarak şirke düşmeyin.

Şimdi Rabbimiz tüm elçilerine böyle buyurmuşken, son elçisine de bunu emretmişken, tüm peygamberler tarih boyunca insanları yalnız Allah'ı dinlemeye, Allah karşıtı tâğutları reddetmeye çağırıp dururlarken tâğutlara itaat eden, putları Allah'a ortak koşan ve de eğer Allah istemeseydi biz bu suçları asla işleyemezdik diyerek küfür ve şirklerinin faturasını Allah'a kesmeye çalışan bu müşriklere ne demek lâzım? Bu durumda Allah'ı bırakarak, Allah'a kulluğu bırakarak, Allah'ın dinini terk ederek tâğutların dinini uygulamaya çalışan bu insanlar kendilerini nasıl mazur gösterebilirler?

İşte onlardan bazılarına Allah hidâyet edip doğru yolunu göstermiştir. Onlardan kimilerine de dalâlet isâbet etti. Kimileri Allah'a kulak verdiler, Allah'ın kitaplarına, Allah'ın elçilerine kulak verdiler, tevhide inandılar, Allah yoluna gittiler, müslümanca bir hayat yaşadılar. Kimileri de Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın dininden habersiz sapık bir hayat yaşadılar, hevâ ve heveslerine tabi oldular, tağutların yolundan gittiler.

Öyleyse şimdi sizler ey insanlar, arzda gezip dolaşın. Bir bakın ki yalancıların âkıbetleri nice olmuş? Allah'ı yalanlayanların, Allah'ın âyetlerini yalan sayanların, Allah'ın elçilerini yok farz ederek bir hayat yaşayanların

âkıbetleri nasıl olmuş bir bakıverin. Âd kavmine, Hûd kavmine, Nuh kavmine, Lût kavmine, Semûd'a bir bakmaz mısınız? Ne âlemde şimdi onlar? O görkemli vücutlar, cüsseler, o görkemli şehirler, medeniyetler, o görkemli ordular, o görkemli egemenlikler nerede şimdi? Nerede o yeryüzünü titreten kralların haykırışları? Hepsi yıkılıp gitmediler mi? Hepsi yok olup gitmediler mi? Yerlerinde baykuşlar ötmüyor mu? Tarihten hiç ibret almıyor musunuz? Onlar gittiler de siz bâkî mi kalacaksınız? Onlar öldüler de siz ölmeyecek misiniz? Sizin saltanatınız bitmeyecek mi? Unutmayın ki bir gün bu dünya, bu hayat, bu güneş, bu yıldızlar ve her şey bitecek. Öyleyse sen ey Rasül:
37. "Ey Muhammed! Onların doğru yolda olmalarına ne kadar özensen, yine de Allah, saptırdığını doğru yola ilet-mez. Onların yardımcıları da olmaz."

Unutma ki sen onların hidâyeti için, sen onların müslüman olup cennete gitmeleri için çok hırslısın, çok harissin. Onların iman etmeleri için elinde avucunda neyin varsa harcayacak kadar, kendini yiyip bitirecek kadar hırslısın. Niye bu adamlar cehenneme, ateşe doğru koşuyorlar? Niye bu adamlar kendi kendilerine yazık ediyorlar? diye bütün gücünle çabalıyor, mahzun oluyorsun. Ne oluyor sana? Şunu unutma ki sen bu iş için ne kadar da özensen, ne kadar da haris davransan Allah'ın saptırdığını asla hidâyete ulaştıramazsın. Allah, saptırdığını asla doğru yola iletmez. Allah, saptıran kimseye asla hidâyet etmez. Üstelik onlar için herhangi bir yardımcı da bulunmaz. Bir kimse sapmayı, sapıklığı tercih etmiş de, Allah da onun bu sapıklığını onaylamışsa artık onu hidâyete ulaştıracak yoktur. Böyle birine ne peygamberin ne de başka birisinin yapabileceği bir şey yoktur.

38,39. "Ölen kimseyi Allah'ın diriltmeyeceği üzerine bütün güçleriyle Allah'a yemin ederler. Hayır; öyle değil, ayrılığa düştükleri şeyi onlara açıklamayı, inkâr edenlerin kendilerinin yalancı olduklarını bileceklerini, Allah gerçekten vaat etmiştir, fakat insanların çoğu bilmezler."

Ölen bir kimseyi Allah'ın asla diriltmeyeceği konusunda bütün varlıkları ile, olanca güçleri ile Allah'a yemin ettiler. Allah öldürdüğü bir kimseyi asla diriltmez dediler. Öldükten sonra dirilme olmaz dediler. Rabbimiz buyuruyor ki doğrusu Biz kendi üzerimize bir vaat verdik. Kendi üzerimize hak bir vaat olarak yazdık ki Biz öldüreceğiz ve Biz dirilteceğiz. Bunu bir hak yasa olarak kendi üzerimize yazdık. Diriltecek, öldürecek ve hesaba çekeceğiz dedik. İşte bu Bizim kendi üzerimize yazdığımız bir sözdür, bir vaattir. Ama insanlardan pek çoğu Bizim bu yasamızı bilmiyorlar.

Evet istedikleri kadar bu insanlar dirilişi reddetsinler. İstedikleri kadar ölüm ötesi hayatı reddetsinler. Yaşadıkları bu kötü hayatın sonunda çekilecekleri hesaptan korkarak istedikleri kadar sümen altı edileceklerini iddia etsinler.

Rabbimiz de buyuruyor ki Biz kendimize bir yasa olarak, bir vaat olarak yazdık ki öldürecek ve dirilteceğiz. Peki ne içinmiş bu? Niye böyle yapmış Rabbimiz?

İhtilaf edip durdukları şeyler onlara açıklansın, açıklığa ka-vuşturulsun diye. Ve kâfirler bu iddiada olanlar kendilerinin yalancı olduklarını bilsinler diye. İşte bunun için dirilteceğiz onları. Bir gün her şey apaçık ortaya çıkacak. Kim doğru söyledi? Kim yalan söyledi? Kim haktaydı? Kim bâtıldaydı? Tüm ihtilâflar, her şey açığa çıkarılacaktır. Gerçi insanların ihtilâf edip durdukları her şey bellidir. Hak ve bâtıl elimizdeki bu kitapta ve bu kitabın pratiği olan Rasûlullah Efendimizin sünnetinde belirtilip açıklanmıştır ama insanlar Rablerinin bu kitabından ve elçisinin sünnetinden habersiz bir hayat yaşadıkları için bu ihtilâflar devam etmektedir. Halbuki Rabbimizin yarın açıklayacağı her şey bu dünyada açıklanmıştır. Her şey vahiyle ortaya konmuştur. Hiçbir şey eksik bırakılmamıştır. Hak da belli, bâtıl da belli, iyi de belli, kötü de belli, hayır da belli, şer de bellidir.

Şu anda Rabbimizin bu kitabını eline alıp okuyan herkes ayan beyan bunu görecektir. O zaman biz kullara düşen Rabbimizin kitabıyla birlikte olmak, kitabı tanımaya çalışmak, kitapla doğruyu, hakkı bulmak, yarın zorunlu olarak Allah'ın açıklayıp ortaya koyacağı hak bilgisine bu kitap vasıtasıyla bugünden ulaşarak Rabbimize Onun istediği kulluğun hesabını yapmaktır.

40. "Bir şeyin olmasını istediğimiz zaman sözümüz sadece ona " Ol" dememizdir ve hemen olur."

Biz bir şeyin olmasını istedik mi ona sözümüz sadece ***ol*** demektir. Sadece ona, ol deriz, o da hemen oluverir. Hani kâfirler Allah hiç kimseyi diriltmeyecek diyorlardı. Öldükten sonra asla bir diriliş yoktur, hesap kitap yoktur diyorlardı ya. İşte bakın Rabbimiz onların bu herzelerine cevap olarak buyuruyor ki, Bizim diriltmemiz hiç de zor değildir. Bu iş nasıl olacak acaba? Allah bu kadar insanı nasıl diriltecek? filan diyorsanız, bu işi zor görüyorsanız bilesiniz ki Biz bir şeyin olmasını istedik mi sadece ol deriz o da hemen oluverir. Ne olursa olsun. İster bir yaratma, bir diriltme, bir var etme olsun, isterse bir öldürme olsun Biz o konuda sadece ol deriz o kadar. Nasıl ki şu anda sizleri yaratmamız Bize hiç de zor gelmiyorsa, ölümlerinizden sonra sizleri tekrar diriltmek de zor gelmez. Bu konuda hiç kimsenin bir şüphesi olmasın buyuruyor.

41. "Haksızlığa uğrattıktan sonra, Allah yolunda hicret eden kimseleri, andolsun ki, dünyada güzel bir yerde yerleştiririz. Âhiret ecri ise daha büyüktür, keşke bilseler!"

Evet bu âyetinde Rabbimiz Mekke'de bunalmış müslümanlara yol gösteriyor. Mekke'de müslümanlar imanlarından ötürü bir kaşık suda boğulmak isteniyordu. O ortamda ben müslümanım diyen herkes âdeta işkenceye adaylığını koyuyordu. Allah'ın Resûlü çok kötü durumda olan müslümanlar için yeni bir yurt arayışı içine giriyordu. Taif denendi, olmadı. Sonra Habeşistan

denendi. Medine düşünüldü. İşte Rabbimiz bu âyetinde kıyâmete kadar zalimlerin işkenceleri altında bunalmış, dinlerini yaşama imkânları ellerinden alınmış, Rabbim Allah demeleri yasaklanmış ve bir çıkış arayan mazlum müslüman-lara Rabbimiz hicret yolunu gösteriyor, hicret yasasını beyan ediyor.

Müslümanlıklarından ötürü haksızlığa uğradıktan, zulme maruz kaldıktan sonra hicret eden kullarımızı mutlaka dünyada güzel bir şekilde yerleştireceğiz. Onlara dünyada güzel yerleşim yerleri, yurtları nasip edeceğiz. Evet Mekke'de müslümanlığından dolayı zulme uğrayıp da Medine İslâm yurdunda Allah ve Resûlü egemenliğinde müslümanca bir hayata yürüyenler, orada Allah'ın istediği kulluğu icra edebilme imkânı bulmak üzere hicret edenler Allah'ın lütfuyla en güzel bir yurda ulaşmış olacaklar. Böyle Allah'ın dinini yaşayamadıkları için hicret edenlerin hicret yurdunu mü'minler için güzel bir yurt yapacağını vaat ediyor.

Tabii bu vaat sadece o günkü Mekke'li müslümanlar için değil kıyâmete kadar aynı şartlarda bulunan tüm müslümanlar için geçerlidir. Kıyâmete kadar her kim ki bulunduğu coğrafyada Allah'a kulluğunu icra edemediği için Allah yolunda hicrete çıkarsa yeryüzünde pek çok barınacak, yerleşecek yerler ve bolluklar lütfedecektir Rab-bimiz. Gittiği hicret yurdunda kendisini büyük bolluklar, bereketler, genişlikler beklemektedir. Tarihin her döneminde bunun en güzel örneklerini görmek mümkündür. Hazreti Adem aleyhisselâmdan bu yana dünyanın hangi coğrafyasında olursa olsun Allah için hicret edenlerin çok büyük bolluklara, çok büyük bereket ve hayırlara, çok büyük mülk ve saltanatlara ulaştıklarını görüyoruz.

Meselâ Mısır'da Firavunun işkenceleri altında kıvranan İsrail oğulları Hazreti Mûsâ (a.s) la birlikte hicrete çıkınca Rabbimiz onlara Sina gibi güzel bir yurt nasip ettiğini ve orada onları bıldırcın eti ve kudret helvasıyla beslediğini biliyoruz.

Nuh aleyhisselâmla birlikte gemiye binerek onun hicretine katılan müslümanların kurtuluşunu biliyoruz.

İbrahim (a.s) ve beraberinde hicret eden ailesine bir Mekke şehrinin nasip edildiğini biliyoruz.

Yusuf (a.s) sebebiyle babası Yakub aleyhisselâm'ın ve kardeşlerinin hicretleri sonucu kendilerine bir Mısır'ın lütfedilişini biliyoruz.

Muhammed (a.s) ve müslümanların Medine'ye hicretleri sonucu Rabbimizin Medine'yi onlara nasıl güzel ve müsait bir vatan yaptığını biliyoruz.

İşte Rabbimiz diyor ki, kim Allah için, dini için, dininin güzel olması için, âhiretinin güzel olması için, cenneti için hicret ederse o kimse mutlaka hicret ettiği yerde çok büyük genişlikler bulacaktır.

Tabii bu dünyadaki güzelliktir. Âhiret yurdunun güzelliğine gelince, âhiretteki mükafatlarına gelince bundan çok daha büyüktür buyuruyor Rabbimiz. Keşke insanlar bunu bilebilselerdi. Keşke Rablerinin âhirette onlar için hazırladığı akla hayale gelmedik nîmetlerini bir anlayabilmiş olsalardı. Keşke dünyadaki malların mülklerin, evlerin barkların, yerlerin yurtların âhirettekiler yanında hiç bir şey ifade etmediğini bir hayal edebilselerdi. Âhiret mülküne sahip olan kim, dünyanın tüm mülklerine sahip olan kim? Cennete en son girecek bir müslümana dünyanın on misli bir mülk verileceğini bir düşünebilselerdi o zaman anlayabileceklerdi bunu.
42. "Onlar sabreden ve yalnız Rablerine güvenen kimselerdir."

Onlar sabredenlerdir. Müslümanca bir hayata sabredip direnenlerdir. Allah'ın istediği olma yolunda dişlerini sıkanlar, mazlum bir durumdayken de, zulümler altında inlerken de, fakirken de, zengin ve rahat bir hayatın içindeyken de, yeryüzünde, bulundukları coğrafyada egemenlik ellerindeyken de, hasta, ya da sıhhatli bir durumdayken de, hangi konumda olurlarsa olsunlar Allah'ın her bir konumda kendilerinden istediği kulluğu icraya sabredenler, müslüman kalabilmenin hesabını yapanlardır onlar. Geri adım atmayı akıllarının ucundan bile geçirmeyen ve sadece Rablerine tevekkül eden, Rablerine güvenip bel bağlayan, yardımı Rablerinden bekleyen kimselerdir onlar. İşte Rabbimizin vaat ettiği dünya ve Ukba mükafatlarına ulaşacak olanlar bunlardır.

43,44. "Ey Muhammed! Doğrusu senden önce de kendilerine kitaplar ve belgelerle vahy ettiğimiz bir takım adamlar gönderdik. Bilmiyorsanız kitaplılara sorun. Sana da, insanlara gönderileni açıklasın diye Kur'an'ı indirdik. Belki düşünürler."

Ey peygamberim, Biz senden önce hiçbir peygamber göndermedik ki o peygamber erkeklerden olmasın. Erkek olarak gönderdiğimiz hiçbir peygamber yok ki Biz ona vahy etmiş olmayalım. Tüm elçilerimizi erkeklerden gönderdik ve her birerine vahy ettik. Eğer bu konuda bilginiz yoksa, bilmiyorsanız haydi isterseniz zikir ehline sorun. Buradaki zikir ehlinden kasıt ehl-i kitaptır. Zikir, kitap demektir, zikir ehli de bizden önceki kitap ehli olan Yahudi ve Hıristiyanlardır.

Evet Biz ilk elçi Adem aleyhisselâm'dan son elçi Muhammed aleyhisselâm'a kadar her ne zaman bir elçi göndermişsek mutlaka onu erkeklerden gönderdik ve o gönderdiğimiz elçimize vahy ettik. Elçilerimizi

erkeklerden seçtik ve kitaplarla, beyyinatla, delillerle, sahifelerle vahyimizi onlara ulaştırdık.

Ve sana da şu zikir olan, gündem olan, hayat programı olan, şeref olan, nasihat olan Kur'an'ı indirdik. Şu gündem maddeleri olarak tüm hayatı kuşatan Kur'an'ı indirdik. Niye indirmiş Rabbimiz bu kitabı? Kendilerine indirileni insanlara açıklayasın, beyan edesin diye. Umulur ki onlar da kendilerine indirilen bu kitap üzerinde tefekkür ederler, okurlar, anlarlar, kafa yorarlar da bu kitapta istenildiği gibi kul olma yoluna girerler. Gerçi yine bu kitabın beyanıyla Allah'ın vahyi peygam-berler dışında başka insanlara da inmiştir. Mûsâ aleyhisselâm'ın annesine, Îsâ aleyhisselâm'ın annesine de vahiy gelmiş, ama Allah onlara bu vahyi insanlara ulaştırma, yâni elçilik görevi vermemiştir. Sadece onları bu vahiy nîmetiyle nimetlendirmiştir. Elçilik görevi, Resûllük görevi verdiği kimseler sadece erkekler oluştur. Onlar da Allah tarafından kendilerine gönderilen vahiyleri insanlara açıklamışlarladır. Rabbimiz onları beyyinatlarla, züburlarla, sahifelerle, delillerle, kitaplarla şu dünya insanlığına hidâyet rehberleri olarak görevlendirmiştir.

45,46,47. "Kötü işler düzenleyenler Allah'ın kendilerini yere batırmasından yahut fark etmedikleri bir yerden onlara azabın gelmesinden güvende midirler? Veya hareket halindeler iken ki Allah'ı âciz bırakamazlar ya da yok olmak endişesindeyken onlara azabın gelmesinden güvende midirler? Doğrusu Rabbin şefkatlidir, merhametlidir."

Kötülük dolapları çevirenler, Allah'a karşı, peygambere karşı, müslümanlara karşı tuzaklar kuranlar, komplolar peşinde olanlar, müslümanları yok etmeyi planlayanlar Allah'ın bir azapla kendilerini yerin dibine batırmayacağından emin midirler? Bilmedikleri, hesap edemedikleri bir yönden Allah'ın kendilerine bir azap göndermeyeceğinden eminler mi? Bir garanti mi almışlar ki Allah'tan, Allah'ın elçi-lerine ve müslümanlara karşı tuzaklar kurmaya çalışıyorlar? Müslümanları yok etmenin planlarını yapıyorlar? Müslümanları yeryüzünden silmenin hesabını yapanlar Allah'tan kendilerini yere çakmayacağı konusunda bir teminat mı almışlar? Nelerine güveniyorlar bu insanlar? Yalnız mı zannediyorlar bu müslümanları? Tanklarıyla ezip geçeceklerini mi zannediyorlar? Dün Mekke'yi, bugün de tüm dünyayı müslümanlara dar etmeye çalışanlar hiç hesap edemedikleri bir yerden Allah'ın azabını gönderip boyunlarını kırmayacağını mı zannediyorlar?

Yahut onlar dönüp dolaşırlarken Allah'ın kendilerini yakalamayacağını mı zannediyorlar? Allah'ı atlatacaklarını, Allah'ı âciz bırakacaklarını, Allah'ı yeneceklerini mi hesap ediyorlar. Allah'la baş edeceklerini mi zannediyorlar? Onlar korku içindeyken Allah onları yakalayamayacak mı? Doğrusu Rabbin Raûf'tur, Rahîm'dir, merhametlidir, acıyandır, mühlet verendir, fırsat verendir. Düşünmüyor musunuz? Yâni eğer şu anda Allah sizin işinizi bitirmiyorsa bu

Onun âcizliğinden değildir. Düşünmek zorundasınız. Allah'la başedebilecek misiniz? Allah'ın saltanatı karşısında sizin gücünüz kuvvetiniz ne ki? Sinek kanadı kadar bile bir gücünüz yokken Allah'a kafa tutarken hiç aklınız yok mu sizin? Neyinize güvenerek Allah'a, elçilerine ve müslüman-lara tuzak kurmaya kalkışıyorsunuz? Akıllı bir insana yakışır mı bu yaptıklarınız? Bakmaz mısınız dünya tarihine? Duymaz mısınız geçmişlerin başlarına gelenleri? Okumaz mısınız Allah'ın kitaplarını? Allah'la savaşa tutuşan toplumların başlarına gelenleri hiç düşünmez misiniz? Şu kâinattaki varlıkların Rableri karşısında boyun büküp Ona nasıl kul olduklarını görmez misiniz? Sizlerden çok daha büyük, dünyanızdan çok daha büyük varlıkların Allah'a nasıl kul olduklarına hiç bakmaz mısınız?

48, 49, 50. "Allah'ın yarattığı şeylerin, gölgeleri sağa sola vurarak, Allah'a boyun eğerek secde etmekte olduklarını görmüyorlar mı? Göklerde ve yerde bulunan her canlı ve melekler, büyüklük taslamaksızın Allah'a secde ederler. Fevklerinde olan Rablerinden korkarlar ve emrolunduk-ları şeyleri yaparlar."

Allah'ın yarattığı şu varlıklara bakmıyorlar mı ki küçülerek onların gölgeleri sağa sola dönüp de Allah'a secde ediyorlar. Göklerdeki ve yerlerdeki tüm varlıklar küçülerek, Allah karşısında küçüklüklerini takınarak Rablerine secde ediyorlar. Gökler, yerler, göklerde ve yerdeki tüm varlıklar, melekler büyüklük taslamaksızın Rablerine boyun bükerler, secde ederler. Üzerlerindeki Rablerinden korkarlar. Rablerinin emirlerine ters düşmekten ödleri kopar. Allah'ın kendilerine emrettiği her şeyi yaparlar. Madem ki melekler, göklerdeki ve yerlerdeki tüm varlıklar Rablerine teslim olmuşlar, Rableri karşısında küçülmüşler, kibirlenmeden Rablerine boyun eğmişler, Rablerine secde etmişlerse biz kim oluyoruz da O'na secde etmeyelim? Tüm varlıklar Allah'a teslimken biz kim oluyoruz da O'na teslim olmuyoruz? Neyimize güveniyoruz biz? Hayır hayır bizler de Rabbimize teslim olmak zorundayız. Bizler de Rabbimizin her emrine boyun bükmek, secde etmek zorundayız. Bizler de Rabbimizin istediği bir kulluk hayatını yaşamak zorundayız.

51. "Allah, "İki ilâh edinmeyin, O ancak bir tek İlâhtır. Yalnız Benden korkun" dedi."

Evet Allah buyurdu ki iki İlâh kabul etmeyin. Camide ayrı bir ilâhınız, caddede ayrı bir ilâhınız olmasın. Yerde ayrı bir ilâhınız, gökte ayrı bir ilâhınız olmasın. Namazda ayrı bir ilâhınız, hukukta ayrı bir ilâhınız olmasın. Oruçta ayrı bir ilâhınız kılık kıyafette ayrı bir ilâhınız olmasın. İbadette ayrı bir ilâhınız, sosyal ve siyasal hayatınızda ayrı bir ilâhınız olmasın. Hayatınızın bazı bölümlerine karışacak ayrı bir ilâhınız, öteki bölümlerinde söz sahibi ayrı bir ilâhınız olmasın. Sizin İlâhınız tek bir İlâhtır. Yalnız Benden sakının. Yalnız Beni dinleyin. Yalnız Bana kul olun. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi sadece Bana secde ediyorken, sadece Beni dinliyorken, sadece Benim emir ve yasalarıma boyun büküyorken sizler de sadece Beni İlâh bilin diyor Rabbimiz.

Rabbimiz elçiler göndermiş, bu elçileri vasıtasıyla insanları uyarmış, bu elçileri vasıtasıyla insanlara kendi güç ve kudretini tanıtmış, tarih içinde kendisiyle savaşa tutuşanların, kendisine, elçilerine ve mü'minlere tuzak kuranların başlarına gelenleri anlatmış, kendisinden başka İlâh olmadığını tüm delilleriyle ortaya koymuş, yalnız kendisine kul olmamız gerektiğini, yalnız kendisini İlâh bilmemiz gerektiğini, yalnız kendisinden korkmamız gerektiğini bildirmiş.

Göklerde ve yerde egemen tek İlâh, Benden başka sözü dinlenecek, arzuları yerine getirilecek, yasaları uygulanacak İlâh yok demiş. Şimdi böyle bir durumda bize düşen nedir? Yaşadığımız bu hayatın en küçük bir biriminde bile O'ndan başkalarını söz sahibi kabul etmeden sadece O'na kulluk, sadece O'nu dinlemek. Sadece O'nun razı olacağı bir hayatı yaşamaktır. Hayatın hiçbir bölümünde başkalarını, başka ilâhları O'na ortak kılmamaktır. Çünkü:
52. "Göklerde yerde olan O'nundur. Kulluk da daima O'nadır. Allah'tan başkasından mı sakınıyorsunuz?"

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nun mülküdür. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi mülktür, Mâlik de O'dur. Mülkün Mâlikle ilişkisi de tıpkı kölenin efendiyle ilişkisi gibi sadece O'na kul olmaktır. Göklerin ve yerin mülkü konusunda, göklere ve yere egemenliği konusunda O'nun bir ortağı yok ki O'ndan başka ilâhlar olsun. Göklere ve yere egemen tek İlâh O olduğu için din de yalnız O'nundur. Göklerde ve yerde uygulanacak hayat programı da yalnız O'nundur. O'nun mülkünde O'ndan başka din koyacak, hayat programı vaz' edecek yasa belirleyecek, tanrılar, ilâhlar da yoktur.

Şu anda Allah'ın mülkünde, Allah'ın dünyasında Ondan başka tanrıların, O'ndan başka egemenlerin hakim olduğu, O'nun dininden başka dinlerin, O'nun yasalarından başka yasaların uygulandığı bir dünyada yaşıyoruz. Bakın bu durumda olan biz kullarına soruyor Rabbimiz: Söylesenize, Allah'tan başkalarından mı ittika ediyorsunuz? Benden başkalarından mı korkuyorsunuz? Benden başkalarına karşı mı takvalı oluyorsunuz? Benden başkalarının diniyle, Benden başkalarının yasalarıyla mı yol bulmaya, hayatınızı düzenlemeye çalışıyorsunuz? Benden başkalarına mı itaat ediyorsunuz? Halbuki:
53. "Size gelen her nîmet Allah'tandır. Sonra, bir sıkıntıya uğradığınızda yalnız O'na sığınırsınız."

Size ulaşan her bir nîmet Allah'tandır. Hiç düşünmüyor musunuz? Şu anda istifade ettiğiniz her bir nîmet Bendenken, her şeyinizi, hayatınızı, yaşamınızı Bana borçlu iken siz kime kulluk ediyorsunuz? Kimin nîmetlerinden istifade edip kimin kılıcını sallıyorsunuz? Tüm nîmetleriniz Bendendir. Böyle

hayatınız tıkırındayken Beni unutuyorsunuz ama size bir zarar dokunduğu zaman, bir fakirlik, bir hastalık, bir mahrumiyet dokunduğu zaman Bana sığınıp, Bana yalvarıp yakarıyorsunuz. İşiniz düştüğü zaman Beni hatırlıyor, başka zaman da unutuyorsunuz.

54,55. "Sıkıntılarınızı giderince de, içinizden bazıları kendilerine verdiğimize nankörlük ederek Rablerine eş koşarlar. Geçinin bakalım, yakında öğreneceksiniz."

Bana sığındığınız, kurtulmak için dua dua yalvarıp yakardığınız o felâketi, o sıkıntılarınızı sizden giderince de sizden bir grup Bana şirk koşuveriyor. Bu nasıl bir iştir? Olacak şey midir bu? Yakışıyor mu size? Bizim sevgimize küfretmek için mi yapıyorlar bunu? Nîmet sahibine karşı yapılacak şey midir bu? Haydi yaşayın biraz bakalım. Biraz nîmetlenin bakalım. Küfürlerinizle, nankörlüklerinizle, şirklerinizle biraz oyalanın bakalım. Yakında öğreneceksiniz. Bu küfürlerinizin, bu şirklerinizin, bu nankörlüklerinizin size neler kazandırdığını. Bu hayatınızın size hiçbir hayır getirmediğini yakında anlayacaksınız. Hayata İslâm'dan başka, Allah'a kulluktan başka hiçbir şeyin hayır getirmediğini çok yakında anlayacaksınız. Yakında yaşadığınız bu hayatın size nasıl bir azap hazırladığını yakında gözlerinizle göreceksiniz.

56. "Kendilerine verdiğimiz rızıktan, onların ne olduğunu bilmeyen putlara pay ayırırlar. Allah'a andolsun ki, uydurup durduğunuz şeylerden elbette sorguya çekileceksiniz."

Evet bu insanlar Allah'ın kendilerine verdiği malları, rızıkları sadece kendisi yolunda harcamaları gerekirken, sadece kendisinin gösterdiği gibi sarf etmeleri gerekirken utanmadan Allah'ın yanı başında ortaklar buluyorlar da onlara da mallarından paylar, nasipler, hisseler ayırıyorlar.

Bilmedikleri putlara, bilmedikleri tanrılara Bizim verdiklerimizden hisseler ayırıyorlar. Yâni tanrı mıdır, ilâh mıdır, önder midir, lider midir, şeyh midir, peygamber midir, in midir, cin midir? Nedir? Ne değildir? bilmedikleri ama işte bunlar bizim hayatımızda söz sahibi tanrılardır diye, hayatımızı düzenleyen sistemlerdir diye, hayatımızda söz sahibi varlıklardır diye onlara da rızıklarından bir hisse ayırıyorlar. Biliyoruz ki Allah dininin dışında, Allah sisteminin dışında tüm sapık sistemlerin, tüm sapık anlayışların kendilerine göre tanrıları vardır. Ama ciddi mânâda bunlar gerçekten tanrı mıdır? Bunlar gerçekten nedir? Ne anlamı vardır? diye kendilerine sorulsa neyin nesi olduklarını hiçbir zaman bilemeyeceklerdir. İşte bu bilmedikleri varlıklara, Bizim verdiğimiz rızıklardan belli bir hisse ayırıyorlar buyuruyor Rabbimiz. Allah'a andolsun ki bu uydurduklarınızdan, bu yaptıklarınızdan mutlaka hesaba çekileceksiniz.

Mülk Allah’ın olsun, gök Allah’ın olsun, yer Allah'ın, rızık Allah’ın olsun, buğday Allah’ın, elma, armut, para, pul, altın, gümüş Allah’ın olsun ve siz bütün bunları bunların sahibinin yolunda harcayacak yerde tutun Allah karşısında tanrılık iddia edenlerin istedikleri hayat tarzları yolunda harcayın. Allah affeder mi bunu? Allah hesabını sormaz mı bunun? Mallarından, paralarından, hayatlarından, zamanlarından, günlerinden, gecelerinden, mesailerinden bir hisse ayırıyorlar ve diyorlar ki bunlar da putlarımıza, putların arkasına saklanarak egemenliği ellerine geçirmiş olan egemen güçlerimize, toplumda iktidarı elinde bulunduranlara, ortaklarımıza, liderlerimize, idarecilerimize, otorite sahiplerimize aittir, bunları onlara ayırdık diyorlar.

İşte şirkin temel felsefesi budur. Şirkin hayat programı budur. Şirk kelimesinin ifade ettiği anlam budur zaten. Şirkte ikilem vardır. Sürekli bir ikilem içinde yaşar müşrik. Hayatının bir bölümünde söz sahibi Allah’tır, öteki bölümlerinde de söz sahibi başka tanrıları vardır. Onlara da hayatında yer vermek, onlar için de mal harcamak zorundadır. Bunlar bazen ekonomik tanrılardır, bazen siyasal tanrılardır, bazen bilimsel tanrılar, bazen hukuk tanrısı, bazen şifa tanrısı, bazen oyun eğlence tanrısı, bazen dua, tevbe ve sığınma tanrısı, bazen kılık kıyafet tanrısı, moda ve âdetler tanrısı vs vs. Tüm şirk toplumlarında bu tanrıları yığınlarla görmek mümkündür. Allah’ın karıştırılmadığı alanlarda bu tanrılar söz sahibidir müşrik toplumlarda. Çünkü hayat ikiye bölünmüştür. Allah’ın karıştığı bölüm, başka tanrıların söz sahibi olduğu bölüm. Zaman da ikiye bölünmüştür. Allah’a ayrılan zaman, başkalarına ayrılan zaman. İbadet gibi Allah’ın karıştığı zaman birimi, onun dışında başkalarına kulluk yapılan zaman dilimi...

Şirk mantığı, müşrikin hayatında ilk önce ekonomik anlayışında kendisini gösterir. Yâni bir adamın müşrik mi, değil mi? olduğunu anlamak istiyorsanız onun mal anlayışına, kazanmasına harcamasına, ekonomik dünyasına bir bakmanız yeterli olacaktır. Şirk anlayışı önce kişinin mala bakışında tezahür eder. Şirk anlayışı kişilerin hayatında öyle israf yolları açar ki kapanması bir ömür içine sığdırılamaz.

Müşrik, tanrı bildiği toplum adına, çevre adına, moda adına, âdetler adına, töreler adına da harcama yapmak zorundadır. Çünkü sadece Allah’ın kulu değildir o. Sadece Allah’a karşı sorumlu değildir. Onun sorumlu olduğu, kulluk yaptığı başka tanrıları da vardır. Halbuki müs-lümanın hayatında sadece hakim güç Allah'tır. Razı edeceği varlık tek olduğu için de çok rahattır müslüman.

57. "Beğendikleri erkek çocukları kendilerine; kızları da Allah'a mal ediyorlar. O bundan münezzehtir."

Evet yine o müşrikler kızları Allah'a nisbet ediyorlar, sevip beğendikleri erkek çocuklarını da kendileri sahipleniyorlar. Yâni diyorlar ki melekler Allah'ın kızlarıdır. Kendileri için de iştahlarını çeken, iştahlarını kabartan oğlanları sahipleniyorlar. Yâni kendileri kız çocuğu istemeyip hep erkek çocukları isterlerken, erkek çocuklarına sahip olmayı arzu ederlerken Allah'a kız çocuklarını nisbet etmeye çalışıyorlar. Melekler Allah'ın kızlarıdır, Îsâ ve Uzeyr aleyhisselâmlar da Onun erkek evlatlarıdır demeye çalışıyorlar.

Bu adamlar kendisiyle bir savaş içinde bulundukları Allah'ı hep kendileri gibi bir insan olarak düşünüyorlar. Allah'ı hep kendilerini kendilerine zorla tanrı kabul ettiren putları gibi, egemen tanrıları gibi tahayyül ediyorlar. Ve böylece savaş içinde oldukları Allah'ı güçsüzleştirmeye çalışıyorlar. Allah'a kızları vererek güçsüzleştirmeye çalışıyorlar ki onunla verdikleri savaşta kendileri galip gelebilsinler. Yâni düşmanımıza kızları verelim, güçsüzleri verelim, biz de O'nun karşısında erkek evlatları sahiplenelim, güçlüleri sahiplenelim ki safımızdaki güçlü ordularla Onunla başedebilelim, O'nu yenebilelim demeye çalışıyorlar hainler. O'nun içindir ki:

58, 59. "Aralarından birine bir kızı olduğu müjdelendiği zaman içi gamla dolar yüzü simsiyah kesilir. Kendisine verilen kötü müjde yüzünden, halktan gizlemeye çalışır; onu utana, utana tutsun mu, yoksa toprağa mı gömsün? Ne kötü hükmediyorsunuz!"

Onlardan birisine bir kız çocuğu müjdelendiği zaman perişan olur. Yüzü kapkara kesilir. İçi gamla, üzüntüyle dolar. Acaba şimdi kendisine müjdelenen bu kız çocuğundan dolayı, bu ar dolu müjdeden dolayı herkesten kaçıp saklansın mı? İnsanların yüzüne bakamayarak gizlensin mi? Nasıl çıkabilecek böyle bir ayıpla insanların karşısına? Ne yüzle bakabilecek insanların yüzüne? Ne yapsın şimdi? Her şeye rağmen insanlardan kaçsın mı? Utana, utana bunu kabullensin mi? Yoksa o kızcağızı toprağa mı gömsün? Bunun hesabı içinde kahroluyor adam. Sanki kendisi takdir etti alçak bunu. Sanki kendisi dünyaya getirdi o yavrucağızı. Sanki kendisi yarattı o çocuğu. Bu cahiliye anlayışının, bu şirk karakterinin günümüzde kimi müslümanların arasında hâlâ yaşadığına şahit oluyoruz.

Adam doğumu yaklaşmış karısına diyor ki, 4,5 kız doğurduktan sonra, eğer bir kız daha doğurursan seni öldürürüm. Kucağında bir kızla gelirsen seni

kesinlikle eve sokmam. Bir kız daha doğurduğun anda seni boşarım. Behey zalim, haydi o kız çocuğunun saçının bir tek telini yarat bakalım. Erkeksen, gücün yetiyorsa haydi buyur sen yarat oğlanı. Gücün yetiyor da niye kız evladı getiriyorsun karından? Ne suçu var o kadının? Ne suçu var o çocuğun? Cahil aynı cahildir. Cahiliye aynı cahiliyedir. Aradan bin yıl geçse de Allah ve Resûlünden uzak kalanların, Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını tanımayanların karakterleri hiç değişmiyor.

Dinsizlerden, imansızlardan birisine bir kız çocuğu haberi verilince perişan oluyordu. Acaba tüm horluğa, hakirliğe rağmen insanlardan saklanacak mı? İnsanlardan saklayacak mı? O kız çocuğunun babası olarak kalma zilletine katlanacak mı? Yoksa hemen götürüp onu toprağa mı gömecek? Rabbimiz buyuruyor ki yâni bunlar ne kötü hüküm veriyorlar? Niye utanıyorlar kız çocuklarından? Niye utanılıyor? 2 çocuğu olan bir ana baba 3. çocuktan niye utanıyor bugün? 3 çocuğu olan bir ebeveyn 4. çocuktan niye utanıyorlar? 30 yaşından, 40 yaşından sonra çocuğa kavuşmaktan niye utanılıyor bugün? Bu yaştan sonra ben nasıl insanların yüzüne bakacağım? Olacak şey mi bu? El âlem ne der insana? Bu yaştan sonra çocuk olur mu? diyenler ne yapıyorlar? Böyle düşünen insanların çocukları olmadığı zaman da milyarları dökmüyorlar mı bu yolda? Tüm dünyayı verip de şu veya bu yollarla bir çocuğa ulaşmaya çalışmıyorlar mı? Zavallı insanlar, Allah verince kabul etmezler, Allah vermeyince de zorla ona ulaşmanın kavgası içine girerler.

Evet devir hangi devir olursa olsun, Allah'ı tanımayanlar, Allah'ın dininden, Allah'ın yasalarından habersiz bir hayat yaşayanlar hep böyle bir şirk anlayışını sürdüreceklerdir. Hep böyle kötü hüküm vereceklerdir. İşte:

60. "Âhirete inanmayanlar kötülük misâlidirler. En üstün misâli ise Allah verir. O güçlüdür, Hakimdir."

Âhirete inanmayanların misâli böyle kötüdür. Âhirete, ölüm ötesi hayata inanmayanların, âhiretin hesabını kitabını ummayanların yapıp ettikleri ne kadar kötüdür. Yücelik, üstünlükler de sadece Allah'a aittir. Yüce sıfatlar sadece Allah'a aittir. En yüce misâlleri verme yetkisi sadece Allah'a aittir. Allah Azîzdir, Allah izzet ve şeref sahibidir. Allah Hakîmdir, hikmet sahibidir.

Kadınlar ve erkekler böyle zillet içinde bir hayatı yaşıyorlar. Erkeğiyle kadınıyla insanlar Allah'a karşı zalimce bir hayat yaşıyorlar. Allah'ın âyetlerinden, Allah'ın yasalarından habersiz isyan içinde bir hayat yaşıyorlar, ama buna rağmen rahmeti bol olan Rabbimizin onlara karşı nîmetleri devam ediyor, hayat devam ediyor. Eğer:

61. "Allah insanları haksızlıklarından ötürü yakalayacak olsaydı, yeryüzünde canlı bırakmazdı. Fakat onları belli bir süreye kadar erteler. Süreleri dolunca onu ne bir saat geciktirebilirler ne de öne alabilirler."

Eğer bu Allah tanımaz, din tanımaz, kitap ve peygamber tanı-maz zalimlerin zulümleri sebebiyle onları yakalayıverecek olsaydı, onların hak ettikleri cezalarını hemen değerlendiriverecek olsaydı yeryüzünde debelenen hiç bir varlık kalmazdı. Lâkin Rahmeti sonsuz olan Allah böyle yapmıyor. Suçluların, zalimlerin cezasını hemen veri-vermiyor. Bu insanları belli bir ecele tehir ediyor. İmkân veriyor, fırsat veriyor. Buyurun diyor dilediğiniz gibi yaşayın. İstediğiniz suçları işleyin. Buyurun zulmünüzle, isyanınızla, imanınızla, adâletinizle, kulluğunuzla yaşayın bir süreye kadar bakalım buyurarak hem kâfirlere, hem müşriklere, hem zalimlere, hem müminlere, hem de tüm hayvanata, tüm varlıklara müsaade ediyor.

Evet, yaptıklarımızdan ötürü Rabbimiz hemen bizi yakalayıp cezalandırıvermiyor. Bakın Şûra sûresinde de Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Başımıza gelen herhangi bir musibet ellerimizle işlediklerimizden ötürüdür. O, yine de çoğunu affeder. Sizler Allah'ı yeryüzünde âciz bırakacak değilsiniz. Allah berisinde ne bir dostunuz, ne de veliniz vardır."

(Şura 30)

Canınıza, malınıza gelen herhangi bir musîbet sadece sizlerin ellerinizle işlemiş olduğunuz günahlar yüzündendir. Günahlar sadece ellerle işlenmez. Ama genellikle fiiller elle işlendiği için burada eller ifadesi kullanılmıştır. Evet mallarınız ve canlarınız konusunda size ulaşan musîbetler sizlerin ellerinizle işledikleriniz yüzündendir. Ama sizin ellerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah affetmektedir. Ellerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah görmezden geldiği, kaale almayıp affettiği için bunların cezasını size tattırmıyor. Eğer Rabbiniz size bu kadar merhametiyle muamele etmeyip de yaptığınız her bir günah yüzünden hemen cezalandırılsaydınız mutlaka hepiniz helak olup giderdiniz. Kur'an'ın başka yerlerinde bu hususu anlatan âyetler vardır.

"Eğer Allah kazandıklarıyla insanları muaheze etmiş olsaydı yeryüzünde hiç bir canlı kalmazdı."

(Fâtır 45)

Evet Rabbimiz bizim işlediklerimizden pek çoğunu affetmekle birlikte bazıları yüzünden mallarımıza ve canlarımıza bir şeyler göndermektedir. Öyleyse bileceğiz ki başımıza ne gelmişse kendi işlediklerimizden dolayı gelmektedir. Ve yine mü'minlere gelen musîbet ve sıkıntıların onların günahlarına kefaret olduğunu Resûl-i Ekrem efendimizin hadislerinden öğreniyoruz. Müslümanın başına, malına ve canına gelen bir dert, bir sıkıntı, bir hastalık, hattâ onun ayağına batan bir diken bile onun işlemiş olduğu bir

günahına kefarettir. Bunlar sadece mü'minin günahlarının silinmesine sebep olmakla kalmayıp aynı zamanda onun Allah katında bir derece daha yükselmesine sebep olmaktadır. Allah'ın Resûlü Hz. Ayşe'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Kulun yeryüzünde günahları çoğalıp onlara kefaret olacak bir şeyler bulunmadığı zaman Allah onun günahlarına kefaret olmak üzere onu bir üzüntüye duçar kılar. Böylece onun günahlarını döküverir"

Bu nokta müslümanlar için büyük bir ümit ve müjde kaynağıdır. Zira İslâm'ın kâr zarar hesabı determinizm ölçüsüne uymaz. İslâm'da iyilikler hiç silinmez, ama kötülükleri iyilikler siliverir. Tıpkı suyun ateşi söndürdüğü, artının eksiyi giderdiği gibi. Bu baptaki müjde sadece bu kadar da değildir. Hadîd sûresinin 37. âyetinde anlatıldığı gibi ez'afen muzaafe vardır mü'minler için. Hattâ İslâm'da bir iyiliği, bir hayrı düşünüp de onu yapmamak, yapamamak bile mü'minin lehine bir sevaptır. Müslüman Allah'ın razı olacağı bir hayrı yapmayı niyet eder, düşünür ama onu yapmaya imkân bulamadığı için yapamasa bile bu niyetinden ötürü onu yapmış gibi Allah katında sevap kazanmaktadır. İşte İslâm'da kâr zarar bilançosu budur. O halde kişi sürekli iyilik yapacak, sürekli hayır peşinde olacak kötülüklerini silme adına, Allah'ın rızasını celp ve gazabından da kurtulma adına.

Ama bir kere de eceli geldi mi, bu dünya, bu hayat bitecek diye karar verdi mi; artık ne bir saat geri kalır, ne bir saat tehir edilir, ne de bir saat ileri alınır. Tüm toplumlar için bu böyle olduğu gibi insan için de böyledir. Toplumların eceli de böyle, imparatorlukların eceli de böyle, dünyanın eceli de böyledir. Hangi toplum, hangi ülke, hangi aile, hangi kent için, hangi insan için bu karar verilmişse o gider. Tüm dünya ve gökler için karar verildiği zaman da onlar gidecektir. Allah'ın bu kararı karşısında onları tutabilecek hiç bir güç ve kuvvet yoktur.

62. "Beğenmediklerini Allah'a mal ederler. Dilleri güzel şeylerin kendilerine ait olduğunu yalan yere söyler durur. Cehennemin onların olduğunda ve önceden oraya gideceklerinde şüphe yoktur."

Evet hoşlanmadıkları, beğenmedikleri şeyleri Allah'a isnat etmeye çalışıyorlar. Ecelli olmalarına rağmen, sonlu ve ölümlü olmalarına rağmen, güçsüz olmalarına rağmen yine de kendilerini bir şey zannederek beğenmedikleri kızları güç kuvvet sahibi olan Allah'a isnat etmeye çalışıyorlar.

Yahut da hoşlanmadıkları özellikleri, kendilerine lâyık görmedikleri sıfatları Allah'a izafe ediyorlar. Böylece yalanı da kendi dilleriyle söylüyorlar. Hangi yalan? Hüsna bizimdir diyorlar. Sonunda güzel âkıbet, cennet bizimdir diyorlar. Bu dünyada başarı, bu dünyada en güzel sonuç, en güzel hayat, en güzel mükafat bizimdir, âhirette de en güzel sonuç bize aittir diyorlar. Bunu

söylerken de yalan söylü-yorlar. Allah hakkında ise hiç mi hiç hoşlanmadıkları şeyleri söylüyor-lar. Hâşâ Allah, peygamber, kitap, iman, hidâyet, müslüman hiç hoşlanılmayan iğrenç şeylerdir. Allah karşıtı olarak kendi dünyalarında kendilerince, kendi keyiflerince, ama Allah'ın verdiği nîmetlerle hayatlarını sürdüren bu insanlar en güzel bir dünyanın, en güzel bir geleceğin sahibi olduklarını söylüyorlar.

Onlar ne söylerse söylesinler, nasıl düşünürlerse düşünsünler Allah buyuruyor ki hiç şüphesiz, kaçınılmaz cehennem onlarındır. Cehennem onlar içindir ve asla oradan çıkamayacaklardır. Çünkü insan oğlunun gelecek hakkında hiçbir gücü yoktur. Düşünün müşrik insana bir kız çocuğu müjdelendiği zaman gayz ve kinle doluyor ama hiçbir şey yapamıyor. Elinden hiçbir şey gelmiyor. Haydi gücü varsa o kız çocuğunu erkek haline getirsin bakalım. Kız yerine erkek yaratsın bakalım. Yetiyor mu buna gücü? Bakın işte şu anda da görüyoruz ki tıp bu kasar gelişmiş olduğu halde insanların buna güçleri yetmiyor. Adam ıararla erkek çocuğu istiyor ama Allah dilemedikçe ona ulaşa-mıyor. Hiç çocuğu olmayan nice aile vardır ki bu uğurda tüm servetlerini vermeye hazırlar, ama Allah dilemedikçe yapabilecekleri hiçbir şey yok.

Allah'ı yeryüzünde silmek isteyen, Allah'ın elçilerine ve o elçilerin yolunda yürüyen müslümanlara hayat hakkı vermemeye çalışan insanlar haydi güçleri yeriyorsa kız yerine bir erkek çocuğu yaratsınlar da görelim. Hayatlarının vazgeçilmez unsuru olan bir tek yağmur damlasını bile indirmeye güçleri yetmeyen bu insanlar ne hakla diyebiliyorlar ki bizim geleceğimiz güzeldir. Ne hakla diyebiliyorlar ki müslümanların gelecekleri kötüdür? Cennetin sahibini diskalifiye ederek bir hayat yaşadıkları halde nasıl diyebiliyorlar ki cennet bizimdir?

63. "Ey Muhammed! Allah'a andolsun ki, senden önceki ümmetlere peygamberler gönderdik. Şeytan yaptıklarını onlara hep güzel gösterdi. Bugün de dostları odur. Onlara can yakıcı azab vardır."

Vallahi, tallahi senden önce de ümmetlere, toplumlara peygamberler gönderdik. Şeytan onların amellerini de onlara süslü gösterdi. Bugün de onların dostları, velîleri, karar mercileri şeytandır. Yâ-ni bu iş sadece senin dönemine, senin toplumuna mahsus bir yanılgı değildir ey peygamberim. Önceki peygamberlerin toplumlarında da bu böyle olmuştu. Senden önceki toplumlara, ümmetlere de Biz elçiler gönderdik. O elçilerimiz de kendi toplumlarını uyardılar. Onlar da elçilerimizi dinlemediler, şeytan onlara hakim oldu. Şeytan onlara küfürlerini, şirklerini, Allah ve elçileriyle savaşı onlara süslü gösterdi. Onlar elçilerimize düşman kesilirken şeytanın dostu oldular. Onun içindir ki kıyâmet gününde de şeytan onların dostu olacaktır. O gün onlar şeytanlara bitişik olarak, onların gittiği yere gideceklerdir. Onlar için orada acıklı bir azap vardır.

64. “Sana Kitabı, ayrılığa düştükleri şeyleri onlara açıklaman için, inanan kimselere de doğru yol rehberi ve rahmet olarak indirdik.”

Şimdi sana da bir kitap indirdik. Tıpkı senden önceki elçilerimize kitaplar ve suhuflar indirdiğimiz gibi sana da bir kitap indirdik. Ne için? İnsanlara ihtilâf ettikleri konuları açıklayasın diye. Bazen doğru bazen yanlış olarak söyledikleri, hükmettikleri konularda onları doğruya, hakka, hidâyete ulaştırasın diye. İnsanlara hidâyet olsun diye. İnsanlara rahmet olsun diye. İnsanlara rahmet kapıları açılsın diye. Tabii iman edenlere, iman kaynaklı bir hayat yaşamak isteyenlere, rahmete ulaştıracak kapılar açılsın diye.

Kitap onunla yol bulmak isteyenlere en büyük hidâyet rehberidir. O zaman Rabbimizin peygamberimize gönderdiği bu rahmet kapısının kıymetini bilerek ondan istifade etmeye çalışmalıyız. Bu nîmetle birlikte olmaya çalışmalıyız.

65. “Allah gökten su indirir ve ölümden sonra yeryüzünü diriltir. Kulak veren kimseler için bunda ibret vardır.”

Kitap nîmetinden başka nîmetleri de vardır Rabbimizin. Allah gökten su indirdi. O suyla ölümünden sonra, sararıp solmasından sonra toprağı diriltti. Kış mevsiminde ölmüş, donmuş araziyi diriltip hayat verdi. İşte Rabbimizin hidâyet olsun diye, rahmet olsun diye gönderdiği kitap nîmeti de, vahiy nîmeti de aynen bunun gibidir. Yağ-mur âyetiyle ölü toprağı dirilten Rabbimiz kitap nîmetiyle, vahiy nîmetiyle de ölü kalplere dirilik vermiştir. Bu kitabın âyetlerini dinleyen, bu kitabın âyetlerine kulak veren, bu kitapla yol bulmak isteyen, bu kitabın hidâyetine tabi olan insanlar da dirileceklerdir.

Tabii bu kitapla beraber olmayan, bu kitabın âyetlerinden habersiz yaşayan insanlar Allah’ın burada sözünü ettiği yağmur âyeti ve benzeri âyetlerinin de birer nîmet olduğunu anlayamayacaklardır. Bu kitapla beraber olan kimse Allah’ın tüm nîmetlerinden haberdar olacaktır. Yâni göklerdeki ve yerdeki Allah âyetlerinden haberdar olmanın yolu bu kitaptan geçmektedir. Kitabı tanımayan bir kimse yıllarca gökyüzünü araştırsa, yeryüzünü incelese ne orada, ne de burada bir tek Allah âyetinin varlığının farkına varamaz. Ama her an bu kitapla beraber olan bir mü’min bir taş mı gördü? Bir üzüm tanesi mi gördü? Bir kar lapası mı gördü? O gördüğü, onu Allah’a, imana ve hidâyete götürecektir. Bakın Rabbimiz bu âyetlerden birisi için de şöyle buyuruyor:

66. “Hayvanlarda da size ibretler vardır. Bağırsaklarındakiler ile kan arasından, içenlere halis ve içimi kolay süt içiririz.”

Hayvanlarda da sizin için ibretler vardır. Sizi onların karınlarından sularız. Onların karınlarında kan ve pislik arasından çıkardığımız halis bir sütle sizi doyuruyoruz. İçimi kolay, içenlere lezzet veren bir besinle sizi doyuruyoruz. İşte bunda da sizin için ibretler vardır. Bu mekânizmayı o hayvanların karınlarında kuran Biziz. Bu nîmeti sizlere sunan Biziz. Sizi sizden çok düşünen Biziz.

Gerçekten ne güzel nîmetlerdir bunlar? Hayvanlar sabahleyin evlerimizden çıkıyorlar, yiyorlar, içiyorlar ve akşamleyin sütlenmiş olarak bize dönüyorlar. Bizim için hareket ediyorlar, bize hizmete âmâde kılınmışlar. Karınlarında kanla işkembe pisliği arasında Rabbimizin koyduğu bir yasayla bembeyaz, taptaze süt ikram ediyorlar. Bu bir nîmet değil mi? Bu akıllara durgunluk verecek bir nîmet değil mi? Bu bir âyet değil mi? Başka? Başka ne nîmetler sunmuş Rabbimiz bize?
67. "Hurma ağaçlarının meyvelerinden ve üzümlerden şerbet, şıra ve güzel rızık elde edersiniz. Düşünen millet için bunda ibret vardır."

Şu hurma ağaçlarının meyvelerinden ve şu kupkuru çubuğun size sunduğu üzümlerden de sarhoşluk veren şıralar ve güzel nîmetler de çıkarıyor, elde ediyorsunuz. Onlardan şaraplar da elde edersiniz, güzel nîmetler de çıkarırsınız. Kurutmalar, içecekler, yiyecekler de yaparsınız.

İçki hakkında ilk inen âyet işte budur. Ya da insanların hurma ve üzümden içki yaptıklarını bu âyetiyle Rabbimiz haber veriyor. Ve dikkat ederseniz bunlardan çıkarılan diğer rızıklar için güzel ifadesini kullanırken içki hakkında aynı ifadeyi kullanmıyor. Üzümlerden de şıra çıkarırsınız diyor. Diğer rızıklar için kullandığı güzel tabirini içki için kullanmıyor. Sürekli Allah kontrolünde olan Peygamber Efendimiz zaten bidayetten beri ağzına koymamıştı da müslümanlardan bazıları bu ifadeye bakarak içkiden uzaklaşmışlardır.

Tabii bundan sonra da içki hakkında âyetler gelecek ve en so-nunda Mâide'yle içki yasak edilecek. Evet işte üzüm ve hurma da Rabbimizin âyetlerindendir. Bakın bundan daha garip bir âyetinden söz edecek Rabbimiz:

68,69. "Rabbin bal arısına: "Dağlarda, ağaçlarda ve hazırlanmış kovanlarda yuva edin; sonra her çeşit üründen ye; sonra da Rabbinin işlemen için gösterdiği yollardan yürü" diye öğretti. Karınlarından insanlara şifa olan çeşitli renklerde bal çıkar. Düşünen bir millet için bunda ibret vardır."

Rabbin arıya da vahy etti. O küçücük varlığa da Rabbin vahyini ulaştırdı ve buyurdu ki: Dağlardan evler yap, ağaçlardan evler yap, insanların yaptığı kovanlardan evler edin. İlk önce buralardan kendine evler edin. Sonra da her bir

meyveden ye. Sonra Rabbinin yoluna itaat ederek yürü, devam et. Tüm çiçeklerden, çeşitli meyvelerden al diye öğretti, vahy etti. Böylece arı Rabbinin emrine boyun eğip Rabbinin vahyi ile dağlarda, ağaçlarda ve kovanlarda ev yaparak çiçeklerden bir şeyler toplayan arının karnından bir içecek, bir sıvı maddesi çıkar ki ayrı ayrı renklerde insanlar için şifadır. Muhakkak ki düşünen bir kavim için bunda da âyetler vardır.

Arıları da bizim emrimize musahhar kılan, onlara bu bal yap-ma içgüdüsünü veren de Rabbimizdir. Arı hangi mektepten mezun olmuş? Hangi fakülteyi bitirmiş ki en büyük mühendislerin bile yapa-mayacağı, en büyük matematikçilerin bile içinden çıkamayacağı bu işi becerebiliyor? Hayır hayır ona bu işi yapmasını Allah öğretmiş, Allah vahy etmiştir. Ve Hazreti Adem (a.s) dan bu yana arı insanlığın hizmetindedir.

Koyunu, deveyi, ineği, elma ağacını bizim hizmetimize sunan Rabbimiz bal arısını da bize âmâde kılmıştır. Haydi buyurun, yüksek teknolojinizle, yüksel bilimlerinizle küçücük bir arının yaptığını yapmaya gücünüz yeter mi? Becerebilir misiniz bunu? Öyleyse şimdi nasıl olur da her şeyi nîmet olarak bizim hizmetimize sunan böyle merhametli bir Allah'ı reddedebilirsiniz? Nasıl nankörlük edebilirsiniz böyle bir Allah'a? Hurmasını yiyip dururken, sütünü için dururken, balını tadıp dururken, üzümünü yiyip dururken, havasını teneffüs edip dururken, hayvanlarından faydalanıp dururken, dünyasında gezip dururken nasıl isyan edilebilir böyle bir Allah'a? Halbuki Allah insana akıl vermiştir. Bütün bunları bile bile, göre göre bir insanın Allah'a isyan içinde, kitabından habersiz, programından habersiz bir hayat yaşaması, aklını kullanmaması gerçekten çok gariptir.

70. "Allah sizi yaratmıştır, sonra öldürecektir, içinizden bir kısmını da ömrünün en fena zamanına ulaştırır ki, bilirken bilmez olurlar. Doğrusu Allah bilendir, her şeye Kâdirdir."

Allah sizi yaratmıştır. Sizi yaratan Allah'tır. Hayatınız, varlığınız O'ndandır. Hayatınızı Ona borçlusunuz. Sizi O yarattı, sonra da öldürecektir. Ölümünüz de O'na aittir. Bu hayat size ait olmadığı gibi ölümünüz konusunda da bir yetkiniz yoktur. Hayatın ve ölümün sahibi olan Allah kiminizi erken öldürür, kiminizi de ömrünün en erzel dönemine, en rezil dönemine ulaştırır. İhtiyarlık dönemine ulaştırır da önceden bilir olduğu şeyleri bilmez, bilemez olur. Doğrusu Allah her şeyi bilendir, her şeye Kâdir olandır.

Evet dikkat ederseniz Rabbimiz önce dışımızdaki nîmetlerinden söz etti. Dışınızdaki nîmetlerin tamamının kendisinden olduğunu anlattı. Sonra bizzat kendi yaratılışımızın da kendisinden olduğunu haber verdi. Sonra ölümlerimizin de kendisinden olduğunu haber verdi. Erken ölmemizin de, ihtiyarlayıp

ömrümüzün en rezil dönemine getirilerek bildiklerimizi bilmez hale gelmemizin de kendisinden olduğunu anlatıyor.

Yâni gerçekten bakıyoruz ki insan yaşlandığı zaman çocukluk dönemine dönüyor. Tıpkı çocukluk dönemindeki gibi çok az şey bilir, ya da hiçbir şey bilemez hale gelir. Ya da önceki bildiklerinin, gençlik dönemindeki bildiklerinin pek çoğunu unutuyor, bilemez hale geliyor. Kuvveti gidiyor, gücü azalıyor, hafızası, aklı, şuuru kaybolup bunaklık ortaya çıkıyor. Daha önceden bildiğini bilmez oluyor. Şimdi, hal böyleyken nasıl oluyor da size bu dönemleri yaşatan, sizin üzerinizde söz sahibi olan Rabbinizi inkâr edebilirsiniz? İşte Rabbinizin bu gücünü, kudretini gözlerinizle görüyorsunuz, bunları yaşıyorsunuz. Sonra:

71. "Allah rızıkta kiminizi diğerlerine üstün tutmuştur. Üstün kılınanlar, emirleri altında bulunanların rızıklarını vermezler. Oysa rızıkta hepsi eşittir. Allah'ın nîmetlerini bile bile inkâr mı ediyorlar?"

Allah rızık konusunda da kiminizi kiminize tafdil edip üstün kılmıştır. Rızknızı takdir eden, taksim eden de O'dur. Kiminize az kiminize de çok veriyor. Bu konuda da sizin bir yetkiniz yoktur. Doğrusu Allah'ın verdiği rızka sahip olanlar, Allah'ın verdiği rızkı elinde tutanlar elleri altında, emirleri altında olanlara, hizmetçilerine, ihtiyaç sahiplerine vermiyorlar ki onlar da bu konuda onlarla eşit bir konuma gelmiş olsunlar. Ya da o ihtiyaç sahipleri bu rızık konusunda onlara ortak oldukları halde onlara vermiyorlar. Böyle yapanlar Allah'ın nîmetlerini bile bile inkâr mı ediyorlar?

Allah'ın size verdiği o nîmetlerde, o rızıklarda senden başkalarının da ortak olduğunu inkâr mı ediyorsun? Elindekilerin sadece ken-dine ait olduğunu mu zannediyorsun? Unutma ki Allah'ın sana verdiklerinde hizmetçilerinin, çalıştırdıklarının, kölelerinin, ailenin, komşularının akrabalarının, köyündeki, kentindeki fakirlerin ortaklıkları vardır. Şu anda sahip olduğun nîmetleri veren Allah'ın bu konudaki yasası böyledir. Onlar da bu nîmetlerden faydalandırılmaları gerekirken, onlar da bu nîmetlere ortak iken elindekileri sadece kendine harcayarak, hak sahiplerine haklarını vermeyerek Allah'ın yasasına karşı mı geliyorsun? Allah'ın nîmetlerini bile bile inkâr mı ediyorsun? Nîmet sahibine nankörlük mü yapıyorsun?

Bir düşünsene. Madem ki elindekiler sadece senin, öyleyse sana şu balı veren kim? Arıyı senin hizmetine sunan kim? Şu sütü veren kim? Koyunu, ineği senin hizmetine âmâde kılan kim? Şu havayı, şu güneşi, suyu var eden kim? Şu elma ağacını senin rızkına sebep kılan kim? Tüm bunların sahibi Allah olsun, tüm bu rızıklar Allah'tan olsun ve sen kalkıp O Allah'ı kendi üzerinde hakim bilme. Sen kalkıp Allah yasasına ters hareket et. Olacak şey midir bu? Tüm bu nîmetlerin sahibinin senin üzerinde hak sahibi olmadığını iddia etmek kadar

küstahlık olabilir mi? Tüm bu nîmetler Allah’tan olsun ve sen kalkıp Allah’ın verdiği bu nîmetlerle ortak tanımayarak tanrılığını ilân ederek Allah’a ortaklık iddiasında bulun. Allah’ın kendi mülkünde ortakları olmadığı halde bu halinle sen Ona ortaklık iddiasında bulunuyorsun. Bu yapılacak şey mi? Bunu ancak kâfirler yapabilir. Bakın Rabbimizin nîmetleri devam ediyor:
72. “Allah size kendinizden eşler var eder. Eşlerinizden de oğullar ve torunlar var eder. Size temiz şeylerden rızık verir. Öyleyken bâtıla inanıyorlar ve Allah'ın nîmetlerini inkâr mı ediyorlar?”

O Allah ki size nefislerinizden, kendinizden zevceler, eşler yarattı. Kendinizden, kendi cinsinizden eşler var etti. Bu da Allah’ın nîmetlerindendir. Eşlerinizden de oğullar, kızlar, torunlar yarattı. Ve sizi tertemiz rızıklarla da rızıklandırdı. Evet Rabbimizin bu âyetinden de anlıyoruz ki eşler, oğullar, kızlar, torunlar da birer rızıktır. Hal böyleyken bu insanlar bâtıla inanıyorlar da Allah'ın nîmetlerini inkâr mı ediyorlar? Kadınıyla, erkeğiyle, oğuluyla, kızıyla insanlar Allah’ın nîmetlerine gark olsunlar, nîmet icre bir hayat yaşasınlar, sonra da kalkıp bunca nîmetin sahibine karşı nankörlük yapsınlar. Allah’ı bırakıp da kendi hevâ ve heveslerine, ya da başkalarına kulluk yapsınlar.

73,74. “Allah'ı bırakıp, göklerden ve yerden kendilerine verecek rızıkları olmayan ve vermeye güç yetiremeyen şeylere mi tapıyorlar? Allah'a benzerler koşmaya kalkmayın. Şüphesiz Allah bilir, siz bilmezsiniz.”

Onlar Allah’ı bırakıp da göklerden ve yerden hiçbir şeye mâlik olmayan, hiçbir güçleri ve yetkileri olmayan, kendilerine hiçbir rızık veremeyecek olanlara ibadet ediyorlar. Rızkın sahibi olan Allah’ı bırakıyorlar da kendileri rızka muhtaç, âciz varlıkları dinliyorlar. Allah’ın yasalarını bırakıyorlar da bir takım zavallıların yasalarını uygulamaya çalışıyorlar. Allah’a benzer koşmaya kalkışmayın. Allah yanında etkili yetkili varlıklar kabul etmeyin. Allah’a misâller getirmeyin. Allah tek İlâh tır. Allah bilir siz bilmezsiniz. Allah kendisini kitabında ve elçisinin sünnetinde nasıl tanıtmışsa öylece inanın, öylece kabul edin.

Bana göre Allah böyledir, bana göre Allah şöyledir demeye kalkmayın. Bana göre Allah şöyle olmalıdır, böyle olmalıdır demeye kalkışmayın. Bana göre Allah şöyle buyurmalıdır, bana göre şunları istememelidir diyerek O’nu şartlandırmaya, O’na yol göstermeye, O’-na akıl vermeye kalkışmayın. Bana Allah’ın dini şöyledir, bana göre Allah’ın kitabı böyledir, bana göre peygamber şöyledir demeyin. Allah kendisini, Allah kitabını, peygamberini, dinini nasıl ortaya koymuşsa öylece öğrenin ve iman edin. Allah bilir siz bilmezsiniz.

Öyleyse biz Allah'ın dediğini söylersek o zaman doğru söylemiş oluruz. Aksi takdirde Allah'ı Allah'ın tanıttığı gibi tanımadan, kitabını O'nun bildirdiği gibi tanımadan bir yargıda bulunmuşsak yanlış yapmış oluruz. Öyleyse Allah'ın ve Resûlünün doğrularını bilmek zorundayız. Bakın Allah bir misâl veriyor:

5. "Allah, hiçbir şeye gücü yetmeyen ve başkasının malı olan bir köle ile, kendisine verdiğimiz güzel nîmetlerden gizlice ve açıkça sarf eden kimseyi misâl gösterir: Hiç bunlar eşit olur mu? Övülmeye lâyık olan Allah'tır, fakat çoğu bilmezler."

Evet Allah bir köleyi misâl verdi ki o kölenin hiçbir şeye gücü yetmiyor. Bir adamın, bir efendinin bir kölesi var ve o kölenin hiç bir şeye gücü yetmiyor. Efendinin dediklerini anlamaktan da âciz, emirlerini yerine getirmekten de, işlerini görmekten de âciz bir köle. Şimdi böyle bir köleyi karşınıza getirin. Bir de Bizim kendisine katımızdan güzel bir rızık verdiğimiz kimse var. O da Bizim kendisine verdiğimiz rızıktan gizli ve açık infak ediyor. Hiç bunun ikisi eşit olur mu? Bunun ikisi bir olur mu? Yâni hiçbir şey bilmeyen, hiçbir şeye güç yetiremeyen böyle bir köle ile bizim kendisine verdiklerimizden gizli açık harcayan kimse bir olur mu?

Yâni hiç böyle bilmeyen bir kimseyle Allah'ı Allah olarak bilen, Allah'ı nîmetlerin sahibi olarak bilen, nîmet sahibini tanıyan, nîmetin kadrini, kıymetini bilen ve nîmet sahibine şükreden bir kimse bir olur mu?

Öyleyse bizler Rabbimizin bu misâlini çok iyi anlayalım, Rab-bimizin güzel rızık verdiği kimselerden olalım da O'na teşekkür için verdiklerini O'nun yolunda kullanarak gizli ve açık infakta bulunalım. Hamde lâyık olan, övülmeye lâyık olan, hayat programı uygulanmaya, kulluk edilmeye lâyık olan Allah'tır ama insanlardan pek çoğu bunu bilmiyorlar. İnsanlardan pek çoğu nîmetin sahibini bilmiyorlar. Tüm nîmetlerin sahibi olarak kendilerini görüyorlar. Biz bulduk, biz kazandık diyorlar. Bakın bir başka misâl daha anlatıyor Rabbimiz:
76, 77. "Allah iki adamı misâl veriyor: Birisi hiçbir şeye gücü yetmeyen bir dilsiz ki efendisine yüktür, nereye gönderse bir hayır çıkmaz, bu doğru yolda olan, adâletle emreden kimse ile bir olabilir mi? Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir, kıyâmet saatinin kopuşu bir göz kırpması kadar veya daha çabuk bir zaman içinde olur. Şüphesiz Allah her şeye Kâdirdir."

Yine iki adam, iki tip insan daha düşünün ki bunlardan birisi tattır. Adamın hiçbir şeye gücü yetmiyor. İfade gücü yok, anlatım gücü yok, meramını bile ortaya koyamıyor. Hiçbir şeyi yapma, hiçbir şeyi becerme feraseti yok. Böyle efendisine hizmet yerine, efendisine itaat yerine her zaman efendisine yük olan, sıkıntı olan bir insan düşünün. Efendisi onu nereye gönderse, hangi işi buyursa bir hayır getirmiyor, bir hayır sağlamıyor. Hep sıkıntıya sebep oluyor. Hep zarar tevlid ediyor.

Şimdi böyle bir adam hiç adâleti emreden, her zaman Sıratı Müstakimde yürüyen bir kimse ile bir olur mu? Böyle hiçbir işe yaramayan, sadece sıkıntı veren tat bir kimse ile toplumda adâleti emreden, adâleti hakim kılmaya çalışan ve de kendisi Allah yolunda yürüyen kimseyle hiç bir olur mu? Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir. Göklerin ve yerin gaybı Allah'ın emrindedir. Gelecek O'nun emrinde, hayat O'nun emrinde, memat O'nun emrindedir. Kıyâmetin emri de, kıyâmetin saati de gözün bir yerden bir yere kayması kadar, yahut da ondan daha yakındır. Allah her şeye Kâdirdir. Demek ki Allah çok yakın bir zamanda dünyayı tepe taklak getirebilir. Bir anda gökleri ve yeri savuruverir. Kimse hiçbir şey yapamaz. Sura üfürmeyi emreder Rabbimiz de bu hayatı bitiriverir.

78. "Allah sizi annelerinizin karnından bir şey bilmez halde çıkarmıştır. Belki şükredersiniz diye size kulak, göz ve kalp vermiştir."

Bir baksanıza Allah sizi analarınızın karnından çıkardı. Siz hiçbir şey bilmiyordunuz. Bilgiden mahrum, ne kendinizi, ne babanızı annenizi, ne çevrenizi bilmez, tanımaz bir acziyet içinde Rabbiniz sizi analarınızın karnından çıkardı. Belki şükredersiniz diye, belki teşekkür edersiniz, belki Rabbinize kul olursunuz, belki verenin yolunda kullanırsınız diye Rabbiniz size gözler, kulaklar ve kalpler verdi. Sizi işiten, gören ve hisseden kıldı. Size anlayan gönüller verdi. Umulur ki akılarınızı başlarınıza alırsınız da sizi tüm bu nîmetlerle donatan Rabbinize hamd ü senâlar edesiniz, kulluğa yönelesiniz diye. Analarınızın karnından sizi çıkarmasaydı, hiç yaratmasaydı sizi kim yaratabilirdi? Kim bizi dünyaya getirebilirdi? Rabbimiz bizi böyle insan olarak değil de taş olarak, bir hayvan olarak, bir bitki olarak yaratmış olsaydı ne yapabilecektik? Bizi kim insan edebilirdi? Rabbimiz bize göz, kulak ve kalp vermeseydi nereden bulabilirdik bunları? Kim işitir yapabilirdi bizi? Kim görür yapabilirdi? Kim anlar hale getirebilirdi? Bir düşünelim.

Allah için şöyle alışık olduğumuz şu hayatımızdan biraz uzaklaşıp Rabbimizin âyetlerine bir dönelim. Âyetler rehberliğinde kafamızı ellerimize alıp biraz tefekkür edelim. Kendi hayatımızdan, şu eşyalarımızdan, teknolojiden, sanayiden, bilim, siyaset, felsefelerimizle kendi kendimize oluşturduğumuz dünyamızdan, hayat standartlarımızdan, düşüncelerimizden, kendi kendimize

oluşturduğumuz tanrılarımızdan şöyle birazcık sıyrılıp şu kitabı elimize alalım ve dikkatlice, anlamak, kavramak üzere bir okuyalım. Rabbimizin bize sunduğu şu nîmetleri bir düşünelim. Analarımızın karnından nasıl çıkarıldığımızı, nasıl yaratıldığımızı bir düşünelim. Bir damla suyu gözümüzün önüne getirelim. Bu sudan önce alâka, sonra, mudğa, sonra küçücük bir cenin olarak büyümeye başladığımızı, sonra ruh üfürüldüğünü, ruh ve bedenden ibaret mükemmel bir bebek olarak, ama hiçbir şey bilmeyen, hiçbir şey anlamayan bir insan olarak ana karnından çıkarıldığımızı düşünelim.

Sonra Rabbimizin bizi duyan, işiten, gören ve hisseden bir insan yaptığını düşünelim. Sonra vahiyle, Risâletle rahmetlendirildiği-mizi düşünelim. Çevremizin gözlerimizle görebileceğimiz görsel âyetlerle donatıldığını, kulaklarımızın da şu elimizdeki işitsel âyetlerle karşı karşıya getirildiğini düşünelim. Bütün bunları yapmasaydı, yaratmasaydı Rabbimiz biz ne yapardık? Kim verebilirdi bunları bize? Kim yaratabilirdi bizi? Kim verebilirdi bize bu gözleri? Nereden alabilirdik şu kulakları? Kimden satın alabilirdik bu kalplerimizi? Hani şu anda bunlardan mahrum olanlar tüm dünyayı verseler elde edebiliyorlar mı? Göze, kulağa, kalbe bir bedel ödeyebilir miyiz? Allah’ın bize lütfettiği şu nîmetlere, şu vahiy nîmetine, şu kitap nîmetine, şu risâlet nîmetine bir bedel ödeyebilir miyiz? Bu nîmetlerle ölümsüz bir cennete gidişe bir bedel ödeyebilir miyiz? Karşılığını verebilir miyiz bunların? Kendi kendimize kendimizi var edebilir miyiz? Tüm bu nîmetlerin sahibi bizleriz diyebilir miyiz? Mümkün müdür bu? Diyemeyeceksek, o zaman gelin Allah aşkına akıllarımızı başlarımıza alalım da tüm bu nîmetlerin sahibine şükredelim. Tüm bu nîmetleri sahibinin razı olacağı kullukta kullanalım.

İşte Rabbimiz bu âyetinde bizden bunu istiyor. Belki şükredersiniz diye, belki kulluğa yönelirsiniz diye tüm bu nîmetleri size verdik buyuruyor. Rabbimiz âyetlerini tanıtmaya devam ediyor. Tabii ancak kitapla beraber olduğumuz zaman ancak anlayabileceğimiz âyetlerdir bunlar. Değilse, eğer şu kitapla beraber değilsek üzerimizde milyonlarca kuşlar da uçuşsa, çevremizde binlerce koyun, deve, arı gezişse de bizim için hiç bir mânâ ifade etmeyecektir. İşte bunun içindir ki Rabbimiz ısrarla bizi bu kitapla beraber olmaya çağırmaktadır. İşte bakın bir dâvetiye daha alıyoruz bundan sonraki âyette:
79. “Göğün boşluğunda Allah'ın buyruğuna boyun eğerek uçan kuşlara bakmıyorlar mı? Onları Allah'tan başka tutan kimse yoktur. İnanan millet için bunda dersler vardır.”

Gökyüzünün boşluğunda Allah’ın emirlerine, Rabbimizin yasalarına boyun eğerek uçan şu kuşlara bakmıyorlar mı? Onları orada, o boşlukta Allah’tan başkası tutmuyor. Onları Allah’tan başka kim tutabilir orada? Muhakkak ki bunda da iman sahipleri için âyetler, ibretler, dersler vardır.

80. “Allah size evlerinizi dinlenme yeri kıldı. Hayvanların derilerinden, yolculukta ve ikâmet zamanlarınızda kolayca taşıyacağınız evler; yün, tüy ve kıllardan bir süre kullanacağınız giyimlikler ve geçimlikler var etmiştir.”

Yine bir baksanıza, Allah sizin ikâmet etmeniz, sakin olmanız, sükûnete ulaşmanız, rahata ermeniz, ikâmet etmeniz için evlerinizi dinlenme yeri kıldı. Ve ayrıca hayvanların derilerinden yolculukta ve ikâmet zamanlarınızda sizin için evler yapmanızı öğretti size. Öyle evler ki onları hafifçe, kolayca taşırsınız. Evet hayvanların derilerinden yaptığınız çadırlarda nîmetlenmektesiniz. Ayrıca o hayvanların yünlerinden, yapağılarından, kıllarından da bir süreye kadar faydalanacağınız, kullanacağınız ev eşyaları, giyim eşyaları ve ticaret emtiaları da yaparsınız.

Evet Rahmeti bol olan Rabbimiz bizlere sakin olabileceğimiz, oturup içinde sükûnete kavuşabileceğimiz, mahremiyetlerimizi başkalarından koruyabileceğimiz ev yapma imkânı lütfetmiştir. Bize bu bilgiyi, bu beceriyi ve imkânı vermiştir. Bize bunu O öğretmiştir. Değilse bizler bunu nereden öğrenebilecektik? Hayvanları bizim için yaratmasaydı, onları bizim emrimize âmâde kılmasaydı, onların derilerinden çadır yapma, ev kurma bilgisini, imkânını bize lütfetmeseydi, o derilere ev yapımında kullanım yasasını koymasaydı biz bunu nereden yapabilirdik? Evet o hayvanların yünlerinden, yapağılarından, kıllarından giyimlikler elde etmemiz, ticaret emtialarına ulaşmamız bunların hepsi Rabbimizin lütfudur. Bunların hepsi Rabbimizin nîmetleridir.

81. “Allah yarattıklarından size gölgeler yapmış, dağlarda sığınacağınız barınaklar var etmiş, sizi sıcaktan koruyacak elbiseler, harpte sizi koruyacak zırhlar vermiştir. Size olan nîmetini müslüman olasınız diye işte bu şekilde tamamlamaktadır.”

Yine Rabbimiz yarattıklarından bizim için bir gölge de var etmiştir. Gölgenin nasıl bir nîmet olduğunu bu iklimde anlamak belki mümkün değildir, ama bir ekvator ikliminde bunun ne demek olduğunu anlarsınız. Bir ağaç gölgesi, bir ev, bir çadır, bir bulut gölgesi ne büyük bir nîmettir değil mi? Sonra yine Rabbimiz dağlardan sığınaklar, barınaklar, yerleşim mahalleri de var etti. Ve yine bizler için elbiseler var etti ki onlarla sıcaktan, soğuktan korunuruz. Vücudumuzu başkalarından saklama imkânına ulaşırız. Ve yine Rabbimiz savaşta bizleri koruyacak zırhlar var etti. Böylece Rabbimiz nîmetlerini bizlere tamamladı. Umulur ki tüm bu nîmetleri lütfeden Rabbimizi tanıyalım da O’na teslim olalım diye. Tüm bu nîmetlerle bizi perverde kılan Rabbimize O’nun istediği kulluğu icra edelim, hayatımızı O’nun için ve O’nun belirlediği gibi yaşayalım diye.

Evet işte Rabbimizin bize lütufları, Rabbimizin sayısız nîmet-leri. Hayvanlar, hayvanların yünleri, yapağıları, evler, çadırlar, gölgeler, dağlarda kendiliğinden oluşmuş barınaklar, elbiseler, zırhlar vs, vs. Hayatın devamı için bunlara ne kadar muhtacız değil mi? İşte tüm bu nîmetler karşılığında Rabbimizin biz kullarından istediği bir tek şey vardır. O da Onun emirlerine teslimiyet. Bu nîmetlerin sahibini bilmek ve tüm bu nîmetleri onları verenin yolunda kullanmak, tüm bu nîmetlerle bir kulluk hayatı yaşamak. Hayatı o hayatın sahibinin istediği gibi yaşamak. Hayatın ve ölümün sahibi olan Allah'a boyun eğerek, Onun arzularına teslim olmak. İşte tüm bu nîmetlerin sahibi olan Allah bizden bunu istiyor. Bizler böyle yapmak zorundayız. Değilse:
82. "Eğer yüz çevirirlerse, ey Muhammed! Sana düşenin sadece açıkça tebliğ olduğunu bil."

Eğer yüz çevirirlerse, tüm bu nîmetleri kendilerine lütfeden Rablerinden, Rablerinin kitabından, Rablerinin dininden, Rablerinin peygamberinden, Rablerinin kendilerinden istediği şükürden, kulluktan yüz çevirirlerse ey peygamberim o zaman sana düşen iş apaçık bir tebliğden başka bir şey değildir. Başka ne yapacak da peygamber? Başka ne yapılabilir de böylelerine? Düşünebiliyor musunuz? Adamlar Rabbimizin bunca nîmetlerini görecekler, bilecekler, bu nîmetlerin içinde bir hayat yaşayacaklar. Gökyüzünde Rablerinin yasalarıyla uçuşan kuşları, yeryüzünde taşınan çadırları, yapılan evleri, serinlik veren gölgeleri, barınak sağlayan dağları, elbiseleri, zırhları ve daha nice, nice Allah âyetlerini müşahede edecekler, Rablerinin nîmetleri içinde yüzecekler, bu âyetleri anlayabilecek göz, kulak, kalp gibi Allah nîmetleriyle de donatılacaklar, bütün bunlara rağmen yine de Allah'a teslim olmayacaklar.

Yine de tüm bu nîmetlerin de kendilerinin de sahibi olan Allah'a kulluğa yönelmeyecekler. Şimdi peygamber ne yapabilir böy-lelerine? Bir müslüman nasıl yola getirebilir bunları? Peygambere dü-şen sadece açık bir tebliğden başkası değildir. Allah'ı bilen, Allah'ın nîmetlerini tanıyan bu tür insanlara peygamberin yapabileceği başka bir şey yoktur. Çünkü onlar:
83. "Allah'ın nîmetini hem bilirler hem de inkâr ederler. Zaten çoğu kâfir kimselerdir."

Allah'ın nîmetlerini biliyorlar, nîmetlerin sahibi olarak Allah'ı tanıyorlar ama inkâr ediyorlar. Zaten onların pek çoğu kâfir kimselerdir. Gerçekten çok tuhaf bir şey. Nîmet sahibi olarak Allah'ı bilecekler, tanıyacaklar, tüm bu nîmetlere muhtaç olduklarını anlayacaklar, gözlerini ne tarafa çevirirlerse hep Allah'ın nîmetleriyle yüz yüze gelecekler, ve de üstelik Allah'ın elçileri kendilerine gelip açık ve net bir şekilde tüm bu nîmetlerin Allah'tan olduğunu kendilerine haber verecek, kendilerine apaçık Allah'ın âyetlerini okuyacaklar ve bu insanlar her şeyi bile bile yine de inkâr edecekler, örtecekler, örtbas edecekler. Bu nasıl bir iştir? Anlamak gerçekten mümkün değildir. Yâni bu

insanlar kendi aleyhlerine böyle bir kararı nasıl verebiliyorlar? Böyle bir nankörce bir tavrı nasıl takınabiliyorlar? Anlamak mümkün değildir. Yoksa onlar bir günü hatırlamıyorlar mı? Bir günden haberleri yok mu bu adamların ki:
84. "Kıyâmet günü her ümmetten bir şahit getiririz; inkâr edenlere itiraz için izin de verilmez, onların özürleri de dinlenmez."

Bir gün, kıyâmet günü Biz her ümmetten bir şahit getireceğiz. Her toplumu, her ümmeti şahitleriyle birlikte getireceğiz. Herkes şahitleriyle dipdiri ayakta olacaktır. Adam kendi kendine şahit, azaları şahit, elleri, ayakları, gözleri, kulakları şahit, arz şahit, yaşadığı dünya şahit, sema şahit, Resûller şahit, melekler şahit, Allah şahit. Tüm bu şahitlerin şehadeti altında hesap vermek üzere Rablerinin huzurunda, o büyük mahkemede dimdik ayaktalar. Artık orada kâfirlere, Rablerini örtenlere, Rablerinin nîmetlerini örtenlere, Rablerinin âyetlerini örterek, kitabı ve peygamberi örterek, fıtratlarını örterek bir hayat yaşayanlara ne itiraz için bir izin verilir, ne de mâzeretleri dinlenir. Ne konuşmalarına, ne de özür beyanlarına izin verilmez o gün. Fırsat ta-nınmaz artık o gün onlara. Her şey bitti artık. Özür de bitti, tevbe de bitti, dönüş de bitti. Onu bu dünyada anlamalı ve gerçekleştirmeliydiler. Geçmiş olsun. Tüm bu nîmetlerin sahibi olarak Allah'ı bu dünyada kabullenmeliydiler. Yaşadıkları bu dünya hayatında nîmet sahibine teşekkür etmeliydiler. Burada nîmetlerin sahibine nankörlük etmemeliydiler.
85. "Zulmedenler azap görürlerken, azapları hafifletilmez de geciktirilmez de."

Ama zalimler yaşadıkları bu nankörce bir hayatın karşılığı olan azabı gördükçe onların azapları asla hafifletilmeyecek, geciktirilmeyecek ve asla onlara bir mühlet de verilmeyecektir. Nefes aldırılmayacaklar, yüzlerine bakılmayacak onların. Çünkü bu alçaklar bu cezayı hak ettiler. Kendi yaptıklarının, kendi yaşadıkları hayatın karşılığıdır bu azap. Hainler Allah'ın kendilerine verdiği imkânları kullanmadılar. Fırsatları değerlendiremediler. Akıllarını, kalplerini, gözlerini, kulaklarını kullanamadılar. Gözleriyle Allah'ın âyetlerini göremediler, kulaklarıyla Allah'ın âyetlerini duyamadılar, kalpleriyle Allah'ın nîmetlerini algılayamadılar.

Gökyüzünü, yeryüzünü, çadırları, evleri, hayvanları, kuşları, arıları, balları, sütleri, etleri, hurmaları, üzümleri gördüler, onları yiyip içtiler ama; Allah'ın nîmetleri içinde yüzdüler ama bu nîmetlerin sahibi bilemediler, bu nîmetlerin sahibine kulluğa yanaşmadılar. Bu nîmetlerin sahibinin kendilerine bu nîmetlerini tanıtmak üzere gönderdiği kitabı ve peygamberiyle ilgi kurmadılar. Şimdi artık istedikleri kadar hak ettikleri bu azaptan kaçıp kurtulmak için çareler arasınlar. İstedikleri kadar özürler beyan edip mâzeretlerin arakasına saklasınlar. Onlar için asla azapları hafifletilmeyecek, nefes aldırılmayacak, fırsat verilmeyecek.

86, 87. "Allah'a ortak koşanlar, koştukları ortakları gördüklerinde: "Rabbimiz! Seni bırakıp yalvardığımız ortaklar bunlardır" derler. Koştukları ortaklar, onlara: "Doğrusu siz yalancısınız" diye söz atarlar. Puta tapanlar o gün Allah'ın zulmüne teslim olurlar; uydurdukları şeyler onlardan uzaklaşırlar."

Evet şirk koşanlar, müşrikler koştukları ortaklarını gördükleri zaman derler ki, Rabbimiz Seni bırakıp da kendilerine dua ettiklerimiz, ibadet ettiklerimiz, itaat ettiklerimiz, yasalarını uygulamaya çalıştıklarımız işte bunlardır. Bakın yıllar sonra olacak bir konu ama Rab-bimiz sanki şu anda oluyormuş gibi bizim gözlerimizin önüne seriyor. Gaybın ve şehadetin âlimi olan, geçmişi ve geleceği bilen Rabbimiz, önceki âyetlerde istifade ettiğimiz tüm nîmetlerin sahibi olan Rab-bimiz burada bizi gelecekle yüz yüze getiriyor. Niye yapıyor Rabbimiz bunu? O gün yanlışa düşmeyelim diye. Yarın kimse kendi nefsinden başkasını suçlamasın diye. Yarın hiç kimsenin bir mâzeret hakkı kalmasın diye. Herkes bunu bilerek bir hayat yaşasın, herkes kendi durumunu muhasebe etsin diye.

Müşrikler, Allah'ın sıfatlarını parçalayanlar, Allah'a yetki sınırlandırması getirenler, Allah'ı hayatın bazı alanlarına karıştırmamaya çalışanlar, hayatta Allah'tan başka söz sahiplerinin de varlığına inananlar, hayatı parçalayıp bazı bölümlerinde Allah'ı, bazı bölümlerinde de başka tanrıları dinleyenler Allah berisinde dinledikleri, Allah berisinde itaat ettikleri ortaklarını gördükleri zaman diyecekler ki, ey Rab-bimiz, işte şunlar Seni bırakıp da dua ettiklerimiz, kulluk ettiklerimizdir. İşte biz bunlara dua ediyorduk. İşte biz bunları dinliyor, bunlara itaat ediyor, bunları hayatımızda etkili, yetkili görüyorduk. Biz bunların istediği gibi bir hayat yaşıyorduk. Onlar böyle deyince bakın o ortaklar, şerikler, tapınılanlar da diyecekler ki:

O yeryüzü tanrıları, yapay tanrılar, sahte tanrılar ve tanrıçalar da kendilerine kulluk edenlere, kendilerini etkili ve yetkili görüp kendilerine itaat eden kullarına derler ki, ey zavallılar, sizler yalancılarsınız. Yalan söylüyorsunuz. Sizler bize tapınmıyordunuz. Bizler size tanrılık iddiasında bulunmadık. Sizler aslında bize değil kendi hevâ ve heveslerinize tapınıyordunuz diyerek Allah'a teslim olduklarını iddia edecekler.

Ve artık o gün putçuların, müşriklerin, Allah berisinde uydurdukları tüm şerikleri, tüm ortakları kaybolur ve sadece Allah kalır. Ne putçular, ne putlaştırılanlar, ne tanrılar, ne kullar hiçbirisi kalmaz. Zaten hiçbir anlam ifade etmiyordu onlar. Hepsi gittiler ve cehenneme odun oldular. İnsanlardan kendileri hayatlarında bizzat kendilerinin tanrılıklarını iddia etmedikleri halde, kimseye tanrılık iddiasında bulunmadıkları halde insanların kendilerini putlaştırdığı sâlih kimseler, peygamberler ve müslümanlar da cennete gideceklerdir. Bunun tamamen aksine kendileri kâfir oldukları halde bir de

üstelik kendilerini insanlara tanrı olarak takdim eden, insanlardan kendi yasalarına itaat bekleyenler de o putçularla birlikte cehenneme gideceklerdir.
88. “İnkâr edenler, Allah'ın yolundan alıkoyanlara, bozgunculuklarına karşılık azab üstüne azab veririz.”

Kâfirler ve insanları, Allah kullarını Allah yolundan alıkoymaya çalışan, engellemeye çalışanlara, Allah kullarının Allah yasalarını uygulamasına yasaklar koyarak onları kendi yasalarına uymaya zorlayan, Allah kullarının Allah dinini öğrenmelerine izin vermeyenlere, din eğitimini yasaklayanlara gelince, insanların din özgürlüklerini kısıtlamaya çalışanlara gelince onlara azap üstüne azap veririz. Bozgunculuklarından dolayı, Allah dinini bozmalarından ötürü, insanlara işte Allah’ın dini budur diye resmi bir din sunarak insanların dinlerini boz-malarından ötürü, yeryüzündeki hayatı Allah’a göre, Allah’ın kitabına ve Resûlünün sünnetine göre yaşamadıklarından, insanların böylece sahih bir din yaşamalarına izin vermediklerinden ötürü onlara azap üstüne azap tattıracağız diyor Rabbimiz.
89. “O gün her ümmetten bir kişiyi onlara şahit tutarız. Seni de ey Muhammed! Ümmetine şahit getiririz. Sana her şeyi açıklayan ve müslümanlara doğruyu gösteren bir rehber, rahmet ve müjde olarak Kur’an’ı indirdik.”

O gün her ümmeti, her toplumu, her insanı onların aleyhine şahitlerle diriltiriz. Seni de ey peygamberim, senin ümmetine şahit getiririz. Seni de onların hepsine şahit yaparız. Yâni bir gün tüm insanlar, tüm ümmetler, tüm insanlar şahitleriyle birlikte diriltilirler, Allah’ın huzuruna getirilirler. Ve Rasul aleyhisselâm da tüm ümmetler üzerine şahit olarak getirilir.

Evet bütün ümmetler kendilerinin şahitleri olan peygamberleriyle geldikleri ve ey peygamberim, seni de kendi ümmetine, tüm insanlığa şahit olarak getireceğiz buyuruyor Rabbimiz. Buradan anlı-yoruz ki Rasulullah efendimiz tüm peygamberlere ve ümmetlerine şahittir. Muhammed aleyhisselâm ve onun ümmeti, son ümmet Nuh aleyhisselâm ve toplumuna şahitlik edecek, İbrahim aleyhisselâm ve ümmetine şahitlik edecek. Çünkü Rabbimiz son elçisine gönderdiği bu son kitabında o peygamberlerin tümünün hayatını, toplumlarıyla ilişkisini, toplumlarının onlara karşı tavırlarını son derece açık ve net bir biçimde haber vermiştir. Hiçbir toplum için, hiçbir fert için bizim böyle bir kitaptan, böyle bir elçiden haberimiz yoktu diye bir itiraz hakları olmayacak. Çünkü Sana her şeyi açıklayan ve müslümanlara doğruyu gösteren bir rehber, rahmet ve müjde olarak Kur’an’ı indirdik buyuruyor Rabbimiz.

Meselâ Nuh aleyhisselâma ve kavmine diyecek ki işte peygamberiniz, işte Onun size söyledikleri ve işte sizin Ona karşı söyledikleriniz. İşte Nuh peygamberimin sizin hayrınıza çırpınışları ve işte sizin Ona isyanınız, Ona kafa

tutmalarınız. Âd kavmine buyuracak ki işte sizin hidâyetiniz için çırpınan Hûd peygamberim ve işte sizin Ona karşı tavrınız. Ve tüm dünya insanına buyuracak ki işte sizin topunuza elçi olarak gönderdiğim Muhammed aleyhisselâm ve işte sizin Ona karşı tutumunuz.

Evet bu kitap ve bu kitabın kendisine indirildiği peygamber size bir rahmettir, bir hidâyettir. Ve müslümanlara da bir müjde olsun diye indirdik biz bu kitabı. İşte bu kitap ve bu peygamber her şeyin şahiti olacak. İnsan bu kitapla ya kazanacak, ya da kaybedecek. İnsan bu kitapla ya cennete gidecek, ya da cehennemi boylayacak. Bu kitabı kabul eden, bu kitaba inanan ve bu kitabın içindekilerle bir hayat yaşayanlar cennete giderken, kitabı reddedenler, kitaptan habersiz bir hayat yaşayanlar da cehenneme gideceklerdir. Çünkü bu kitap her şeyi açıklayan, insanlar için hidâyet olan, rahmet olan ve şahit olan bir kitaptır. İşte bu kitabında Rabbimiz Resûllerine ve onların yollarının yolcularına şunu emreder:

90. "Allah, şüphesiz adâleti, iyilik yapmayı, yakınlara bakmayı emreder; hayasızlığı, fenalığı ve haddi aşmayı yasak eder. Tutarsınız diye size öğüt verir."

Muhakkak ki Allah adâleti emreder. Her şeyi yerli yerinde tutmayı, yerli yerince kullanmayı emreder. Kendinizi ve eşyayı Allah'ın yarattığı gaye istikâmeti tutmayı, kullanmayı emreder. Kendinizi ve eşyayı Allah'a kulluk ortamında tutmanızı emreder. İhsanı, Allah'ı görüyormuşçasına O'na kulluğu, sürekli O'nun kontrolü altında olduğunuzu unutmadan bir hayat yaşamanızı emreder. Ana babalarınıza karşı, çoluk çocuklarınıza karşı, akraba ve tüm insanlara karşı münâsebetlerinizi kendi istediği gibi ayarlamanızı emreder. Yakınlarınıza, akrabalarınıza karşı sahip olduklarınızdan vermenizi emreder. Cömert olmanızı, paylaşmadan yana olmanızı ister.

Ve sizi fahşadan, münkerden ve azgınlıktan, haddi aşmaktan, Allah'ın sınırlarını tecavüzden, Allah'ın yasalarını çiğneyip kendi hevâ ve hevesleriniz istikâmetinde bir hayat yaşamaktan da nehy eder. Tüm kötülüklerden, hayasızlıklardan, ahlâksızlıklardan ve aşırılıklar-dan sizi men eder. Umulur ki tezekkür edersiniz, tefekkür edersiniz, bu Allah uyarılarını hafızalarınızda canlı tutup hayatınızı bunlarla düzenlersiniz, Allah için bir hayat yaşayasınız.

Evet işte Allah'a kulluğun, Allah için bir hayat yaşamanın, Allah kontrolünde olmanın, Allah'ı görüyormuşçasına O'na kul olmanın yasaları bunlardır. Adâlet, ihsan, akrabaya vermek, fuhşiyatın, mün-keratın, ahlâksızlığın her türlüsünden, azgınlığın, bâğîliğin, haddi aş-manın, sınırları çiğnemenin, Allah'a isyanın her türlüsünden uzak dur-mak. Ayrıca:

91. “Ahitleştiğiniz zaman Allah'ın ahdini yerine getirin. Allah'ı kendinize kefil kılarak sağlama bağladığınız yeminleri bozmayın. Allah yaptıklarınızı şüphesiz bilir.”

Söz verip ahitleştiğiniz zaman da Allah’a verdiğiniz sözlerinizi yerine getirin. Akitleşip anlaşma yaptığınız zaman Rabbinize verdiğiniz ahitlerinizi yerine getirin. Önce Allah’a karşı verdiğiniz taahhütlerinize, sonra da kullara karşı taahhütlerinize sadık davranın. Allah’ı kendinize kefil tutarak, şahit tutarak sağlamlaştırdığınız yeminlerinizi bozmayın. Allah adıyla pekiştirdikten sonra, vallahi billahi dedikten sonra yeminlerinizi, taahhütlerinizi bozmayın. Unutmayın ki Allah tüm yaptıklarınızı bilmektedir. Unutmayın ki sürekli O büyük iradenin gözetimi altındasınız. Unutmayın ki Allah’ı asla atlatamazsınız, diskalifiye edemezsiniz.

Hani sizler kendi aleyhinizde Allah’ı şahit tutmuştunuz. Kendi üzerinize Allah’ı şahit tutarak yeminler etmiştiniz. Hangi konuda? Hangi konuda yemin etmişseniz Allah onu bilmektedir. Allah yaptıklarınızın tümünden haberdardır. Allah’a karşı Allah’ı şahit tutarak sözler verdiniz. Söz ya Rabbi, Sen şahit ol ki ben senden başkalarını Rab ve İlâh bilmeyeceğim. Ben senden başkalarına kulluk etmeyeceğim. Senden başkalarının çektiği yere gitmeyeceğim. Senden başkalarını hayatımda söz sahibi bilmeyeceğim. Hayatımın her alanında sadece Seni dinleyen bir müslüman olacağım, müslümanca bir hayat yaşayacağım diye Onu şahit tutarak yemin etmiş, söz vermiştiniz. Müslü-manca bir hayatın gereklerini yerine getireceğinize söz vermiştiniz. Çevrenize karşı en güzel bir müslümanlık örneği sunacağınıza söz vermiştiniz. Artık Rabbiniz adına verdiğiniz bu sözlere, yaptığınız mî-sâklara, gerçekleştirdiğiniz bu anlaşmalara sadık kalın.

Bu ne biçim iştir böyle? Hem başta Allah’a söz vereceksiniz, hem sözlerinize, yeminlerinize Allah’ı şahit tutacaksınız, hem de Al-lah’a verdiğiniz o sözlerinizden vaz geçeceksiniz. Müslümanlığınızın farkında olmadan bir hayat yaşayacaksınız? Olacak şey midir bu? Ama unutmayın ki Allah yaptıklarınızın tümünden haberdardır, her şeyinizi bilmektedir. Hal böyleyken sakın ha sakın:
92. “Bir ümmetin diğerinden daha çok olmasından ötürü, aranızdaki yeminleri bozarak, ipliğini iyice eğirip katladıktan sonra bozan kadın gibi olmayın. Allah onunla sizi dener. Andolsun ki, ayrılığa düştüğünüz şeyleri size kıyâmet günü açıklar.”

İpliğini sağlamca eğirip büktükten sonra onu çözüp bozan kadın gibi olmayın. Akşama kadar emek, emek iplik büken, çalışıp çabalayan, yorulup ırılan ama ondan sonra da akşam o kadar emek çektiği ipliğini bozup dağıtan kadın gibi olmayın. Bir toplum diğer bir toplumdan daha çok olduğu için yeminlerinizi aranızda böyle bozarak yeminlerinizi fesat konusu yapmayın.

Yeminlerinizi bozmak için fırsat kollamayın. Meselâ bir kavimle anlaştınız. Birileriyle aranızda bir sözleşme yaptınız. Sonra o anlaşma yaptığınız kimselerden daha güçlü birileriyle karşılaşınca, onlardan daha kârlı, daha menfaatli birilerini bulunca bu bizim için onlardan daha karlı diyerek daha öncekilere vermiş olduğunuz sözden vazgeçmeyin. Daha önce yaptığınız anlaşmayı bozmayın.

Bakın Allah sizi onunla imtihan ediyor. Unutmayın ki Allah sizi anlaştığınız, sözleştiğiniz o toplumla, o kimseyle deniyor. Daha menfaatli, daha karlı gördüğünüz kimseler lehine, öncekiler aleyhine anlaşmanızı bozup bozmadığınıza bakıyor. Şunu kesinlikle bilesiniz ki eğer öncekilere verdiğiniz sözünüzden dönmezseniz, Allah'ın bu ya-sasına sadık davranırsanız, kesinlikle bilesiniz ki Allah size ondan daha menfaatli, daha karlı işler lütfedecektir. Ama eğer akşama kadar iplik büken, örgü ören ve akşamleyin de onu bozuveren bir kadın durumuna düşerseniz kesinlikle hep zarar edeceksiniz ve bu da sizin aleyhinize çıkacaktır. Yine unutmayın ki:

Allah kıyâmet günü size ihtilâf ettiğiniz, tartıştığınız, yamul-duğunuz tüm eylemlerinizi, tüm sözlerinizi, ahitlerinizi mutlaka açıklayacak, gözlerinizin önüne serecek ve hesabını soracaktır. Öyleyse size düşen, Rabbinizin sizden istediğine riâyet ederek verdiğiniz sözlerinizde durmak, anlaşmalarınıza sadık davranmaktır. Gerek Rabbi-nize karşı, gerekse kullara karşı verdiğiniz ahitlerden dönmemektir. Söz verip anlaşma yaptığınız kimse hattâ bir kâfir bile olsa sözünüzü asla yalamayın. Bu bir müslümana yakışmaz. Bu bir kâfirdir, bu bir düşmandır, ben buna verdiğim sözden vazgeçebilirim demeye hakkımız yoktur. Mü'min eman sahibi, güven sahibi insandır. Veya işte bu adam filan gruptan, bu güçsüz, bu zayıf, bunun elinde çeki, senedi yok falan demeyin.

Unutmayın ki kime bir söz vermişseniz aslında sözü ona değil, Allah'a vermişsinizdir. Söz Allah için verilmiştir. Vaat Allah'ın vaadidir. Unutmayın ki söz verdiğiniz o kişiden önce bu konuda Allah'a karşı sorumlusunuz. Yâni sözü ister Allah'a karşı, ister kullara karşı vermiş olun fark etmez, sorumlu olduğunuz makam Allah'tır. Öyleyse bu sorumluluğunuzun bilincinde bir hayat yaşayın. Öteler âleminde Rabbi-nizin sualiyle karşı karşıya kalacağınızı ve iyiliklerinizin sizi cennete, kötülüklerinizin de cehenneme doğru götüreceğini unutmadan yaşayın.

93. "Allah dileseydi, sizi tek bir ümmet yapardı. Ama O, istediğini saptırır, istediğini doğru yola eriştirir. İşlediklerinizden, andolsun ki, sorumlu tutulacaksınız."

Allah dileseydi sizi tek bir ümmet yapardı. Lâkin içinizden sap-mak isteyenleri, sapıklığı tercih edenleri, iradelerini sapıklıktan yana kullananları Allah saptırır, bunun tamamen aksini tercih ederek hidâyete yönelenlerin de bu yönelişini onaylayarak Allah hidâyete ulaştırır. Yâni sapmak dileyeni saptırır, hidâyet isteyene de hidâyet lütfeder Allah. İradelerinizle tüm yaptıklarınızdan, tüm tercihlerinizden bir gün mutlaka sorguya çekileceksiniz.

94. "Birbirinizi aldatmak için yemin etmeyim ki, bu yüzden sağlamca yere basmakta olan ayak sürçebilir; Allah yolundan alıkoymanıza karşılık kötü bir azab tadarsınız ve (âhirette) de size büyük bir azab vardır."

Sakın ha sakın yeminlerinizi aranızda ihlâl etmeyin. Yeminlerinizi birbirinizi aldatma sebebi kılmayın. Eğer böyle yaparsanız sağlamlaştıktan sonra ayaklarınız kayar gider. İmandan, Allah yolundan kayar gidersiniz Allah korusun. Böylece Allah yolundan saptığınız ve insanları sapıttığınız için de Allah size kötülük tattırır. Ve bu da sizin için büyük bir azap olur, büyük bir azap sebebi olur. Bunu da asla unutmayın. Söz verdiniz, yemin ettiniz ve aranızda bir anlaşma yaptınız. Bu yeminlerinizi aranızda fesat konusu, bozgunculuk konusu yapmayın. Eğer sürekli bozmadan yana bir tavır almaya alışırsanız bu sizin ayaklarınızın kaymasına sebep olacaktır. Hem sizin kendi ayaklarınız imandan kayıp gidecek, hem de insanları Allah yolundan kaydırmış olacaksınız. Çünkü bir müslüman olarak, Allah'a inandığını iddia etmiş bir kimse olarak sizdeki bu dönekliği, bu cıvıklığı, bu sözünde durmamayı görenleri de Allah yolundan alıkoyacağınızı, onları Allah dininden uzaklaştırıp soğutacağınızı unutmayın.

Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle diyordu: ***"Münafığın alâmeti üçtür. Söz verdiği zaman sözünde durmaz. Kendisine emanet edilene hıyanet eder. Konuştuğu zaman da yalan söyler."*** Evet bunlar kişiyi imandan uzaklaştıran özelliklerdir. Kişiyi imandan çok nifaka yaklaştıran özelliklerdir ki bir mü'minin böyle özellikleri taşıması mümkün değildir. Şimdi düşünün, bir müslüman olarak Allah'a yahut Allah adına bir insana bir söz vereceksiniz, bir taahhütte bulunacaksınız, bir anlaşma yapacaksınız, hem de Allah'ı şahit tutarak bu anlaşmaya sadık kalacağınıza yemin edeceksiniz, ondan sonra da dönüvereceksiniz bu sözünüzden. Bu halinizle siz nesiniz? Ve bu yaptığınızla insanları nereye götürüyorsunuz? Hem kendinizi hem de insanları Allah'tan, dinden, İslâm'dan soğutup uzaklaştırmıyor musunuz? Allah'tan korkun. Allah'ın size ulaştıracağı acıklı bir azaptan korkun da aklınızı başınıza alın!

95. "Allah'ın ahdini hiç bir değere değişmeyin. Eğer bilirseniz, Allah katında olan sizin için daha iyidir."

Allah’ın ahdini, Allah’la sözleşmelerinizi, Allah adına verdiğiniz sözlerinizi az bir pahayla satmayın. Allah’a verdiğiniz sözü değersiz bir pahaya satmayın. Hangi sözü? Hangi ahdi? Hani belâ demiştiniz ya Rabbinize. Ezelde, ya da müslüman olduğunuz gün, bu âyetle tanıştığınız gün söz vermiştiniz Rabbinize. Tamam ya Rabbi, Sana inandım ya Rabbi, Sana ve Senden gelenlerin tümüne inandım ya Rabbi, Sen ne demişsen tamam ya Rabbi, Senin dediğin gibi olacağım, Senin dediğin gibi yaşayacağım, Senin istediklerini yaptığım tak-dirde karşılığında cennetin farkındayım, aksini yaptığım takdirde de cehennemin şuurundayım ya Rabbi demiştik ya, işte bu ahitlerinizi az bir pahayla değişmeyin diyor Rabbimiz.

Hani Bana söz vermiştiniz, her şart altında müslüman olacaktınız, her halükârda müslüman kalmanın hesabında olacaktınız. Yap-mayın, bozmayın bu ahitlerinizi, satmayın sözlerinizi diyor Rabbimiz. Siz bilirsiniz, Beni satabilirsiniz, Bana verdiğiniz sözlerinizi satabilirsiniz, imanlarınızı, İslâm’larınızı satabilirsiniz. Bana verdiğiniz tüm ahitlerinizden vaz geçebilirsiniz. Ama unutmayın ki bunun karşılığında bırakın üç beş kuruşluk menfaati, tüm dünyayı alsanız bile Benim sizin için hazırladığım cennetin yanında ne kadar az kaldığını, ne kadar bitici olduğunu unutmayın diyor, Rabbimiz.

96. “Sizde olanlar tükenir ama, Allah katında olanlar sonsuzdur, tükenmez. Sabredenlere ecirlerini, yaptıklarından daha güzeli ile ödeyeceğiz.”

Şunu kesinlikle bilesiniz ki sizin yanınızda olanlar, bu dünyada olanlar biter, tükenir ama Allah katında olanlar sonsuzdur, bâkîdir, asla tükenecek değildir. Allah yanındakiler sizin için hayırlıdır eğer bilirseniz. Öyleyse bırakın o bir gün bitecek, tükenecek olanları da Allah katındakileri elde etmeye çalışın. Sizin mallarınız, sizin mülkleriniz, sizin saltanatlarınız, sizin güçleriniz bir gün gelir yok olur, gün gelir biter. Çünkü sizler de fânisiniz elinizdekiler de fânidir, dünya da fânidir. Ama Allah’ın yanındakiler, Allah’ın katındakiler bâkîdir, ölümsüzdür, nihâyetsizdir, bitmez tükenmez olandır.

Unutmayın ki Biz sabredenlere, Allah’ın elindekilere ulaşmak adına, Allah’ın cennetine ulaşmak adına dünyanın basit menfaatlerine karşı kendisini tutmaya çalışanlara, Allah’ın rızasını kazanmak adına müslümanca bir hayata sabredenlere, müslümanca kalabilmenin, Allah’ın istediği bir hayatı yaşamanın direncini gösterenlere amellerinin en güzelinin karşılığını vereceğiz diyor Rabbimiz.

Evet yaptığı bir anlaşmanın, verdiği bir sözün karşılığında gör-düğü dünyanın geçici ve sonlu menfaatleri karşısında Allah için direnen, o menfaatler karşısında yıkılmayan, sözünden vazgeçmeme ko-nusunda direnen kimselere Rabbimiz bunu vaad ediyor. Onların yaptıkları amellerin en güzeliyle mükafat

vereceğiz diyor. Yâni bu dünyada onların kıldıkları tüm namazlarını en güzel namazlarıyla çarpacak, tüm infaklarını en güzel, en ihlaslı verdikleri infakları gibi kabul edecektir. Tüm amellerini Rabbimiz onların en güzeli gibi kabul edecek ve mükafat verecektir.

97. "Kadın, erkek, inanmış olarak kim iyi iş işlerse, ona hoş bir hayat yaşatacağız. Ecirlerini yaptıklarından daha güzeli ile ödeyeceğiz."

Evet erkek ve kadın kim ki iman etmiş olarak sâlih amel işlerse, imanının gereğini yerine getirirse, imanını hayatında görüntüler, fıtratının gereği bir hayat yaşayarak imanını gündeme getirirse, hayatını Allah'ın örnek kulu Rasûlullah'a benzetirse, Rasûlullah gibi yaşarsa ona hoş bir hayat sağlayacağız diyor Rabbimiz. Böyle yapan erkek ve kadınlara dünyada tertemiz bir hayatla dirlik ve düzenlik lütfedeceğiz diyor. Onların dünyadaki hayatlarını güzelleştireceğiz diyor. Onların hayatlarını, yaşantılarını mutlu kılacağız ve öbür tarafta da yapmış oldukları amellerin en güzeliyle onları mükafatlarını, karşılıklarını vereceğiz. Dünyada güzel bir hayat, tertemiz bir hayat, mutlu, canlı, huzurlu bir hayat, âhirette de ondan çok daha güzel bir hayat. İşte buna ulaşmanın yolu iman ve sâlih amelden geçmektedir. Erkek ve kadın Allah'a Allah'ın istediği gibi iman edecek, kitaba Allah'ın istediği gibi iman edecek, peygambere Allah'ın istediği gibi iman edecek ve hayatını bu imanla düzenleyecek, iman kaynaklı bir hayat yaşayacak.

Ve bu iş için kadın ve erkek ayırımı da yoktur. İster kadın olsun, ister erkek imanla ameli birleştiren, imanını amelle ispat eden herkese vaad ediyor Rabbimiz bunu. Böyle yaparsak dünyamız da güzel olacak âhiretimiz de güzel olacak. Tabii Rabbimizin istediği böyle bir hayatı gerçekleştirmenin yolu da elimizdeki şu kitaptan ve bu kitabın pratiği olan Rasûlullah efendimizin sünnetinden geçmektedir. İmanla amelin bütünleştirileceği bir hayatı yakalayabilmenin tek yolu sürekli bu kitap ve sünnetle birlikte olmaktır. Kur'an'la birlikteliğimiz esnasında da şuna dikkat edeceğiz:

98. "Kur'an'ı okuyacağın zaman, kovulmuş şeytandan Allah'a sığın."

Kur'an'ı okuyacağın zaman kovulmuş, taşlanmış, lânetlenmiş, rahmetten uzaklaştırılmış şeytandan Allah'a sığın. Hem Kur'an okuyacağız, Kur'an'la birlikte olacağız, hem de şeytan bize ilişebilecek öyle mi? Gerçekten şeytan çok büyük bir tehlikedir. Ama Rabbimiz kitabının başka bir yerinde Allah'ın muhlis kulları için onun hilesi, tuzağı, mekri çok zayıf diyordu. Ama ihlastan uzak, Allah'la samimi bir bağ kuramamış, şeytandan gafil olanlar için büyük bir tehlikedir şeytan. Eğer ondan onun ipleri elinde olan Rabbimize sığınabilirsek, böyle bir tehlike karşısında güç kaynağımızla irtibata geçebilirsek elbette yapabileceği hiçbir şeyi olmayacaktır şeytanın.

Peki acaba şeytan Kur'an okuyan, Kur'an'la beraberlik gerçekleştiren bir insana nasıl zarar verebilir? Ne tür oyunlar oynayabilir?

Meselâ Kur'an okuruz ama anlamadan okuruz. Kur'an okuruz, ama uygulama sahasına koymayız. Kur'an okuruz, ama mânâya değil de sırf tecvitle okumaya, harfleri mahreçlerinden çıkarma gayretine kapılabiliriz. Kur'an okuruz, ama başkalarına okumayız. Başkalarına duyurma derdinden uzak oluruz. Kur'an okuruz, ama samimi olmayız. Şeytan işte bu noktalardan bizi yakalamaya çalışır. Öyleyse Allah'ın kitabını okumak üzere elimize aldığımızda şeytandan Allah'a sığınacağız. Kur'an okumaya başladığımızda anlamak, kavramak ve gereğini yerine getirmek üzere okuyacağız. Samimi olacağız, hasbi olacağız. Ben bununla hayatımı düzenlemek üzere okumaya başlıyorum diyeceğiz. Bu kitap benim hayat programımdır diyerek okumaya başlayacağız. Bu kitap benim için yol gösterici bir hidâyet rehberidir diyerek okuyacağız. Kur'an benim için bir Furkân ve basirettir diyerek okuyacağız. Kur'an'a bakışımızı Allah'ın istediği gibi düzelteceğiz ki o zaman şeytan bizi Allah'ın kitabından uzaklaştıramayacak. Unutmayalım ki:
99, 100. "Doğrusu şeytanın, inananlar ve yalnız Rabbine güvenenler üzerine bir nüfuzu yoktur. Onun nüfuzu sadece, onu dost edinenler ve Allah'a ortak koşanlar üzerinedir"

Şeytanın iman eden ve yalnızca Rablerine tevekkül eden, Rablerine teslim olan, hayatlarının tüm alanlarında karar vermeyi Rablerine bırakan, Rablerinin kendileri hakkında verdiği kararları uygulamaya yönelen, Rablerini kendileri için tek vekil kabul edip vekaletlerini Ona bırakan kullar üzerinde şeytanın hiç bir sultası, bir saltanatı, bir yaptırım gücü, bir baskısı, bir nüfusu olmayacaktır buyuruyor Rabbimiz. Allah'ın böyle kullarına karşı yapabileceği hiçbir şey yoktur.

Evet demek ki şeytan kime sahip olabiliyormuş? Kimler üzerinde etkili olabiliyormuş? İman etmeyenler ve Rablerine tevekkül etmeyenler. Rablerine sığınmayanlar, güvenmeyenler. Hayatlarını Rablerine bırakmayanlar. Rablerinin kendileri adına aldığı kararlarına güvenmeyerek kendi hayatlarını kendileri düzenlemeye, belirlemeye kalkışanlar. Rableri için bir hayat yaşamaya yönelmeyenler. İşte şeytan ancak böylelerine zarar verebilecektir. Çünkü böylelerinin velîsi, dostu şeytandır. Onlar Velî olarak Allah'a güvenip dayanmadıklarından, Allah'ın istediği hayatı yaşamadıklarından şeytana güvenip dayanmışlardır. İşte şeytan böyle kendisine güvenip dayananları ve Allah'a şirk koşanları saptıracaktır.

İşte yaşadığımız dünyada en büyük tehlike boyutlarını böylece ortaya koyuyor Rabbimiz. Tabii tehlikeyi gösterirken aynı zaman da çareyi de gösteriyor. Öyle değil mi? Şeytan varsa, şeytan bir tehli-keyse sığınılacak yüce

bir irade yok mu? Şeytan varsa sığınırız Rab-bimize. Okuruz Rabbimizin kitabını ve tanırız şeytanı. Tanırız şeytanın bize yaklaşma yöntemlerini. Okuruz Kur'an'ı ve bu kitapla hidâyet buluruz. Bu kitabın sahibine tevekkül ederiz. Onu Rab ve vekil biliriz ve ondan korunmuş oluruz. Dost bilmeyiz şeytanı. Onu Velî bilip hayatımızı ona teslim etmeyiz. Dinlemeyiz onu.

Şirk koşmayız Rabbimize. Hayatımızda Allah'tan başkalarına karışma alanı bırakmayız. Yetki sınırlaması getirmeyiz Rabbimize. Hep O'nu dinleriz. O zaman işte Rabbimiz haber veriyor ki biz böyle olursak onun bize karşı yapabileceği hiçbir şeyi yoktur. Evet işte iki yol da karşımızda duruyor. Birisi Velî Allah yolu, diğeri velî şeytan yolu. Buyurun sonucuna katlanmak kayd-u şartıyla dilediğimizi tercih edebiliriz.

101. "Bir âyetin yerini başka bir âyetle değiştirdiğimizde, ki Allah ne indirdiğini gâyet iyi bilir onlar, Muhammed'e: "Sen sadece uyduruyorsun" derler. Hayır, öyle değildir, ama onların çoğu bilmezler."

Biz bir âyeti bir başka âyetle değiştirdiğimiz zaman ki Allah indirdiğini en iyi bilendir. Allah en iyi bilen olduğu halde, bu konuda kimsenin etkisi altında kalmadan mutlak yetki sahibi olduğu halde kendisine ait olan bir âyeti başka bir âyetle değiştirdiği zaman derler ki sen iftira ediyorsun. Ey Muhammed sen uyduruyorsun bunları. Sen uyduruyor ve bir de Allah'a izafe ediyorsun derler. Hayır hayır öyle değil. Onlar bilmiyorlar. Onlar bilgisiz bir güruhtur. Bu âyetleri Allah indiriyor. Allah ne indireceğini en iyi bilendir. Ve bu âyetlerin mübelliği olan, mübeyyini olan, yâni tebliğcisi ve açıklayıcısı olan peygamberin bu konuda hiç bir yetkisi yoktur. Kur'an baştan sona Allah'ın kitabıdır, Allah'ın sözüdür.

102. "Ey Muhammed! De ki: "Kur'an'ı; Ruhül Kudüs (Cebrâil) Rabbinin katından, inananların inançlarını pekiştirmek, müslümanlara dostluk rehberi ve müjde olmak üzere gerçekle indirmiştir."

De ki ey peygamberim, Onu Ruhu'l Kudüs indirdi. Cebrâil onu Rabbinden bir hak olarak, iman edenlerin imanlarını pekiştirmek, sağlamlaştırmak, onları hidâyete ulaştırmak ve müslümanlara müjde olmak üzere indirmiştir. Evet bu Kur'an'ı Allah tarafından hakla, hak yasalarla, hak âyetlerle, haklı olarak insanlara indiren Cebrâil'dir. Bu kitabın indirilişi konusunda peygamberin hiç bir yetkisi, dahli yoktur. Bu Kur'an'ı peygamber uydurmamıştır. Öyleyse bu kitabın âyetlerini değiştirme yetkisi de sadece Allah'a aittir. Allah dilediği âyetini dilediği âyetle değiştirme yetkisine sahiptir. Bu konuda kimsenin Ona hesap sorma hakkı olmadığı gibi peygambere iftira etme hakkı da yoktur.

103. "Andolsun ki: " Muhammed'e elbette bir insan öğretiyor" dediklerini biliyoruz. Kast ettikleri kimsenin dili yabancıdır, Kur'an ise fasih Arapça'dır."

Andolsun ki Biz Muhammed aleyhisselâma Allah tarafından Cebrâil vasıtasıyla indirilen bu kitap hakkında bunu ona elbette bir insan öğretiyor dediklerini biliyoruz. İnsanların bunu peygambere bir beşer öğretiyor dediklerini biliyoruz. Halbuki ona bunu öğretiyor dedikleri o kimsenin dili Acemcedir. Yâni o kimsenin dili Arapça değildir. Arap dilinin dışında bir dildir. Bu kitabın diliyse, bu kitabın kendisine indirildiği peygamberin dili ise apaçık bir Arapça'dır. Bu kitap Arapça bir dil üzerine iniyor, peygamber de Arapça konuşuyor. Şimdi Arap dilinin dışında bir dil konuşan, Acemce konuşan, acemi olan bir insan Muhammed aleyhisselâma nasıl böyle bir kitabı öğretebilir? Olacak şey midir bu? Kim inanır böyle bir şeye?

104. "Allah'ın âyetlerine inanmayanları Allah doğru yola eriştirmez. Onlara can yakıcı bir azab vardır."

Allah'ın âyetlerine inanmayan insanları Allah asla hidâyete, doğruya ulaştırmaz. Onları asla doğruya iletmez. Bu tavırlarından ötürü onlar için can yakıcı, elem verici bir azap vardır. Önceki âyetlerde ne buyurmuştu Rabbimiz? Kitabı gönderişinin sebebini nasıl açıklamıştı? Ruhu'l Kudüs'ü gönderen, Cebrâil ile hak bir kitap gönderen Rabbimiz bu kitaba iman edenlerin imanlarını pekiştirip sağlamlaştırmak ve mü'minlere müjde olsun, hidâyet olsun diye bu kitabı indirdiğini beyan buyurmuştu. İşte Rabbimiz bu âyetinde de bu kitabın kimin tarafından ve ne maksatla gönderildiğini bile bile âyetlere iman etmeyenler için de bu tavırlarının karşılığı olarak da can yakıcı bir azap olduğunu haber veriyor. Kitaba inanmadıkları için, kitaba baş vurmadıkları, kitap kaynaklı bir hayata yanaşmadıkları için onlar asla hakka, hidâyete, doğruya ulaşamayacaklardır. Bu dünyada asla bir başarıya ulaşamayacaklardır.

105. "Yalan uyduranlar; ancak Allah'ın âyetlerine inanmayanlardır. Yalancılar işte onlardır."

Muhakkak ki yalan uyduranlar, yalan iftira edenler Allah'ın âyetlerine iman etmeyenlerdir. Yalancılar işte onlardır. Onların yalancı oluşlarının belgesi de budur.Yâni Allah'ın âyetlerine inanmayanlar yalancıların ta kendisidirler. Bu Allah tescilidir.

106. "Gönlü imanla dolu olduğu halde, zor altında olan kimse müstesna, inandıktan sonra Allah'ı inkâr edip, gönlünü kâfirliğe açanlara Allah katından bir gazap vardır; büyük azab da onlar içindir."

Evet gönlü imanla dopdolu olduğu halde, imandan sonra, imana ve hidâyete ulaştıktan sonra kim ki Allah'a küfrederse, göğsünü, kalbini küfre açarsa, kalbi küfürle açılırsa, kalbini kâfirliğe karşı açık tutarsa işte onlar için de Allah'tan bir azap, bir gazap vardır. Büyük azap da onlar içindir. Ancak kalbi İslâm'la mutmain olduğu halde, kalbi imanla dolu, meşbu olduğu halde bir zorlamayla küfrü ikrar eden kimse bunun dışındadır. Böyleleri bundan müstesnadır.

Evet ciddi bir baskı var, ciddi bir zorlama, bir ikrah var, tehdit var, ölüm tehdidi, işkence tehdidi var ve böyle bir durumda o kişi karşısındaki zorlayanlara ben de sizin gibiyim, ben de sizin gibi inanıyorum diyen bir müslüman bunun dışındadır. Kalbi imanla dolu olduğu halde, kalben mutmain olduğu halde, kalben küfre razı olmadığı halde dışardan, zâhiren, diliyle bunu söyleyen kimse bunun dışındadır. Onlar için bir sorumluluk yoktur diyor Rabbimiz.

Bu âyet-i kerime Mekke'de imanlarından ötürü dayanılmaz iş-kencelere reva görülen Ammar bin Yâsir hakkında nazil olmuştur. Ammar dininden döndürülmek üzere korkunç bir işkence karşısında biz söz söylemişti. Rabbimiz bu âyetiyle kalbi imanla dopdolu olduğu halde işkencelere dayanamayarak söylediği o sözden ötürü onun sorumlu olmadığını, bu sözden ötürü herhangi bir günah kazanmadı-ğını anlatıyordu.

Hattâ onun bu sözlerinden ötürü üzüldüğünü gören Allah'ın Resûlünün kendisine şunları söylediği rivâyet edilmektedir:

"Eğer onlar tekrar sana işkenceye dönerlerse sen de yine aynı şekilde davran."

Âyetin tefsiri sadedinde imam Kurtubi der ki: Bir kimse öldürüleceğinden korkacak noktaya kadar küfür ve inkara zorlanacak olursa kalbiyle dönmemek kayd u şartıyla kalbi imanla dopdolu olmak kayd u şartıyla diliyle inkarda bulunursa küfür sözü söylerse bunun geçerli olmayacağını, onun küfrüne hükmedilemeyeceğini ve böyle bir durumda hanımını zorla boşatsalar hanımının kendisinden boş olmayacağını anlattıktan sonra İmam Malikin ve İmam Şafinin görüşlerinin de bu istikâmette olduğunu zikreder. Âl-i İmrân sûresinin şu âyeti de bu hususa tanıklık etmektedir:

"Mü'minler, mü'minleri bırakıp kâfirleri dost edin-mesinler; kim böyle yaparsa Allah katında bir değeri yoktur, ancak, onlardan sakınmanız hali müstesnadır. Allah sizi Kendisiyle korkutur, dönüş Allah'adır."
(Âl-i İmrân 28)

İmam Kurtubi der ki takıyye ancak öldürülme yahut bir azanın kaybedilmesi tehlikesiyle karşı karşıya kalındığı zaman geçerlidir. Ama meselâ bir yönüyle tercih hakkı bulunan bir yönüyle de tercih hakkı bulunmayan bir

zorlamayla karşı karşıya bulunsa. Meselâ kendisi bir işi yapmaya zorlansa ve o işi yapıncaya kadar kendisi veya bir yakını, bir başkası dövülmekle tehdit edilse bu durumda bu zorlanan kişinin böyle bir fiilde sorumluluğu söz konusu olur. Çünkü bu kişi o işi yapıp yapmamakta muhayyerlik durumuna sahiptir. Yani sadece dayakla tehdit o işi yapmayı tercihi şart kılmaz. Dayağa razı olup onu yapmamayı da tercih imkânı vardır.

İşte böyle ölüm yahut azalardan birinin telefiyle tehdit edilmeyen kimselerin yaptıkları konusunda iki görüş vardır. Meselâ bir adam başka birini öldürmeye zorlansa, eğer onu öldürmezsen senin malını alacağız, seni döveceğiz, seni hapse atacağız gibi bir ikrahla karşı-karşıya kalsa kesinlikle onu öldürmesi caiz olmaz. Hattâ onu öldürmediği takdirde kendisinin öldürüleceği konusunda zorlansa bile onu öldürmesi caiz değildir. Veya meselâ bir kadının namusunu kirletmesi konusunda bir adam zorlansa, eğer bunu yapmazsan seni döveceğiz diye tehdit edilse bunu da yapamaz. Kendi canını kendi malını kurtarma adına başka birinin canına kıyması başka birinin namusunu kirletmesi hiçbir zaman düşünülemez.

Âlimlerimizin görüşüne göre ölümle, öldürmeyle ikrah olunan kişi birisini öldürdüğü zaman hem öldürene hem de öldürmesi için ona ikrahta bulunana, yani onu bu işe zorlayana kısas uygulanır, her ikisi de öldürülür. Çünkü her ikisi de bu öldürme eyleminde ortaktırlar. Ama birisiyle zina etmesi konusunda zorlanan kimse hakkında iki gö-rüş vardır. Kimileri bu kişinin canını kurtarabilmek için böyle bir zinayı yapmasını caiz kabul ederlerken kimileri de bunun haram olduğunu söylemişlerdir. Ama haram da olsa böyle zoraki zina eden kişiye had uygulanmaz denmiştir.

Öldürme ve zinanın dışındaki Allah'ın haram kıldığı şeyleri iş-leme konusunda zorlanmaya gelince; âlimlerimizin çoğunluğu zorlanan kişinin bunları yapabileceği kanaatindedirler. Ancak böyle bir durumda kişinin başkalarının telef ettiği malını tazmin etmesi gerekir. Ve eğer yapmış olduğu fiil dolayısıyla yerine getirmesi gereken hükümler söz konusuysa onları da yerine getirmek zorunluluğu vardır. Ama zorlama sonucunda bazı sözleri söylemeye gelince âlimlerimiz ondan sorumlu olunmadığını haber vermektedirler. Çünkü sözlerin en büyüğü olan küfür sözünü bile böyle bir durumda söylemeye izin verildiğine göre bunun dışındaki sözleri söylemeye haydi haydi ruhsat verilmiştir.

Yine Bakara sûresinde Rabbimiz zorlanan mükrehin haramlardan yiyebileceğini anlatır:

"Fakat darda kalan, başkasının payına el uzatmamak ve zaruret miktarını aşmamak üzere bunlardan da yiyebilir. " Doğrusu Rabbin bağışlar ve merhamet eder.

(En'âm 145)

Âyetin evvelinde meytenin yani kendiliğinden ölen, yüksek bir yerden düşerek ölen, başka bir hayvanın toslamasıyla ölen, yırtıcı hayvanların artığı vs kesilmeden ölen hayvanların yenmesinin, akan kanın, domuzun hınzırın haram olduğunu bunların pis olduklarını necis olduklarını anlattıktan sonra buyuruyor ki Rabbimiz:

Ama kim de muzdar yani darda kalırsa, mecburiyet altında kalırsa, yani başka yiyecek içecek bir şey bulamazsa haddi tecavüz etmemek kayd u şartıyla ölmeyecek ve hayatını devam ettirecek kadar, bir de başka bir muzdarın hakkına tecavüz etmemek, onun elindekine uzanmamak şartıyla yeyip içmesinde bir günah yoktur. Bu konuda Rabbimiz bağışlama ve merhamet sahibi olduğunu haber veriyor. Böyle darda kalmış, zaruret içinde bulunan kimse için bunlardan hangisini bulursa zaruret miktarı, yani diri kalacak kadar, ölmeyecek kadar yemesinde bir beis yoktur.

Hani fıkıhtaki: ***"Zaruretler haram olan şeyleri mubah kılar."*** Hükmü işte bu âyetin manasını içerir.

Evet ikrar zorlama kişinin iradesini bitirir. İkrah karşısında tamamıyla ihtiyarı ortadan kalkan ve kendisinden isteneni yapmama gücü kalmayan bir kimsenin yaptıkları ve söyledikleri konusunda herhangi bir günah söz konusu değildir.

Meselâ bir kimse girmemek üzere yemin ettiği bir yere zorla sokulsa bu kimse daha önce oraya girmeme konusunda yapmış olduğu yemini bozmuş sayılmaz. Veya kendi rızası olmaksızın zorla kendisine tecavüz edilen bir kadınında bu işten bir sorumluluğu yoktur. Tabii ki kendisinin karşı koyabilecek bir gücü ve imkânı olmaması halinde bu böyledir.

Yine "dinde zorlama (ikrah) yoktur" âyeti ve "ameller niyetlere göredir" hadisiyle birlikte düşünecek olursak şunu söyleyeceğiz: Zorlama ile iman da itikat da caiz değildir. Zorlamanın sonucunda gerçekleşecek imana iman denmez. Zorlamanın sonucu kabul edilen bir iman Allah'ın istediği bir iman değildir. Aynen bunun gibi zoraki kılınan namaz, namaz değildir, zoraki tutulan oruç, oruç değildir. Çünkü zorlanma bir kişinin hoşlanmadığı halde, kalben inanmadığı halde bir şeyi tehditle ve zorla yaptırmaktır. Halbuki bu din hoşlanılmayacak bir din değildir. Bu din insanlara anlatıldığı zaman herkesin gönül rahatlığıyla kabullenebileceği bir dindir. bu konuda insanları zorlama hakkı sadece Allah'a aittir. Yani yaratıklarını, kullarını bu konuda zorlama hakkı sadece Allah'a aittir.

Zorlamış da nitekim Allah kimi kullarını. Bakın semavat, arz, ay, güneş, yıldızlar, bitkiler, hayvanlar, melekler hepsinin boyunlarındaki ipin ucu doğuştan Allah'ın elindedir. Zoraki kulluk yapmaktadırlar, Allah'a karşı asla isyan etme imkânları yoktur. Allah'a kafa tutma imkânları yoktur bunların. Ama insanlar için Allah bunu murad etmemiştir. İnsanların imanlarını zorunlu kılmamıştır Rabbimiz.

Evet ciddi bir zor karşısında kalan bir mü'minin durumu böyledir, ama böyle değil de imandan sonra, iman şerefiyle şereflendikten sonra kim ki basit korkulardan, sudan sebeplerle kalbini küfre açarsa, Allah'a küfreder, Allah'ı inkâr ederse, kâfir olursa onlar için Allah'tan bir azap vardır bir de büyük bir azap vardır. Peki bir insan Allah'ı tanıdıktan, Allah'a iman ettikten sonra, hidâyeti bulduktan sonra nasıl kâfir olabilir? İmanın tadını tadan bir kimse nasıl yapabilir bunu? Akıl almaz bir hadise ama bakın bunun da yasasını bundan sonraki âyetinde anlatıyor Rabbimiz:
107. "Bu, dünya hayatını âhirete tercih etmelerinden ve Allah'ın da, inkârcı milleti doğru yola eriştirmemesinden ötürü böyledir."

Bunlar, bu tavır ve davranışlar dünya hayatını âhirete tercih edenlerin, dünya hayatına karşılık âhireti satanların, dünyayı kıble edinip ona tapınanların yapabilecekleri şeylerdir. İşte bu yüzden bu adamlar imandan sonra küfre kalplerini açmışlardır. Dünyaya tapındıkları için küfre meyledebilmişlerdir. Dünya tatlı geldiği için imanlarını satmışlardır. Dünya malı, dünya mülkü, dünya saltanatı, dünya makamları, dünya eğlenceleri tatlı geldiği için dinlerini satmış insanlardır bunlar. Âhiret mi? Çok uzak. Ne zaman gelir kim bilir? Önümüzde peşin peşin yaşayacağımız bir dünya hayatı varken böyle şeylerle ağzımızın tadını bozmayalım dedikleri için böyle yapıyorlar. Âhireti bir kenara bırakıp dünyayı tercih ediyorlar. Allah'ı bir tarafa bırakıp Allah karşıtı kimselerle beraber oluyorlar. Allah dinini, Allah kitabını, Allah âyetlerini, Allah yasalarını bir kenara bırakıp Allah karşıtı kimselerin yasalarını uygulamaya yöneliyorlar. Bir dünya sevdasına kapılıp imandan vazgeçiyorlar hainler.

Yâni gerçekten çok kötü bir şeydir bu. Rabbimiz de bu kâfirler topluluğuna asla hidâyet etmiyor. Nasıl hidâyet eder de böylelerine Rabbimiz? Yâni belki hayatında hiç imanla tanışmamış, Allah'ı bilmemiş, kitabı görmemiş, peygamberle diyalog kurmamış, Allah'ın dini konusunda hiçbir bilgisi olmayan bir kâfirden çok farklıdır böyleleri. Kaldı ki böyleleri bile bir anda hiç bilmedikleri bir iman dâvetiyle karşı karşıya kaldıkları zaman hemen müslüman olabiliyorlar. Ama bir adam düşünün ki imanı bilecek, Allah'ı tanıyacak, İslâm'la, hidâyetle tanışacak ve sadece bir dünya menfaati için, bir dünya sevdası için dinini, imanını satarak dünyadan yana bir tavırla kâfirliği seçecek. İşte böylelerine asla Rabbimiz doğru yolu göstermeyecek, hidâyet etmeyecektir.

108. “İşte Allah'ın kalplerini, kulaklarını ve gözlerini mühürlediği kimseler bunlardır. Gafiller de işte bunlardır.”

İşte Allah böylelerinin kalplerini, kulaklarını ve gözlerini mühürlemiştir. Bunlar gafil kimselerdir. Allah’tan, Allah’ın kitabından, Allah’ın peygamberinden, Allah’ın dininden gafil olup gözleri, kulakları, kalpleri fonksiyonlarını yitirmiş, duymaz, duygulanmaz, anlamaz hale gelmiş mahluklardır. İnsanlardır diyemedim, çünkü böyleleri Rabbimizin beyanıyla değil insan hayvanlardan bile aşağı bir se seviyededirler. Halbuki önceki âyetlerde ne demişti Rabbimiz? Allah sizi hiç bir şey bilmezler olarak analarınızın karınlarından çıkardı ve sizlere göz, kulak, kalp verdi ki sizler Rabbinize şükredesiniz diye buyurmuştu.

Yâni size verdiğimiz bu azaları, bu nîmetleri kullanarak Rab-binize kul olasınız diye tüm bunları size verdik buyurmuştu. Lâkin bu insanlar Rablerinin kendilerine lütfettiği bu nîmetlerle Rablerine kul-luk edecekleri yerde nankörlük yaptılar. Allah’ın verdiği bu azalarını kullanmadılar da Allah da onları onların elinden alıverdi. Halbuki bu-rada sayılan göz, kulak ve kalp kişinin sorumluğunun ana merkeziy-di. Göz görecek, kulak işitecek ve kalp de iman adına tavır alacaktı. Onlar bunları kullanmayınca da Rabbimiz onları mühürleyip kapatı-verdi. Artık ne işiten kulakları, ne gören gözleri ne de hisseden kalp-leri kaldı da Allah’tan uzak bir hayatın sahibi olup çıktılar. Bu dünya böyle giderken:

109. “Âhirette zarara uğrayacakların bunlar olduğunda şüphe yoktur.”

Şüphesiz ki öteler âleminde de en büyük zarara uğrayacak olanlar da işte bunlardır. Demek ki yaşadığımız şu dünya hayatında müslümanca bir hayat yaşayıp, Müslümanca ölmediğimiz sürece azaptan kurtuluş yoktur. Bu hayatta iki yol var. Bunlardan birisi hak yol, Allah yolu, İslâm yolu, ötekisi de bâtıl yollar, Allah karşıtı şeytan yolları. İman ya da küfür, tevhid ya da şirk, hayır ya da şer olarak karşımızda duran bu yollardan hangisine adım atarsak kendimizi içinde bulacağımız yollardır. Ve işte Rabbimizin beyanlarına göre bu dünyada en büyük zalim tercihini küfürden ve şirkten yana kullanandır. En büyük âlim de tercihini imandan, hidâyetten yana kullanandır. En büyük zalim dinini satarak dünyayı satın alandır. En büyük âlim de âhireti tercih edendir.

Evet işte böylece mü’min mü’minliğini devam ettirip cennete giderken, kâfir de kâfirliğini sürdürüp cehennemi boylamaktadır. Öy-leyse müslümanca bir hayat yaşayıp müslümanca ölebilmenin hesabını en güzel bir şekilde yapalım.

110. “Rabbin, türlü eziyete uğradıktan sonra hicret eden, sonra Allah uğrunda savaşan ve sabreden kimselerden ya-nadır. Rabbin şüphesiz bundan sonra da bağışlar ve merhamet eder.”

Sonra muhakkak ki Rabbin türlü türlü eziyetlere uğradıktan, işkencelere maruz kaldıktan sonra, Allah’a kulluk yolunda, Müslü-manca bir hayat uğrunda bir sürü imtihanlardan, pek çok deneme-lerden geçirildikten sonra hicret edenler, hicretlerinin hemen son-rasında, özgürce bir hayata kavuşmalarına dayanamayan kâfirlerle Allah yolunda savaşanlar, cihad edenler ve sabredenler var ya bile-sin ki bundan sonra Rabbinin onlara tavrı mağfirettir, bağışlamadır, geçmiş kusurlarını sıfırlamadır. Rabbinin lütfu, bağışlaması, affı ve merhameti onlarla beraberdir.

Evet hayatta müslümanca kalabilmenin kavgasını veren, bu yolda başına gelenlere sabreden, Allah’a kulluk yolunda geri dönmeyi, tavizler vermeyi aklının ucundan bile geçirmeden direnç içinde yoluna devam eden kimselere Rabbin mağfiret sahibidir, merhamet sahibidir.

111. “O gün, herkesin kendi derdine düşüp çabalayacağı ve herkesin işlediğinin haksızlığa uğratılmadan kendisine ödeneceği bir gündür.”

Bir gün ki her bir nefis gelir. Her bir nefis kendi derdine düşer. Her bir nefis kendi nefsiyle boğuşma içine düşer. Bir gün gelir ki herkes kendisiyle mücâdeleye tutuşur ve herkese kendi amelinin, kendi kazancının karşılığı verilir. Hiç kimse bir haksızlığa uğratılmaksızın yaptıklarının karşılığıyla buluşur. Ve onlar asla bir zulme uğratılmazlar. Allah’ın adâletiyle yaptıklarının tastamam karşılığını görürler.

Ve işte o gün kazananlar, yüzleri gülenler Allah’a Allah’ın istediği gibi iman edenler, imanlarıyla hayatlarını düzenleyenler, Müs-lümanca bir hayat yaşayabilmek için türlü türlü eziyetlere, işken-celere maruz kalanlar, çeşitli imtihanlardan geçirildikten sonra hicret edenler, dünyalarını, evlerini, barklarını Allah için bırakıp tercihlerini Allah’tan yana kullananlar, Allah için her şeylerini fedâ edenler, cihad edenler, bu yolda cehd ü gayret gösterenler ve sabredenlerdir. İşte böyle yaşayan müslümanların cenneti kazanacağı o günde herkes kendini kurtarabilmek için kendi derdine düşer. Herkes kendisi için uğraşıp çırpınır. O gün Allah’ın vereceği hüküm ise asla zalimce bir hüküm değil, her nefsin yaptığının karşılığı olan bir hüküm olacaktır. Bakın bundan sonraki âyetinde de Rabbimiz bir ülkeden, bir kentten söz edecek:

112. “Allah size güven ve huzur içinde olan kasabayı misâl verir: Her taraftan oraya bolca rızık geliyordu. Ama Allah'ın nîmetlerine nankörlük ettiler; bu yüzden Allah onlara yaptıklarına karşılık açlık ve korku belâsını tattırdı.”

Allah size bir kasabayı, bir ülkeyi misâl olarak veriyor. Allah size bir toplumun örneğini veriyor ki o köyde, o kasabada, o şehirde oturan insanlar emin bir haldeydiler. Güven ve huzur içinde bir hayat yaşıyorlardı. Düzenli, dengeli, mutlu, müreffeh ve mutmain bir hayatları vardı. Hoş bir dünyaları vardı. Öyle ki her bir taraftan, her bir mekândan rızıkları onlara bol bol geliyordu. Allah onlara bol bol rızıklar gönderiyordu. Allah'ın yasalarını uygulamalarının, hayatlarını Allah için yaşamalarının, müslümanlıklarının, teslimiyetlerinin, hidâyetlerinin, kullukların ın izzet ve şerefini zirve noktasında yaşıyorlardı. Sonra bu topluluk, bu ülke insanı önceki kulluk durumlarını değiştirip Allah'ın nîmetlerine küfrettiler. Kendilerine her taraftan bol bol nîmetler yağdıran Rablerine nankörlük yaptılar. Allah'ın en büyük nîmeti olan hidâyeti, kitabı, peygamberi terk ettiler. Allah'ın yasalarını uygulamaktan vazgeçtiler. Rab, İlâh ve Melik olarak Allah'tan başkalarına yöneldiler.

Allah'ın öteki nîmetlerini de inkâr ettiler. Allah yasalarına ihtiyaç duymadan da hayatımızı biz kendimiz düzenleyebiliriz dediler. Kitaba ve peygambere gerek duymadan da biz hukuk yapabiliriz dediler. Allah berisinde bizim hayatımızı düzenleyecek yeryüzü tanrılarımız var dediler. Ellerindeki tüm nîmetleri, içinde bulundukları bolluk ve güveni kendilerinden bilmeye başladılar. Bütün bunları biz bulduk, biz kazandık, biz sağladık, biz kurduk, biz biliriz, biz yaparız dediler. Biz artık güçlüyüz, kuvvetliyiz, bizim artık Allah'a da, elçisine de, dine de, kitaba da ihtiyacımız kalmadı dediler.

İşte onların bu kâfirliklerine, bu nankörlüklerine karşılık Biz de onlara açlık ve korku elbisesini giydiriverdik diyor Rabbimiz. Onlara açlık ve korkuyu tattırıverdik. Yâni onlar kendilerini değiştirince, önceki kulluk ve teslimiyetlerini değiştirince Biz de onların önceki durumlarını değiştiriverdik diyor. Neydi önceki durumları? Emniyet, güven itminan, huzur, sükun ve rızık bolluğu. Emniyetlerini, güvenlerini kaldırıp yerine korku, ekonomik bolluklarını kaldırıp yerine açlık elbisesini giydiriverdik diyor Rabbimiz. Emniyetleri, güvenleri kalmadı. Herkesten korkar hale geldiler. Müslüman olduklarını bile söyleyemez bir duruma düştüler. Baş örtülerini bile, sakallarını, sarıklarını, namazlarını bile saklar bir duruma düştüler. Rızık bolluklarını da kaybettiler. Beş paralık kâfirlerin ülkelerinde, işyerlerinde çalışacak, onların eşiklerini temizleyip, ayakkabılarını silecek kadar alçaldılar. Huzur ve sükun içinde olan bir ülkeyi, bir toplumu Allah böyle rezil rüsva ediverdi. Açlık ve korku içinde bir hayatın mahkumu yapıverdi.

Yeryüzünün en güçlü, en emin toplumu şimdi her şeyini kay-betti. Açlık ve korku içinde ne yapacaklarını şaşırdılar. Acaba evi-mize ne zaman girecekler? Bizi ne zaman öldürecekler? Ne zaman yakalayacaklar? Başımıza ne tür felâketler gelecek? Nasıl ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya geleceğiz? Diye

tir tir titrer bir duruma düştüler. Allah'ın tattıracağım buyurduğu azapları bir bir tatmak zorunda kaldılar.

Halbuki bundan önce ne güzel bir hayatları vardı değil mi? Bundan önce Allah'a teslimdiler. Allah'ın yasalarını uyguluyorlardı. Hayatlarından emindiler. Yeryüzünün en emin, en güvenli toplumuy-dular. Yeryüzünün en zengin toplumuydular. Allah'ın nîmetlerine karşı nankörlük ettiler. Kitap nîmetine, peygamber nîmetine, hidâyet nîmetine, iman nîmetine ve tüm nîmetlere karşı nankör kesildiler de Allah'ın cezası böylece onları yakalayıverdi. Ve tekrar eski müslüman-lıklarına, eski teslimiyetlerine dönecekleri ana kadar da bu zillet ve meskenetleri sürecektir.

113. "Andolsun ki, aralarından kendilerine bir peygamber gelmişti, onu yalancı saydılar. Haksızlık ederlerken azaba uğradılar."

Andolsun ki her ne zaman kendilerine bir peygamber gelmişti onu yalancı saydılar. Her ne zaman kendilerine kendilerinden, kendi içlerinden bir Allah elçisi gelmişse onu yalanladılar, yalan saydılar, yok farz ettiler, haksızlık ettiler de azap kendilerine geliverdi. Allah'ın azabına uğradılar.

Rabbimiz tarafından kendilerine gönderilen elçileri kabul etmediler. Kendilerine gelen elçiler onları her defasında önceki imanlarına, önceki kulluklarına çağırıp uyardılar. Bakın ey insanlar, sizler daha önceleri müslümandınız, Allah'ın elçilerine iman ediyor, Allah'a kulluğa yöneliyordunuz. Bu yüzden de Allah'ın lütfettiği nîmetlerle güzel bir hayat yaşıyordunuz. Tatlı bir hayatınız vardı. Bol bol rızıkla-rınız ve güvenliğiniz vardı. Bizler sizi tekrar o hayata döndürmeye geldik dediler. Gelin eskisi gibi Allah'la barışık olalım. Gelin eski ahitlerimizi Rabbimizle yenileyelim. Gelin tekrar Rabbimizle barış yapalım. Müslümanca bir hayata yönelelim de hem Allah'la aramız barışsın, hem toplumumuzda insanlar birbirleriyle barışık olsunlar diye Allah'ın elçileri onları dâvet ettiler. Onları eski, güzel, şahmetli günlerine çağırdılar, çabaladılar. Ama maalesef bu insanlar kimin ne yaptığı belli olmayan kargaşa içinde bir hayata direttiler. Tekrar Allah'a dönecekleri yerde Allah'ın elçilerini dinlemediler. Ve zalimler olarak yok olup gittiler.

114. "Yalnız Allah'a kulluk ediyorsanız, Allah'ın size temiz ve helâl olarak verdiği rızıklardan yiyin. O'nun nîmetine şükredin."

Allah'ın size vermiş olduğu rızıkların helâl ve temiz olanlarından yiyin. Eğer sadece Allah'a kulluk ediyor, sadece Allah'ı dinliyor-sanız. Haram-helâl konusunda, pis-temiz konusunda eğer sadece Allah'ın dediklerine teslim oluyorsanız nîmetlerin en güzellerinden ve Allah'ın temiz dediklerinden, helâl dediklerinden yiyin. Eğer Allah'a kulluk eden kimselerdenseniz bu konuda sadece Allah'ı dinleyin, sadece Allah'ın yasalarına tâbi olun ve O'nun

nîmetlerine karşı O’na şükredin. Nîmetlerine karşı O’na kul olun. Allah’ın haram-helâl yasalarına saygılı olun. Haramlara düşmeyin. Neymiş onlar:
115. “Allah size ancak leşi, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkasının adına kesilenleri haram etmiştir. Darda kalan aşırı gitmemek ve başkasının hakkına el uzatmamak şartıyla bunun dışındadır. Allah şüphesiz bağışlar, merhamet eder.”

Muhakkak ki Allah size şunları haram kılmıştır. Meyteyi, ölüyü, yâni kendi kendine ölmüş hayvanı, kanı, domuz etini ve Allah adına kesilmemiş, başkaları adına kesilmiş, üzerine besmele çekilmemiş hayvanları haram kılmıştır. Ama kim de mecbur kalır da, muzdar kalır da, yâni açlıktan ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kalır da bunlardan yemek zorunda kalırsa, o zaman azgınlaşmadan, haddi aşmadan az bir miktar yemesi bundan müstesnadır. Doyacak kadar değil ölmeyecek kadar, helâl bilerek değil mecbur kaldığı için bu haramlardan bir miktar yemesinde bir günah yoktur. İşte bilesiniz ki o zaman Allah Ğafûr ve Rahîmdir.

Evet helâller bellidir, haramlar da bellidir. Ve bunun yasasını koyan da sadece Allah’tır. Allah’ın helâl dedikleri helâl, haram dedikleri de haramdır. Bu konuda Allah’tan başka hiç kimsenin yetkisi de yoktur. İşte Rabbimiz bu âyetinde yeme içme özelliğinde yarattığı kullarının karşısına yiyebilecekleri tertemiz rızıkları çıkararak işte bunlardan yiyebilirsiniz buyurmaktadır.
116, 117. “Diliniz yalana alışmış olduğu için, “Şu haram, bu helâldir” demeyin, zira Allah'a karşı yalan uydurmuş olursunuz. Allah'a karşı yalan uyduranlar ise, saadete erişemezler. “Az bir geçim ama ardından can yakıcı bir azab onlaradır.”

Ve bir de dillerinizin yalanla vasf ettiği şekliyle, dillerinize geldiği şekliyle şu helâldir, bu haramdır demeyin. Haram ve helâlleri belirleme yetkisine sahip olan Allah’a karşı böylece yalan iftirada bulunmayın. Ya da Allah’a, Allah üzerine Onun demediğini diyerek yalanla iftira etmek için ağzınıza geldiği gibi, aklınıza estiği gibi şu helâldir bu haramdır demeye kalkışmayın.

Unutmayın ki böyle Allah demediği halde sanki O’na akıl veriyormuş, O’na yol gösteriyormuş pozisyonunda yalan iftira eden kimse hiçbir zaman felaha erişemez, kurtuluşa erişemez. Belki yaptıkları bu soytarılıklardan ötürü, bu iftiralarından ötürü bu tür insanlar bu dünyada bazı menfaatler sağlayabileceklerdir ama bilelim ki dünya çok basittir, az bir metadır. Ardında da can yakıcı bir azabın kendilerini beklediğini asla unutmasınlar.

Çünkü Allah’ın hakkı bellidir. Yaratan O’dur, Rab, Melik O’-dur. İnsanın da, yiyeceklerin, içeceklerin yaratıcısı da O’dur. Bu dünyada gerek insanla,

gerek tüm diğer tüm varlıklarla ilgili yasa koyma hakkı sadece Allah'a aittir. Şunu yiyebilirsin, şunu yiyemezsin deme yetkisi sadece O'na aittir. Şu senin için serbesttir, şu da yasaktır deme hakkı sadece O'na aittir. Şu haramdır, bu helâldir deme hakkına sahip tek varlık, Allah'tır.

Çünkü göklerin ve yerin, göktekiler ve yerdekilerin tek yaratıcısı, tek sahibi, tek hakimi O'dur. Tüm varlıklar için tek hak sahibi O'dur. Çünkü yeryüzünde hiçbir hayvan yaratmasaydı ne yiyecektik biz? Hiçbir bitki yaratmasaydı ne yapacaktık? Bizi yaratmasaydı biz de olmayacaktık. Öyleyse bu hayatta şu haktır, bu bâtıldır, şu iyidir, bu kötüdür, şu helâldir bu haramdır, şu adâlettir bu zulümdür deme hakkına sahip; sadece Allah'tır. Kim ki Allah yasaları yanında yasa koymaya, Allah yetkisi yanında yetki iddia etmeye kalkışırsa bilsin ki Allah'a en büyük iftirada bulunmuş demektir.

Haramın ve helâlin tespitinde söz sahibi Allah ve Resûlüdür. Bu konuda söz söyleme hakkına sahip başka hiç kimse yoktur. Ama bunun tamamen aksine insanlar tarih boyunca faklı kıstaslar geliştirmeye çalışmışlar. Meselâ pragmatizm felsefesine göre mutlak mana-da eşyayı, fikirleri, düşünceleri Veya davranışları ikiye ayırırlar faydalı olanlar faydasız olanlar diye. Bu felsefeye göre faydalı olanlar iyidir, güzeldir, helâldir, faydasız olanlar da kötüdür, çirkindir ve haramdır.
Veya kimileri demişler ki bu konuda kriter birey olmalıdır. Haram ve helâl konusunda, iyi ve kötü konusunda kıstas bireydir.

Öyleyse insana göre, bireye göre faydalı olanlar iyidir, helâldir, zararlı olanlar da kötüdür haramdır. Bireyi temel kabul eden kapitalizme göre de haramın ve helâllerin tespitinde kıstas bireydir. Kimileri de bu konuda ölçü toplumdur demişler. Toplumun iyi dediği, güzel dediği, helâl dediği şeyler helâldir, kötü dediği şeyler de haramdır demişler. Kolektivizmi savunan komünistlerin bu konudaki düşünceleri de budur.

Halbuki bunlardan hiç birisi haram ve helâllerin tespitinde ölçü olamaz. İnsan üzerinde öyle bir güç olmalı ki mutlak ilim sahibi, mutlak hikmet sahibi, mutlak sûrette haramı helâlı, faydalıyı ve zararlıyı bilen, hali de geçmişi de geleceği de bilen ve bu bilgisi konusunda hiç kimseye ve hiç bir şeye bağımlı olmayan ve de gaddar olmayan, kullarının hayrını, iyiliğini düşünen, Rahman ve Rahim olan birisi olmalı ki bunu tespit etsin.

Mü'min kesinlikle bilir ve öylece iman eder ki haram ve helâl sınırlarını ancak Allah tayin eder. Allah berisinde ve bir de Resulü'ne verdiği yetki dışında bu konuda hiç kimse pay sahibi değildir. Bu konuda kıstas vahiydir. Vahyin helâl dedikleri helâldir tüm dünya bunun aksini söylese de. Vahyin haram dedikleri de haramdır tüm dünya zıddını ispat etmeye çalışsa da. Çünkü bu

konuda insanlar ölçü olamazlar. Zira insanlar hiçbir zaman yarını hesap edemezler.

Ve yine insanlar hiçbir zaman kainat planında düşünce imkânına sahip değillerdir. Yani insanların tamamı birleşse de bin yıl önce kötü görülen bir şeyin bin yıl sonra iyi olabileceğini bilemedikleri gibi, burada iyi bilinen bir şeyin dünyanın başka bir yerinde kötü görülebileceğini bilemezler. Kâinat planında düşünebilmeye ve yarınların yarınını ihata edebilmeye sahip olan ancak Allah'tır.

O halde haram helâl konusunda iyi kötü konusunda, zararlı faydalı konusunda söz sahibi sadece Allah'tır. Mü'minler helâl kılınan şeylerdeki hikmeti anlamasalar da Allah'ın helâl kıldığı şeyleri temiz ve faydalı bilirler ve öylece inanırlar. Haram kıldığı şeyleri de pis ve zararlı bilirler. Ve haram helâl konusunda Rablerinin kanunlarına ve Rablerinin elçisinin beyanlarına teslim olan mü'minler kesinlikle akıllarına geldiği gibi konuşmaktan sakınırlar. Çünkü bakın Rabbimiz bu âyetinde kullarını bundan men etmektedir:

Nedense bizde haramı helâl sayan kişinin küfrüne hükmedilir de helâlı durup dururken haram saymaya kalkan kişinin küfrüne hük-medilmez. Halbuki İbni Abbas efendimizden rivâyet edildiğine göre helâlleri haram sayan kişi de aynen haramları helâl kabul eden gibidir.

Haramlar iki kısımdır. Ya farzların zıddıdır. Namaz kılmamak, oruç tutmamak, cihadı tek etmek savaştan kaçmak, ilim öğrenmekten vazgeçmek gibi. Yahut da bizzat Allah ve Resûlü tarafından haram kılınmış olanlardır. İçki içmek, zina etmek, adam öldürmek, şirk koşmak, tesettüre riâyet etmemek, domuz eti yemek yemek gibi.

Bir de başka bir tasnife göre haramlar ikiye ayrılır. Haram liay-nihi, haram ligayrihi diye. Haram liaynihi; Bizzat zatı itibariyle varlığı itibariyle haram olanlar. Aslı, maddesi haram olanlardır. Domuz eti ve şarap gibi. Aslı haram olduğu için bunlar herkes için haramdır. Ama ötekisi haram ligayrihi olanlar ise aslında kendisinde, maddesinde bir haramlık olmadığı halde bir başka bir şey sebebiyle haram olanlardır.

Meselâ ekmek helâldir, ama şarapla yenirse haramdır. Veya yemek helâldir ama bir fahişenin hatırına yenirse haramdır. Veya ekmek helâldir ama Ramazanda yemek haramdır. Veya aslı helâl olan bir şeyin kazanç yolu, iktisap yolu haramsa o da haramdır. Yani meselâ bir ekmek sahibine helâlken onun elinden onun rızası olmadan alan kişiye haramdır. Veya meselâ alış veriş helâldir ama cuma günü cuma ezanı okunmaya başladığı andan itibaren haramdır. Veya kişinin eşiyle cinsel münasebeti helâldir ama hac esnasında

ihramlıyken haramdır. Veya meyhane çalıştırarak, kumarhane işleterek para kazanan bir adamın bu kazancı kendisine haramdır da onun bakmakla mükellef olduğu kimselere ve varislerine helâldir. İşte bu tür haramlara da haram ligayrihi denir.

Rabbimizin yasalarına göre eşyada aslolan ibahadır. Rabbi-mizin yarattığı her şey temizdir ancak hakkında nass bulunanlar müstesnadır. Beş şeyde aslolan hürmettir. Din, nesil, akıl, nefis ve mal. Mevcudatın tamamı insan için yaratılmış ve insanın hizmetine verilmiş olduğu için tüm mevcudatta aslolan ibahadır, helâllik ve temizliktir. Ama hakkında bunun zıddını ortaya koyan yani onun haramlığını anlatan nassın bulunduğu şeyler bunun dışındadır.

Haram olanlar haramdır, bunlara yaklaşılmamalıdır da helâl olanlardan istifade şeklini belirleme hakkı da Allah'ın Resûlüne aittir. Tüm helâllerden nasıl istifade edileceğini, ne miktar ve hangi ölçüde istifade edileceğini de yine Allah'ın Resûlü belirlemiştir. İnsanlar Allah ve Resûlünün helâl dediği bölgelerde yer içerler giyinirler ama onların ruhsatını aşan bölgelerde de durmak zorundadırlar. Aslında bu sınırı Allah ve Resûlü belirler de ama insanlar da bunu seçebilirler. Yani insanlar Allah'ın kendilerine vermiş olduğu fıtrat gereği -tabi eğer bu fıtrat bozulmamışsa- hakkın tecellisi olarak insanlar da iyiyi kötüyü seçebilme ayırt edebilme özelliğine sahiptirler.

Ya da şöyle söyleyelim; insanlar Allah ve Resûlünün kendileri adına yaptıkları bu seçimini kabul etmeyerek kendi iradelerince iyiyi kötüyü haramı helâli seçebilirler. Kendilerince haram helâl sınırları belirleyebilirler ama sonucuna kendileri katlanmak kayd u şartıyla. Dünyada temiz ya da pis bir hayat yaşamak, âhirette de cennete ya da cehenneme razı kayd u şartıyla burada insanları serbest bırakmıştır Rabbimiz.

Rabbimiz diyor ki kullarım ben size irade verdim. Dünyada koyduğum yasa gereği imanı da küfrü de seçebilirsiniz. Haram helâl konusunda, hayat programı konusunda beni de dinleyebilirsiniz başkalarını da. Ama unutmayın ki bu seçimizin sonucuna kendiniz katlamak kayd u şartıyla dilediğinizi yapabilirsiniz. Eğer benim rızamı ve cennetimi kazanmak istiyorsanız her konuda beni dinlemek, benim hayat programımı uygulamak zorundasınız diyor.

Ama rızasını ve cennetini kazanma adına bizi kendisini dinlemeye çağırırken de, kendisinin bizim adımıza belirlediği haram helâl yasalarını dinlemeye çağırırken de merhameti bol olan Rabbimiz hiç bir zaman bizi sık boğaz etmemekte bizim önümüze gâyet rahat ve geniş bir cadde bir saha çıkarmaktadır.

Yani Rabbimiz altı veçhesi kapalı bir hayat emretmez bize. Hani adam oğlunu okutur, ve oğlu: Baba! O tarafa abdest bozma haramdır! Adam bu tarafa döner, baba: Sakın ha o tarafa dönme yasaktır. Beriki tarafa döner aman caiz değildir filan diyerek onu ne yapacağını bilmez bir vaziyette bırakır ya Rabbimiz öyle yapmaz. Her şeyi haram kılarak bizi sap gibi ortada bırakmaz Rabbimiz. Önümüze çok geniş bir saha bırakır ve kesinlikle biliyoruz ki insanlık ve müslüman-lık ancak Allah'ın çizdiği yolda mümkündür. Bizim için insanlığımız gereği fıtratımız gereği en geniş en rahat ve müsait yol en geniş cadde ve en uygun hayat programı Allah'ın çizdiği ve tespit buyurduğudur.

Çünkü bizi yaratan, bizi programlayan, bizim fıtratımızı en iyi bilen Odur. İnsan için yapılacak yapılmayacak işleri, haram helâl sınırlarını en güzel belirleyen Allah'tır.

118. "Sana anlattıklarımızı, daha önce, Yahudi olanlara da haram kılmıştık; biz onlara zulmetmedik, onlar kendilerine zulmediyorlardı."

Biz Yahudilere daha önce sana anlattığımız şekilde bazı şeyleri haram kılmıştık. Onu kitabımızın başka sûrelerinde anlattı Rab-bimiz. Tırnaklı hayvanları, deveyi, deve sütünü vs. haram kılmıştı onlara Rabbimiz. Tabii bu da onların Allah'a bozuk düzen tavırlarından kaynaklanıyordu. İşte bakın Diyor ki Allah Biz onlara asla zulmetmedik, onlar kendilerine zulmettiler. Biz de onlar zalim oldukları için işte bu helâlleri onlara haram kıldık. Yâni sonradan Allah haram-helâl yasasını değiştirmiştir. Ama bu konuda Rabbinin yasası da şudur:
119. "Sonra doğrusu Rabbin, bilmeyerek kötülük edip ardından tevbe eden ve ıslah olanlardan yanadır. Rabbin bundan sonra da bağışlar ve merhamet eder."

120. "İbrahim, şüphesiz Allah'a boyun eğen ve O'na yönelen bir önderdi; puta tapanlardan değildi."

Muhakkak ki İbrahim Allah'a boyun eğen, Allah'ın emir ve yasaklarına teslim olan, içiyle dışıyla, gecesiyle gündüzüyle, oğluyla karısıyla Allah'a yönelmiş, hep Allah'ı dinleyen, hep Allah'a kulluk eden bir önderdi. Yâni İbrahim Fıtratının gereğini yaşayan, bozulmamış bir kalp, bozulmamış bir yaratılışla Rabbine teslim olmuş bir peygamberdi. O bu haliyle yeryüzünde tek başına bir ümmetti. Kendi başına dimdik ayakta, kendi başına Allah'ın dinini ayağa kaldırmış bir ümmetti.

O müşriklerden, puta tapanlardan, Allah'a yetki sınırlaması koyanlardan, Allah berisinde hayatta yetkili varlık kabul edenlerden değildi. O aya, güneşe, yıldızlara, putlara, krallarına, siyasîlerine, egemen güçlere tapınan bir kavmin içinde zerre kadar bir şirk yanıl-gısına düşmedi. O asla bir müşrik değildi.
121. "Rabbinin nîmetlerine şükrederdi; Rabbi de onu seçti ve doğru yola eriştirdi"

O Allah'ın nîmetlerine şükreden bir müslümandı. Nîmetin sahibini, hayatın sahibini bilen ve tüm nîmetleri, tüm hayatını O Allah'a kullukta kullanan bir müslümandı. Gerçekten hamd eden, şükreden bir özelliğe sahipti O. Zerre kadar Rabbine karşı bir nankörlük ve kâfirlik özelliği yoktu. Onun içindir ki Rabbi de Onu seçti, seçkinlerden kıldı ve Ona hidâyet lütfetti. Dosdoğru yolda yürümesi için Ona yolunu, hidâyetini gösterdi.
122. "Dünyada ona iyilik verdik, doğrusu o âhirette de iyilerdendi."

Ona dünyada hasene verdik. Dünyada en güzel nîmetlere ulaştırdık Onu. Ona peygamberlik verdik ve insanlığın imamı, müslü-manların atası yaptık. Ve âhirette de iyilerden olacaktır İbrahim aley-hisselâm. Âhirette de sâlihlerden olacak, sâlihlerin yurdunda olacak.
123. "Şimdi ey Muhammed! Sana, "Doğruya yönelen, puta tapanlardan olmayan İbrahim'in dinine uy" diye vahy ettik."

Sonra sana vahy ettik. Evet şimdi de İbrahim aleyhisselâm' ın oğlu İsmail aleyhisselâmın neslinden gelen Rasûlullah efendimize geldi sıra. Ey Muhammed, Biz sana vahy ettik. Sen de; ey peygamberim, İbrahim'in dinine hanif olarak tâbi ol. Hanif olarak, fıtratı salim olarak İbrahim'in yoluna tâbi ol. Tabii aynı emir burada bize de geliyor. Ey müslümanlar, sizler de bozulmamış bir fıtratla, fıtrat-ı selimeyle atanız İbrahim aleyhisselâmın yoluna tâbi olun. O hiçbir zaman şirkin içine düşmedi. Sizler de ey müslümanlar, Onun gibi bir hayatla Onun yoluna tâbi olun. Onun milletinden olun.
124. "Cumartesi ibadeti, ancak o gün üzerinde çekişenlere farz kılındı. Rabbin, ayrılığa düştükleri şeylerde, kıyâmet günü aralarında hükmedecektir."

Biz sebt gününü ihtilâf edenlere farz kıldık. Araf sûresinde detayıyla anlatıldığı gibi Rabbimiz önce cum'a gününü Yahudilere tahsis buyurdu. Ama onlar bugünü değiştirdiler. Cumartesi günü hiçbir işle iştigal etmeyip sadece Allah'a ibadet edeceklerine dair söz verdiler. Ama bu sözlerini bozdular. Onların ihtilâf edip tartıştıkları konularda kıyâmet günü Rabbin hükmünü verecektir. Cumayı kabul etmeyip cumartesini kabul edenler, cumartesi yasağına riâyet edip etmeyenler arasında Rabbimiz yarın hükmünü verecektir. Rabbimizin hükmüyle, yargısıyla onlardan kimileri cennete giderken kimileri de cehennemi boylayacaktır. Yâni kim hak yoldaydı, kim sapmıştı? Kim mü'mindi,

kim kâfirdi? Kim Rabbinin emirlerine mûtiydi, kim isyan ediyordu? Yarın bunu, Allah ortaya koyacaktır. Peki böyle bir ortamda peygambere ve peygamber yolunun yolcularına düşen nedir?

125. "Ey Muhammed! Rabbinin yoluna, hikmetle, güzel öğütle çağır; onlarla en güzel şekilde tartış; doğrusu Rab-bin, kendi yolundan sapanları daha iyi bilir. O, doğru yolda olanları da en iyi bilir."

Haydi sen ey Peygamber ve sen ey müslüman hikmetle ve güzel bir nasihatle, güzel bir şekilde insanları Rabbinin yoluna dâvet et. Onlarla en güzel bir şekilde mücâdele et. En güzel bir şekilde Allah'ın dinini anlat insanlara. Anlatmanın ve dâvetinin temeli hikmet olsun, güzellik olsun, tatlı bir anlayış olsun. Ve dâvetin hak bir dâvet olsun. Dâvetin hakka olsun. İnsanlarla konuşurken, mücâdele ederken de çok güzel bir üslûpla mücâdeleni yap. İnsanları kırıp dökme. Karşındakileri ezmeye, onları mat etmeye, onlara hakaretler etmeye, onların inançlarına, tanrılarına sövüp saymaya kalkışma. Ama onlar hatırına, onların gönüllerini alacağım diye; sakın haktan da taviz verme. Onlar hatırına bâtılları savunmaya kalkışma.

Yâni onlarla tartışırken kendi hevâ ve hevesini ön plana çıkarma. Geçici dünya menfaatlerini göz önünde tutma. Ama karşı tarafı da unutma ki onlar da bir inandır. Onların şahsiyetli kalması, şah-siyetli müslümanlar olması senin şahsiyetinin de gelişmesine sebep olacağını unutma. Çünkü hayat şahsiyetle, şahsiyetli insanlarla güzel olacaktır.

Evet kendi şahsiyetini de, karşındakilerin şahsiyetlerini de göz ardı etme ki tartışman güzel olsun. Hikmetle hareket etmen hem karşı tarafa, hem de sana en güzel bir şekilde yol göstersin. Muhakkak ki Rabbin yolundan sapanı da bilir, hidâyette olanı da. Sen hep hidâyet yolunu seç. Ve diğer insanları da seçtiğin, üzerinde olduğun en güzel yola en güzel bir şekilde dâvet et. Dâvetin o zaman etkili olacaktır. Bugün olmazsa bile yarın etkisini mutlaka gösterecektir.

126, 127. "Eğer ceza vermek isterseniz size yapılanın aynıyla mukabele edin. Sabrederseniz andolsun ki bu, sabredenler için daha iyidir. Sabret, senin sabrın ancak Allah'ın yardımıyladır; onlara üzülme kurdukları düzenlerden de endişe etme."

Ama eğer o karşınızdakiler size karşı kötülük yaparlar da sizler de size yapılanının karşılığı olarak onlara ceza vermek isterseniz ancak size yapılanın aynıyla, misliyle mukabele edin. Size yapılan kötülüğün aynıyla karşılık verin.

Eğer sabrederseniz sabredenler için bu daha hayırlıdır. Yâni doğrusu size yapılan kötülükler karşısında sabredebilirseniz, şahsınıza kötülük yapılmamasına rağmen direnebilirseniz, güzel bir karşılıkla onlara davranarak onların kalplerini Allah'ın dinine kazandırabilirseniz bu çok daha güzeldir. Ama size yapılan kötülüğe karşılık illa da bir ceza verecekseniz-buna hakkınız vardır-o zaman ancak misliyle verebilirsiniz. Lâkin her şeye rağmen sabreder, dişinizi sıkar kötülüğe karşı iyilikle mukabelede bulunabilirseniz bu çok hayırlı olacaktır.

Yâni ey muhataplar, siz bize kötülük ediyorsunuz, haksızlık yapıyorsunuz, ama biz size karşı hep iyi davranıyoruz, hep iyi davranacağız. Biz sizin İslâm'ınızı istiyoruz. Sizin Rabbinize teslim olmanızı, kurtuluşa ermenizi istiyoruz diyebilmeniz bu sizler için çok daha kârlı bir iş olacaktır. Öyleyse ey Peygamberim ve ey müslümanlar bu noktada sabırlı ve dirençli olun. Müslümanca davranmada, müslü-manca dâvette, müslümanca görünmede sabırlı ol. Muhakkak ki sabrın Allah için olacaktır. Yâni Allah'ın rızasıyla, Allah'ın lütfuyla sabredebileceksiniz. Sakın ha sakın onlar adam olmadılar diye, onlar müs-lüman olmadılar diye kederlenip üzülme. Onların sana karşı düşündükleri tuzaklardan, komplolardan sakın endişelenme. Kesinlikle bilesiniz ki onlar sana karşı, size karşı hiçbir şey yapamayacaklardır.

Varsın direnşinler onlar kâfirliklerine. Varsın müslüman olmamaya sabır göstersinler. Elbet bir gün bir fetihle onlar da müslüman olacaklardır. Elbet bir gün onların da akılları başlarına gelecektir. Ya Nahl ile, ya İsrâ ile, ya Tâhâ ile, ya Meryem'le mutlaka bir gün onlar da dirilecekler ve hidâyetle müşerref olacaklardır. Tabii bu öyle kolay olmayacaktır. Bir ömrün değişimi kolay değildir. Sen güzellikle sabret, sizler güzellikle sabredin, ama bunun için de Rabbine dayanıp, yalvar. Çünkü böyle bir sabrı ancak Allah'ın yardımıyla başarabileceksin. Şunu da unutma ki onlar asla sana zarar veremeyeceklerdir. Onların tüm tuzakları, tüm komploları kendi aleyhlerine çıkacak, kendilerini bağlayacaktır. Sen onları da kurtarmak üzere hareket et. Onları da cennete kazandırmak üzere güzel bir anlayışla, bir hikmetle nasihatle devam et. Böyle devam ettiğin sürece senin işine güzellikler gelecektir.

Evet, bize zarar verene, bize kötülük yapana biz de kötülük yapmak zorunda değiliz. Ama bizim toplumda şöyle bir atasözü vardır: "Kocana kızdığın zaman yemeğin içine bir kaşık fazla yağ at ve böylece ona zarar vererek, onun malına zarar vererek ondan intikamını alırsın" sözünde anlatılan şey de zarara zararla mukabeledir. Kocan sana her ne sûretle olursa olsun bir zarar vermişse senin de ona ve malına zarar vermen caiz değildir.

Veya dükkanında çalıştırdığı işçilerin haklarını vermeyerek onlara zarar veren bir adamın malına zarar vererek işçilerin ondan haklarını almaya

çalışmaları caiz değildir. Tamam aslında yapmamalılar, aslında işçilerinin haklarını yiyerek, onlara zulmederek biriktirdikleri paralarla başkalarına yardım ediyor muş gibi infak gösterisinde bulunmak yerine önce o işçilerine infakı ve önce onların haklarını vermeyi şiar edinmeliler iş verenler ama her şeye rağmen bir haksızlık yapmışlarsa onlardan hak almanın yolu bu değildir. Şunu da asla unutmayın ki ey müslümanlar:
128. "Allah şüphesiz sakınanlarla ve iyilik yapanlarla beraberdir."

Allah muttakilerle beraberdir. Muhakkak ki Allah kendisiyle yol bulan, kitabıyla, diniyle yol bulan kimselerle, hayatlarını Allah için yaşayanlarla beraberdir. Sözleri, amelleri, eylemleri, savaşları, barışları, namazları, oruçları Allah için olan kimselerle beraberdir. Evet Allah'ı görüyormuşçasına Allah'a kulluk eden, sürekli Allah kontrolünde olduklarının şuuru içinde olanlar yaşadıkları bu hayatta Allah'la beraber oldukları gibi, sürekli Allah desteğinde oldukları gibi, yaşadıkları bu hayatın sonunda yine Allah'la beraber olacaklardır. Rablerinin onlarla beraberliği devam edecektir. Hayat Allah'la beraber güzeldir. ölüm Allah yolunda güzeldir. Ve öteler âleminde böyle yaşayan kimseler için Rabbimizin vaadettiği cennetteki nîmetler güzeldir.

Bu sûrenin de sonuna geldik, gelecek hafta inşallah İsrâ sûresinde buluşmak üzere vel hamdü lillâhi Rabbil âlemîn.